

ဓမ္မဝီရသည် ဗုဒ္ဓ၏ ထေရဝါဒဓမ္မ တရားစစ် တရားမှန် ထွန်းကားရန်ဖြစ်သည်

ဓမ္မဝီရဂျာနယ်

DhammaVira Journal

ဓမ္မဝီရ
ရသအမှန်၊ တရားမှန်သာ
အားခွန်ပြည့်စုံ နှလုံးလှည့်
ဘဝအရေး အလှပေလွန်
အရေးလည်းတတ်
အသေမြတ်အောင်
မညွတ်ထောက်ပံ့၊ ကျည်ဆံ၊
စော်နောင်

၁၃၇၀ ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်ကျော် (၁၁)ရက်   အတွဲ (၀၅)၊ အမှတ် (၉)   ၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ မေလ (၁၉) ရက်

အတုမာယာကိုသာ မြတ်နိုးတတ်ကြခြင်း

ဦးရွှေအောင်

ဘဝအမြင်သစ်မှ

အသံဟူသမျှသည် စိတ်ထဲမှစ၍ဖြစ်၏။ ဌာန် ကရိုဏ်း ပယတ် အဆင့်သို့ ရောက်သောအခါ မှသာ နှုတ်၍ဖြစ်၏။ ဌာန် ကရိုဏ်း ပယတ် အဆင့်သို့ ရောက်ပါမှလည်း ဝေါဟာရအမည်ကိုရ၏။ ဝေါဟာရအမည်ကို ရပါမှလည်း အနက်ကို ဟောနိုင်၏။ အနက်ကို ဟောနိုင်သော ဝေါဟာရကား မာယာနှင့်ယှဉ်သည်လည်းရှိ၏။ သစ္စာနှင့်ယှဉ်သည်လည်းရှိ၏။ မာယာနှင့်ယှဉ်သော ဝေါဟာရဟူသည် မှာ စိတ်နှင့်နှုတ် ရှေ့နောက်မညီသော ဝေါဟာရများဖြစ်၏။ စိတ်ထဲက ရှိသည်တစ်မျိုး၊ နှုတ်က ပြောသည်ကတစ်မျိုး၊ ဤသို့စိတ်နှင့်နှုတ် ရှေ့နောက် မညီညွတ်သော ဝေါဟာရမျိုးဖြစ်၏။ သစ္စာနှင့် ယှဉ်သော ဝေါဟာရဟူသည်မှာ စိတ်နှင့် နှုတ် ရှေ့နောက် ညီညွတ်သော ဝေါဟာရဖြစ်၏။ စိတ်ထဲကရှိသည့် အတိုင်း နှုတ်ကပြော၏။ ဤသို့လျှင် စိတ်နှင့်နှုတ်တို့သည် ရှေ့နောက်ညီညွတ်ကြ၏။

နှုတ်ကပြောသောအခါ ကိုယ်အမူအရာလည်း ပါဝင်လာ၏။ ထိုအခါ ကိုယ်အမူအရာသည် မာယာနှင့်ယှဉ်သော ကိုယ်အမူအရာလည်း ဖြစ်နိုင်၏။ သစ္စာနှင့်ယှဉ်သော ကိုယ်အမူအရာလည်း ဖြစ်နိုင်၏။ မာယာနှင့်ယှဉ်သောကိုယ်အမူအရာ ဟူသည်မှာ နှုတ်နှင့်ဖြစ်စေ၊ စိတ်နှင့်ဖြစ်စေ ရှေ့နောက် မညီညွတ်သော ကိုယ်အမူအရာဖြစ်၏။ စိတ်ထဲ၌ ရှိသည်က တစ်မျိုး၊ ကိုယ်ကလုပ်သည်က တစ်မျိုး၊

■ စာမျက်နှာ ၁၄ သို့

စိတ်

- ၁။ နှိမ်နင်းရန်ခဲယဉ်း၊ အဖြစ်အပျက်အလွန်မြန်၊ မျိုးနွယ်နိဗ္ဗိမြင့်သင့်မသင့်ကို ချင့်တွက်မရှိ တွေးမိတွေးရာ ကာမဂုဏ်၌ ကျရောက်လေ့ ရှိသော စိတ်ကိုဆုံးမခြင်းသည် အလွန် ကောင်းမြတ်၏။
- ၂။ မြင်နိုင်ရန် အလွန်ခဲယဉ်း၊ အလွန်သိမ်မွေ့ မျိုးနွယ်နိဗ္ဗိမြင့်သင့်မသင့်ကို ချင့်တွက်မရှိ တွေးမိတွေးရာ ကာမဂုဏ်၌ ကျရောက်လေ့ ရှိသောစိတ်ကို ပညာရှိသည် စောင့်ရှောက် ရာ၏။ လုံခြုံစွာ စောင့်ရှောက်အပ်သော စိတ်သည် ချမ်းသာကို ဆောင်တတ်၏။
- ၃။ စိတ်သည်အဝေး၌ရှိသော အာုံသို့လည်း ကောင်း သွားတတ်၏။ တစ်ချိုးတစ်ချစ် တတ်၏။ အကောင်အထည်ဟူ လည်းမရှိ၊ ဟဒယဝတ္ထု နှလုံးတည်းဟူသော လိုဏ်ဥမင် ကိုမှီ ဖြစ်ပေါ်၏။ ဤစိတ်ကို လုံခြုံစွာ စောင့်ရှောက်ကုန်သော သူတို့သည် မာရ်မင်း ၏ အနှောင်အဖွဲ့တည်းဟူသော ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ကုန်၏။
- ၄။ တည်တံ့သောစိတ်လည်းမရှိ သူတော်ကောင်း တရားလည်းမသိ၊ ပယုံကြည်ခြင်းတည်းဟူ သောသဒ္ဓါတရားလည်း မခိုင်မာသောသူမှာ လောကီ လောကုတ ရာပညာမပြည့်စုံ။
- ၅။ ခိုးသူတစ်ယောက်သည် မိမိကို ပြစ်မှား ကျူးလွန်ဖူးသော ခိုးသူတစ်ယောက်ကို မြင်သည်ရှိသော် (သို့မဟုတ်) ရန်သူ တစ်ယောက်သည် ရန်ဘက်တစ်ဦးကို မြင်သည်ရှိသော် အကျိုးပဲ့ပျက်စီးခြင်းကို ပြုရာ၏ (သို့ရာတွင်ဤတစ်ဘဝတွင်သာ ပြု နိုင်၏။) ယုတ်မာသဖြင့် ရန်ငြိုးထားသော စိတ်သည်ကား (ခုဘဝနောင်ဘဝတို့၌ အကျိုး ပေးတတ်သဖြင့်) သာ ပင်အကျိုးပဲ့ ဖျက်ဆီး ခြင်းကို ပြုနိုင်၏။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ-ပထမကျော်
အသျှင်သေဠိလ၏
ဓမ္မပဒပါဠိတော်(မြန်မာပြန်)မှ

ဗုဒ္ဓါဗောဓေယျ	မုတ္တာမောဓေယျ	တိဋ္ဌာတာဓေယျ
သစ္စာတရားကိုသိသလို ဝေနေယျတို့သိစေရမည်	ဘဝအနှောင်အဖွဲ့မှ ငါလွတ်သလို ဝေနေယျတို့ လွတ်စေရမည်	သံသရာဝဲဝဲယက်မှ ငါကူးပြောက်နိုင်သလို ဝေနေယျတို့ ကူးပြောက်စေနိုင်ရမည်

ဒိုတာဝန်အရေးသုံးပါး
ပြည်ထောင်စု မပြိုကွဲရေး
တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်မှု မပြိုကွဲရေး
အချုပ်အခြာအာဏာတည်တံ့ခိုင်မြဲရေး

ဒိုအရေး
ဒိုအရေး
ဒိုအရေး

ပြည်သူ့သဘောထား
- ပြည်ပအားကိုးပုဆိန်ရိုးအဆိုးမြင်ဝါဒီများအားဆန့်ကျင်ကြ
- နိုင်ငံတော် တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော်တိုးတက်ရေးကို
နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးသူများအား ဆန့်ကျင်ကြ
- နိုင်ငံတော်၏ ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက်
နှောင့်ယှက်သော ပြည်ပနိုင်ငံများအား ဆန့်ကျင်ကြ
- ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပအဖျက်သမားများအား တုံ့ရန်သူအဖြစ်
သတ်မှတ်ချေမှုန်းကြ

နိုင်ငံရေးဦးတည်ချက် (၄)ရပ်
- နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်ရေး၊ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့်
တရား ဥပဒေ ခိုးမီးရေး
- အမျိုးသားပြန်လည် စည်းလုံးညီညွတ်ရေး
- နိုင်ငံသား ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေသစ်ဖြစ်ပေါ်လာရေး
- ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ်နှင့်အညီ
ခေတ်မီစွဲမြဲတိုးတက်သောနိုင်ငံတော်သစ်တစ်ရပ်
တည်ဆောက်ရေး

စီးပွားရေးဦးတည်ချက် (၄)ရပ်
- စိုက်ပျိုးရေးကိုအခြေခံ၍ အခြားစီးပွားရေးကဏ္ဍများကိုလည်း
တက်စွဲမြဲမြဲတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး
- ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် ပီပြင်စွာဖြစ်ပေါ်လာရေး
- ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပမှအတတ်ပညာနှင့်အရင်းအနှီးများ ဖိတ်ခေါ်၍
စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး
- နိုင်ငံတော်စီးပွားရေးတစ်ရပ်လုံးကို ဖန်တီးနိုင်မှုအားသည်
နိုင်ငံတော်နှင့်တိုင်းရင်းသား ပြည်သူတို့၏လက်ဝယ်တွင်ရှိရေး

လူမှုရေးဦးတည်ချက် (၄)ရပ်
- တစ်မျိုးသားလုံး၏ စိတ်ဓာတ်နှင့် အကျင့်စာရိတ္တမြင်မားရေး
- အမျိုးဂုဏ်၊ ဇာတိဂုဏ်မြင့်မားရေးနှင့် ထက်မြက်မှုအမွေ
အနှစ်များ၊ အမျိုးသားရေးလက္ခဏာများမပျောက်ပျက်အောင်
ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး
- မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး
- တစ်မျိုးသားလုံး ကျန်းမာကြံ့ခိုင်ရေးနှင့်ပညာရည်မြင့်မားရေး

ဓမ္မဝီရဂျာနယ်

ဩပါဒါစရိယဆရာတော်များ

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘဒ္ဒန္တ ကုမာရ
ဒုတိယပါမောက္ခချုပ်ဆရာတော်(ဖိမ့်)
အဂ္ဂမဟာဂန္ထဝါစကပဏ္ဍိတ ဘဒ္ဒန္တဇောတိက(M.A)
ဒုတိယပါမောက္ခချုပ်ဆရာတော်(ပညာ)
အဘိဓမ္မာပိဋကမဟာဌာန ဌာနမှူး/ပါမောက္ခဆရာတော်
အဂ္ဂမဟာဂန္ထဝါစကပဏ္ဍိတ ဘဒ္ဒန္တထေရီန္ဒ(M.A)
ပိဋကတ်ဆိုင်ရာပိဋကပေဌာန ဌာနမှူး/ပါမောက္ခဆရာတော်
အဂ္ဂမဟာဂန္ထဝါစကပဏ္ဍိတ ဘဒ္ဒန္တပဏ္ဍိတဘိဝံသ(M.A)
သုတ္တန္တပိဋကတ်မဟာဌာန ဌာနမှူး/ပါမောက္ခဆရာတော်
မဟာဂန္ထဝါစကပဏ္ဍိတ ဘဒ္ဒန္တသုယန(M.A)
ဗုဒ္ဓဒေသနာပြန့်ပွားရေးပညာဌာန ဌာနမှူး/ပါမောက္ခဆရာတော်

စာတည်းချုပ်

မဟာသဒ္ဓမ္မဇောတိကဇ တက္ကသိုလ်လှိုင်သီရိ
(ဓမ္မစရိယာ ဘီအေ)

စာတည်းအဖွဲ့ ပြည်ဖိုး၊ ဓမ္မထက်ကို

စီမံရေးရာ၊ ဖြိုးမာမာ

ထုတ် စာ သူ

တစ်ဖိုးပြု ၀၄၂၆၆၊ လှိုင်ကြည်ဖြူ ဓမ္မဝီရဇာတိတိုက်နှင့်
ဒီဂျစ်တယ်စာကြည့်တိုက်

အပြင်အဆင် ကွန်ပျူတာ

မိုးကြီး၊ ဖြိုးဖြိုးစာခြယ်၊ မြတ်နိုးပိုင်

ဖြန့်ချိရေး

လှိုင်ကြည်ဖြူဓမ္မဝီရဇာတိတိုက်
ဖုန်း ၀၉၀ ၂၃၉၂၊ ၀၉၅၀ ၀၀၄၀၊ ၀၀၅၀၂၀၂
မိုးကောင်းကပ်စာပေ၊
အမှတ်(၀၃၄) အခန်း(၆) ၃၆-လမ်း(လယ်)၊
ကျောက်တံတားမြို့နယ်၊ ရန်ကင်းမြို့၊
ဖုန်း-၀၂၅၃၂၅၅
ထွန်းဦးစာပေ(ပုဒ္ဂလေး) ဖုန်း ၀၂၃၉၀၀၀

ပုံနှိပ်

တင်အောင်ဝင်း၊ တိုက်စာပေပုံနှိပ်တိုက်
အမှတ်(၀၆၂) (၄၅)လမ်း၊ ဝိလိတထောင်မြို့နယ်။

ဖလင်

Empire Colour Repro

ယခုအပတ် ဖတ်စရာ ကဏ္ဍ

ကလောင်ရှင်များ	စာမျက်နှာ
- လယ်တီဆရာတော်ဘုရား - - - - -	၂၀
- အရှင်ဇနကာဘိဝံသ - - - - -	၃၃
- ပခုက္ကူဆရာတော် - - - - -	၁၇
- အယ်ဒီတာအာဘော် - - - - -	၃
- ဦးသီလာစာရ - - - - -	၅
- မုံရွာနေဇာ - - - - -	၄
- ရှင်ဉာဏ(ဖျာပုံ) - - - - -	၆
- အရှင်ကောဝိဒဇေ - - - - -	၁၉
- အရှင်သီလာစာရ(ပဲခူး) - - - - -	၃၀
- အရှင်ဝါယာမ(တောင်သာ)- - - - -	၈
- ဦးရွှေအောင် - - - - -	၁
- တက္ကသိုလ်လှိုင်သီရိ - - - - -	၇
- ဟံသာဝတီ ဦးအုန်းကြိုင် - - - - -	၄၀
- ငြိမ်းချမ်းဦး - - - - -	၁၁
- မြတ်ဝေ(ရွှေပြည်သာ)- - - - -	၁၆
- ယုဝတီရွှေဝါစိန် - - - - -	၄၀
- တက္ကသိုလ်မြသွေး - - - - -	၂၉
- ဆုပြည့်စုံလှိုင် - - - - -	၁၂
- ဒဂုံဆရာထွန်း - - - - -	၃၂
- မျိုးမြင့်(အောင်လံ) - - - - -	၉
- ဇော်နောင် - - - - -	၃၈
- မြင့်သိန်း(မော်ကျွန်း) - - - - -	၂၆
- နန္ဒာမိုးကြယ် - - - - -	၃၅
- ရွှေညာသူ(ရွှေဘို) - - - - -	၂၇
- ခင်သူဇာမြင့် - - - - -	၃၇
- ဟိတေသိနာဂသိန် - - - - -	၃၅
- ကိုကြီးနွေး(ပုဇွန်တောင်) - - - - -	၂၃
- ဗိုလ်သောင်း-ဇေင် - - - - -	၂၃
- ဇေင်- ဝင်းလွင် - - - - -	၁၃

တို့၏အထူးဆောင်းပါး၊ သတင်းနှင့် ကဗျာများ။

Address

Hlaing Kyi Phyu Dhamma Vira Publishing House

Head Office: Blk (1), Rm(R6), Myanmar Info-Tech,

Hlaing Ts, Yangon.

Branch Office: No. 50, 2nd Fl. Bank St, Kyauktada Ts, Yangon.

Ph: 0980 23992 , 0950 01401

e-Mail - dhammavira@gmail.com

ရာစုသစ်၏ စိန်ခေါ်မှုမျိုးစုံကို
ငြိမ်းချမ်းသောစိတ်
ရဲရင့်တည်ကြည်သော
လောကအမြင်ဖြင့်
ဘဝကို ရင်ဆိုင်လျက်
အောင်မြင်စွာဖြတ်သန်းနိုင်ကြဖို့
ဓမ္မဝီရဂျာနယ်
ဖတ်ကြစို့။

ကိုယ်ပိုင်အသိဉာဏ်ဖြင့် ဗုဒ္ဓ၏ ဓမ္မအနှစ်ကို သုံးဆောင်ခံစားနိုင်ပါစေ

ယနေ့ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ခေတ်တွင် ဗုဒ္ဓ သာသနာတော်တည်တံ့ပြန့်ပွားရေးဟူသော သဒ္ဓါစေတနာဖြင့် ပရိယတ္တိပညာကို အပတ်တကုတ် ကြိုးစားနေကြသော ပရိယတ္တိဝန်ဆောင် ဆရာတော် သံဃာတော်များ၊ မိမိနှင့်တကွ အများသတ္တဝါတို့ သံသရာမှ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် ပဋိပတ်ကျင့်စဉ်များ မိမိတတ်သိနားလည်ထားသော ပရိယတ္တိအပေါ် အခြေခံ၍ ကိုယ်တိုင်လည်းကျင့်အများကိုလည်းကျင့်စေသော ပဋိပတ်ဝန်ဆောင် ဆရာတော်သံဃာတော်များနှင့် မိမိတတ်ဘဝ ချမ်းသာမှုအတွက် သံသရာဝဋ်ကွဲ တော မောစနတ္တာယ ဟု မိမိဝန်ခံခဲ့သောကတိကို မေ့ပျောက်ပြီး မိမိတတ်ဘဝ ချမ်းသာရေးအတွက် ဗေဒင်-ယတြာ၊ နက္ခတ်၊ ထွက်ရပ်ပေါက်ဂိုဏ်း၊ သိဒ္ဓါ၊ မဟိဒ္ဓိဂိုဏ်း၊ အင်းအိုင်လက်ဖွဲ့တို့ဖြင့် ဟောကြားပြုလုပ်ပေးနေကြသော သံဃာတော်များဟူ၍ (၃)မျိုး (၃)စား ကွဲပြားလာသည်ကို တွေ့နေရပါသည်။

ယနေ့ သာသနာတော်သန့်ရှင်းတည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးဟူ၍လည်းကောင်း ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာစစ်စစ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ရေးဟူ၍လည်းကောင်း ဟောပြောပြုလုပ်နေကြသော ရဟန်းသံဃာတော်များနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့သည် မိမိတို့၏ တရားနှင့် ယုံကြည်မှုအပေါ် လေ့လာဆန်းစစ်ကြဖို့ အချိန်တန်ပြီဟု ဆိုချင်ပါသည်။

မိမိတို့ကိုယ်တိုင် မိမိတို့ ဘာလဲဆိုတာ သိဖို့လိုလာပါပြီ။ ခြားနားချက်များကိုလည်း နားလည်ထားဖို့လိုပါသည်။

'The more I know, The more I Love' ပို၍သိလေ ပို၍ ချစ်တတ်လေဟူသော စကားပုံကဲ့သို့ မိမိသည် ဗုဒ္ဓ၏ အနှစ်သာရတရားဖြစ်သော ပရိယတ္တိကို သိထားပါလျှင် ဘယ်ဟာအနှစ် ဘယ်ဟာအကာဆိုတာ သိလာကြပါလိမ့်မည်။

သံသရာမှလွတ်မြောက်ရေးနှင့် နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို လက်ရှိပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှာပင် ဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်အဖြစ် ခံစားရရှိနိုင်ရန် လမ်းညွှန်ပေးထား သော ဗုဒ္ဓ၏ မဂ္ဂင်(၈)ပါးထက် ကောင်းမြတ်သော မှန်ကန်သောတရားမရှိပါ။ သို့ဖြစ်၍ ဗေဒင်၊ ယတြာ၊ ထွက်ရပ်ကျင့်စဉ် အင်းအိုင် မန္တန် ဆိုတာများသည်မဂ္ဂင်အကျင့်နှင့် ဖီလာဖြစ်နေသည် ဆိုခြင်းကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဒကာ ဒကာမများ ဗုဒ္ဓဘာသာရဟန်းအဖြစ် ခံယူထားသော ရဟန်းသံဃာတော်များ အလေးအနက်ထားစဉ်းစား ဆင်ခြင်သင့်ကြ ပါပြီ။

ဗုဒ္ဓက မဟာလိသုတ်တွင် အကာနှင့် အနှစ်ကို သေချာစွာ လမ်းညွှန်ဟောကြား ထားပါသည်။ ပရိယတ္တိ မပြည့်စုံကြသေးသော သံဃာများ (သို့မဟုတ်) အထက်တန်း ပိဋကတ်စာပေများကို မသင်ကြားရသေးသော မသင်ကြားဖူးသေးသော သံဃာတော်များနှင့် ဒကာ ဒကာမများအား ထိုမဟာလိ သုတ်ကို လေ့လာစေလိုပါသည်။

No one who has not complete knowledge of himself, will never have true understanding of other ကိုယ်အကြောင်းကို သေချာစွာမသိသောသူသည် သူတစ်ပါးတို့ အား မှန်ကန်စွာ နားလည်နိုင်မည်မဟုတ်ချေ ဟုဆိုထား သကဲ့သို့ မိမိကိုယ်ကို မိမိ ရဟန်းဟု ပြောဆိုသော်လည်း ရဟန်းတရားကို နားမလည်သူ မိမိကိုယ်ကို ဗုဒ္ဓဘာသာဟုအမည်ခံထား သော်လည်း ဗုဒ္ဓ၏အဆုံးအမကို နားမလည်သောသူတို့မှာ ဗုဒ္ဓနှင့် ဗုဒ္ဓ၏ တရားအစစ်များကို နားလည်နိုင်ကြမည်မဟုတ်ပါချေ။

ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များနှင့် ဗုဒ္ဓ သားတော်အမည်ခံ သံဃာတော်များသည် ဗုဒ္ဓ၏ ဓမ္မစစ် ဓမ္မမှန်တို့ကို မိမိကိုယ်တိုင်အမှန်အတိုင်းသိရှိပြီး ယင်းအမှန်တရား ထွန်းပေါ် ထင်ရှားပြီး တည်တံ့ ပြန့်ပွားအောင် ကြိုးစားကြစေလိုပါသည်။ သံဃာ အတုအယောင် ဗေဒင်၊ ဂိုဏ်း၊ ယတြာတို့ကို ပယ်သတ် နိုင်အောင် ကြိုးစားကြဖို့ ဓမ္မစိရမှ တိုက်တွန်းနှိုးဆော်လိုက်ပါရစေ

အယ်ဒီတာ

လောကကိုချစ်တတ်ကြဖို့လိုမယ်

လောကအမြင် တူကြသူတွေ၊ သမိုင်းကြောင်းကောင်းလို သူတွေ၊ ကိုယ့်ဘဝဇာတ်ကို ကိုယ်နိုင်အောင်၊ ကောင်းအောင်ကဖို့ ကြိုးစားခဲ့သူတွေ၊ လောကကို ကိုယ်ကျိုးစွန့် အနစ်နာခံ ချစ်ချင်သူတွေ၊ ချစ်တတ်သူတွေ၊ ဖြတ်သန်းချိန် များကို အတူတကွ ဖြတ်သန်းခဲ့ကြပြီ ဖြစ်သည်။

အငြင်းအခုံ လေးကတော့ ရှိသည်။ ဒါကလည်း အပြုသဘောဆောင်သည်။ မျိုးဆက်ကို ဘယ်လိုအမွေပေးမလဲ။ အမွေကောင်းကောင်း ပေးနိုင်ဖို့ “ စံ ” လိုသည်။ ကိုယ်တိုင်က ဘယ်လိုကျင့်သုံးကြမလဲ။ ပုထုဇဉ် သဘောအရ အခွင့်အရေးဟူသမျှကို မရလျှင် ရအောင်လုပ်ချင်သည်။ နည်းမျိုးစုံ ရှိသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်၏ အလေးအမြတ် အရိုအသေပြုမှု ကိုလည်း ခံချင်သည်။ ရအောင်လည်း ပြုလုပ်သည်။ ပုံစံမျိုးစုံ ရှိသည်။ ယှဉ်လိုက်လျှင်လည်း သူများထက်သာချင်သည်။ ထင်ပေါ် ကျော်ကြား ချင်သည်။ လိုအင်များကို ဖန်တီးတတ်သည်။

ဤတွင် လာဘ၊ သက္ကာရ၊ သိလောက တို့၏ စေ့ဆော်မှုနှင့် အမွေကောင်း ပေးနိုင်မှု အပေါ် အနီးအဝေးအမြင်များ၊ အနိမ့်အမြင့် အတွေးများ၊ ရောင့်ရဲလွယ်မှုနှင့် ဆန္ဒစောမှုများ၊ ဥပါယ်တံမျှင် သုံးလျက်၊ ကိုယ့်ကိုကိုယ် ကြင်နာ စွာဖြင့် ဆင်ခြင်ပေးပြီး ကိုယ့်လိုအင်ကို ဖြည့်ဆည်းတတ်သည် အကျင့်ဆိုးများ၊ ချုပ်လိုက် တော့ သီလလုံခြုံမှု အခြေခံဖြင့် လျှောက်လှမ်း နိုင်ရန် သတ္တိရှိဖို့တော့လိုမည်။

ပါးပါးလေးပဲဖြစ်ဖြစ် အနစ်နာခံနိုင် ရမည်။ မိမိကိုယ်ကို မိမိ လေးစားနိုင်လောက် အောင် ကိုယ်ကျင့်သီလစောင့်ထိန်းမှု၊ တစ်ဦးချင်း မှသည် သန်းပေါင်းများစွာအထိ မျှော်မှန်းနိုင် သည်။

သူနှင့် သူ၏ ဆရာ၊ သူ၏ သူငယ်ချင်း များ၏ စကားဝိုင်းလေးသည် လျှော့သင့် တာလျှော့၊ တိုးသင့်တာတိုးဖြင့် ဆွေးနွေးလိုက်ကြ ရာ “ လောက၏ အမြင်သစ် ” တစ်ခုရရှိ အဖြေ ထွက်ခဲ့တော့သည်။

ငြိမ်းချမ်းဦး၏ ဖြတ်သန်းချိန်ဒါန်းနှင့် ပထမပိုင်းမှ ကောက် နုတ်ချက်။

နောင်ဘဝဆိုတာရှိပါတယ်(၂)

ဘဒ္ဒန္တဝနိန္ဒသာရ(ပုံရွာနေတာ)

(ယခင်အပတ်မှအဆက်)

ပါယာသိမြို့စားမင်းဟာ ယင်းတိုက် တောသို့ရောက်တဲ့အခါ အရှင်ကုမာရကဿပ ရဟန္တာကြီးနဲ့ မနီးမဝေးမှာ သူ့နောက်ပါ ပရိသတ် များစွာနဲ့တကွ နေရာယူပါတယ်။ မထေရ်မြတ်ကြီးနဲ့ အာလာပသလ္လာပ နှုတ်ဆက် စကားများပြောကြား ပြီးနောက် အရှင်မြတ်ကြီးကို အကဲခတ်နေပါတယ်။ အရှင်မြတ်ကြီးထံမှာလည်း နောက်ပါရဟန်းသံဃာ ငါးရာရှိပါတယ်။

မြို့စားမင်းဟာ သတင်းကြီးလှတဲ့ မထေရ်မြတ်ကြီးကို ပညာစမ်းတဲ့အနေနဲ့ အယူ ဝါဒဆွေးနွေးပွဲစတင်လိုက်ပါတယ်။

မြို့စား။ ။ အို အရှင် အရှင်နှင့် စကားဆိုချင် ပါတယ်။ ခွင့်ပြုနိုင်မလား။

အရှင်။ ။ ဒကာ မြို့စား။ ခွင့်ပြုပါတယ်။ ပြောလိုရာပြောပါ။ မေးချင်တာမေးပါ။

မြို့စား။ ။ ကျွန်ုပ် ဝါဒကို တင်ပြပြီး ဆွေးနွေး လိုပါတယ်။ ကျွန်ုပ်ရဲ့ဝါဒကတော့ - တမလွန် လောက နောက်ဘဝဆိုတာ မရှိ။ ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံတို့ရဲ့ ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုးဆိုတာမရှိ။ ငရဲ၊ နတ်ပြည်မရှိလို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်ုပ်ရဲ့ အယူ ဝါဒနဲ့ ပတ်သက်ပြီးအရှင်ဘာ ပြောချင်ပါသလဲ။

အရှင်။ ။ ဒကာ မြို့စား သင့်ရဲ့အယူဝါဒ ကား ဆန်းပြားလေစွ။ ဒါဖြစ်ရင် သင်မြို့စား မင်းကို ငါမေးမယ်။ သင်ကြိုက်သလို ပွင့်ပွင့် လင်းလင်းသာဖြေပါ။

မြို့စား။ ။ မေးပါ အရှင်...။

အရှင်။ ။ လနဲ့ နေ တို့ဟာ ထင်ရှားရှိတယ်။ မြင်နေရတယ်။ ဒီလ နဲ့ နေ တို့ဟာ ဒီလောက ထဲမှာ ရှိသလား ပရလောက အခြားလောက ထဲမှာလား...။ နတ်လား...။ လူလား။

(ဒီနေရာမှာ မြို့စားမင်း စဉ်းစားခန်း ဝင်ပါတယ်။ နေ နဲ့ လဟာ ဒီလောကမှာ ရှိပါတယ် လို့ ဖြေလိုက်ရင်လည်း ဘယ်မှာရှိသလဲ ဘာကို မှီသလဲ အချင်းယူနေရာ ဘယ်လောက်ရှိသလဲ အဝန်းယူနေရာ ဘယ်မျှကျယ်သလဲစတဲ့ နောက်ဆက် တွဲ မေးခွန်းတွေ ထွက်ပေါ်လာနိုင်သေးတယ်။ ဒီတော့ နောက်ဘဝမရှိလို့ လက်ခံယုံကြည်ထားသူ ဖြစ်ပေမယ့် ပရလောကမှာရှိတယ်...။ လို့ ဖြေရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါတယ်)

မြို့စား။ ။ အို အရှင် ဤ နေ နဲ့ လတို့ဟာ ပရ

လောကမှာ ရှိပါတယ်။ လူမဟုတ် နတ်တွေပါ။

(စာဖတ်သူများ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ ပါယာသိမြို့စားမင်းဟာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဥစ္ဆေဒိဋ္ဌိသမား နောင်ဘဝဆိုတာမရှိ။ လူ နတ် ဆိုတာတွေမရှိ လို့ယူဆယုံကြည်ပြီး အရှင်ကုမာရကဿပ ရဟန္တာ မထေရ်မြတ်ကြီးမေးလိုက်တဲ့ မေးခွန်းအရ နေ နဲ့ လ တို့ဟာ ပရလောက (နောင်ဘဝ)မှာ ရှိတယ်။ ပြီးတော့ နတ်တွေပါလို့ဖြေတယ်။ ကိုင်းဒီတော့ သူ့ရဲ့ အဖြေဟာ ရှေ့စကား နောက်စကား မညီပါဘူး။ ပြီးတော့ ပရလောက ရှိတယ်။ သတ္တဝါဟာ သေ ပြီးနောက် အခြားမဲ့မှာ ဖြစ်တယ်။ နတ်ရှိ တယ်...။ လို့ ဝန်ခံပြီးသားဖြစ်သွားပါ တယ်။)

အရှင်။ ။ ဒကာ မြို့စား သေသေချာချာ စဉ်းစားပြီးမှဖြေပါ။ သင့်ရဲ့ အဖြေဟာ တမ လွန် လောက (ပရလောက)ရှိတယ်။ နတ်ရှိ တယ်...။ လို့ ဝန်ခံနေပါပကောလား။

(မြို့စားမင်းဟာ ဦးခေါင်းကို တွင်တွင် ခါပြီး မျက်နှာကို တစ်ဖက်သို့လှည့်ထားပါတယ်။ အတန်ငယ်ကြာအောင် စဉ်းစားပြီးမှ အောက်ပါ စကားကို ဆက်ပြောပါတယ်။)

မြို့စား။ ။ အို...။ အရှင် အရှင်အား လေးစားပါတယ်။ အရှင်ရဲ့စကားတွေကိုလည်း ကျွန်ုပ်စိတ်ဝင်စားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် လက်မခံ နိုင်တာကိုတော့ ဝမ်းနည်းပါတယ်။ အရှင်ဝါဒ သို့ကူးပြောင်းယူဖို့ ကျွန်ုပ်ရဲ့ ဝါဒကို စွန့်လွှတ်ဖို့ ဆန္ဒမရှိပါဘူး။

(အရှင်မြတ်ကြီးဟာ မြို့စားမင်းကို ကရုဏာရဲ့သားကောင်ပမာ သဘောထားကာ ဆက်ပြီးမေးတော်မူပါတယ်။)

အရှင်။ ။ ဒကာ မြို့စား သင်ဟာတမလွန်

လောကမရှိဆိုတဲ့ ဝါဒကို လက်ကိုင်ထားရာ သင့်အယူဝါဒရေးရာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဘာများ အထောက်အထားပေးနိုင်သလဲ။

မြို့စား။ ။ အထောက်အထားတွေ မြောက် မြားစွာရှိတာပေါ့ အရှင်။ ရှိပါ့ ရှိပါ့။

အရှင်။ ။ ရှိခဲ့သော် ပြောပါဒကာမြို့စား။ ခိုင်မာတိကျမှုရှိ မရှိ၊ ငါသိလိုတယ်။

မြို့စား။ ။ အို...။ အရှင်၊ ကျွန်ုပ်ဟာ ဒုစရိုက် သမားများ ငရဲသို့လားတဲ့အခါ ငရဲရှိကြောင်း ပြန်ပြောရန်မှာကြားလိုက်ပေမယ့် တစ်ဦး တစ်ယောက်မျှ ပြန်ပြောခြင်းမရှိပါဘူး။ သေပြီးရင် ပြန်ဖြစ်တာမရှိကြောင်း အထောက်အကူ တွေပါပဲ။ ဒါကြောင့် ကျွန်ုပ်ရဲ့ အယူဝါဒကို စွန့်လွှတ်ရန် အကြောင်းမရှိပါ။

မြို့စားမင်းရဲ့ ဖြေဆိုချက်ကို ထောက်ခံ အားပေးကြတဲ့သူရဲ့ပရိသတ်များဟာ ဦးခေါင်း တညိတ်ညိတ်နဲ့ သဘောကျနေကြတယ်။ တစ်ချို့က ရဟန္တာ အရှင်ကို ကြည့်လိုက် သူတို့ရဲ့ သခင်ကို ကြည့်လိုက်ဖြစ်နေကြတယ်။ မထောက်ခံလိုသူ တစ်ချို့ကတော့ တိတ်ဆိတ်နေကြရဲ့။

အရှင်။ ။ ဒကာ မြို့စားမင်း သင့်ကို ငါ မေးဦးအံ့။ သူ့ခိုးတစ်ယောက်ကို ဖမ်းဆီးမိတဲ့ အခါ သင် ဘယ်လို စီရင်ချက်ချမှတ်ပါသလဲ။ ကဲ သေဒဏ်ချမှတ်လိုက်ပြီဆိုပါစို့။ အဲဒီ ရာဇဝတ်သား သူ့ခိုးဟာ သူ့သန်ရောက် ခါမှ- “နောင်ကြီးတို့ခင်ဗျား ကျွန်တော်ဟာ သေမိန့်ချထားတဲ့ သေရမယ့်သူပါ။ ကျွန်တော် မသေခင် မိခင်၊ ဖခင်တို့ကို မြင်ချင်ပါတယ်။ သား၊ မယားတွေရဲ့ မျက်နှာကိုလည်း ကြည့် ချင်ပါသေးတယ်။ မှာစရာ ရှိတာတွေ

မှာထားခဲ့ချင်ပါသေးတယ်။ ကျွန်တော့်အား သွားခွင့်ပြုပါ။ လို့တောင်းပန်လာသော် သူ့ကို ယုံကြည်စိတ်ချစွာ သွားခွင့်ပြုမလား၊ သွားခွင့် မပြုဘဲ အဆုံးစီရင်မှာလားဖြေပါ။

မြို့စား။ ။ အို... အရှင် ပြစ်မှုကျူးလွန် ထားသော သူ့အား အဘယ်ကြောင့် သွားခွင့် ပေးရမှာလဲ။ သတ်ပစ်လိုက်မှာပဲပေါ့ အရှင်။

အရှင်။ ။ ဒကာမြို့စားစဉ်းစားပါ။ သူ့ခိုး လည်း လူသား အာဏာသားတို့ကလည်း လူသား လူသားအချင်းချင်းပင် ဖြစ်လျက် သွားခွင့် မပြုနိုင်သော် ငရဲကျသွားတဲ့ ဒုစရိုက် သမားတွေက ဘယ်လိုလုပ်ပြီး သင့်ထံ ပြန်လာ ကာ အကြောင်းကြားနိုင်ပါ့မလဲ။ ငရဲသား ဥပမာကို ထောက်ထားပြီး သင့်ရဲ့တမလွန် လောက မရှိ ဆိုတဲ့အယူဝါဒကို စွန့်သင့်ပြီး စွန့်ပါလော့ဒကာ။

(နှစ်ဘက် ပရိသတ်တွေကတော့ မြို့စား မင်းရဲ့ အဖြေကို ငုံ့လင့်နေကြပြီ။ မြို့စားမင်းရဲ့ အဖြေက-)

မြို့စား။ ။ အို... အရှင် ငရဲသားနဲ့တင်စား ပြီး ပြဆိုလိုက်တဲ့ အရှင်ရဲ့ ဥပမာ ကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်ုပ်ရဲ့ဝါဒကသာ အမှန်အကန်ပါ။ အထောက်အထားပြပါဦးမယ်။

အရှင်။ ။ ပြပါ ဒကာမြို့စား နားထောင်

နေပါတယ်။

မြို့စား။ ။ အို... အရှင် သေရင် နတ်ပြည် လားကြမယ့် ကုသိုလ်ရှင်များကိုလည်းမသေခင် က ကြိုတင်မှာကြားဖူးပါတယ်။ သင်တို့သေရင် နတ်ပြည်ရောက်တဲ့အခါ နတ်ပြည်အကြောင်း ကျွန်ုပ်ထံလာပြီး ပြောပြပါလို့ မှာထားပေမယ့် ဘယ်သူမှလာမပြောကြ ဘာသတင်းမှလည်း မရ။ ဤသို့ မရခြင်းမှာ နတ်ပြည်ဆိုတာ တကယ်မရှိ လို့သာဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ ကျွန်ုပ်ရဲ့ဝါဒ မှန်ကန်ကြောင်း သာကေ ဖြစ်ပါတယ် အရှင်။

အရှင်။ ။ အို... ဒကာ ဒါဆိုရင် ငါ ဥပမာ ပြမယ်။ လူတွေက ဥပမာနဲ့ပြောရင် သဘော ပေါက်လွယ်တယ်။ လူတစ်ယောက်ဟာ မစင် တွင်းကြီးထဲ ကျသွားမယ်ဆိုပါစို့။ သူ့ကို မစင် တွင်းထဲကဆွဲထုတ်ကယ်တင်ပြီး ရေချိုး သန့်စင်ကာ အမွှေးနံ့သာများ လိမ်းခြယ်ပေး တယ်။ ဝတ်ကောင်း စားလှတွေလည်း ဝတ် ဆင်ပေးတယ်။ ပြီးတော့မှ-ပြာသာဒ် ဆောင် ပေါ်တင် ခင်မင်ဖွယ်လောက်အာရုံ ကာမဂုဏ် စည်းစိမ်တွေခံစားခိုင်းတယ်။ အဲဒီနောက် သူ့ကိုမစင်တွင်းထဲ ပြန်ဆင်းခိုင်းရင် ဆင်းပါ တော့မလား... ဖြေပါ။

(ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်။)

ဘန္တန္တဇနိန္ဒသာရ(သဒ္ဓမ္မဇောတိကဓဇ)

ဗုဒ္ဓဂီတိကာ

ဆရာတော် ဦးသီလာစာရ (ရိုးမတိမ် မဟာအောင်မြေကျောင်း)

လိစ္ဆဝိဝတ္ထု

ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်သည် ဝေသာလီပြည် ကုဋ္ဌဂါရု၌ နေတော်မူသောအခါ ပြည့်တန်ဆာမ တစ်ယောက်ကြောင့် လိစ္ဆဝိမင်းတို့ သေကြေပျက်စီး ခြင်းကို အကြောင်းပြု၍ “ရတိယာ ဇာယတီ သောကော” စသော ဂါထာကို ဟောတော်မူသည်။

ရတိယာ ဇာယတီ သောကော၊
ရတိယာ ဇာယတီ ဘယ်။
ရတိယာ ဝိပုမုတ္တဿ၊
နတ္ထိ သောကော ကုတော ဘယ်။

မြန်မာကဗျာ

မွေ့လျော်ခြင်းမှ သောကဖြစ်လာ၊
မွေ့လျော်သည့်အတွက်ကြောက်မက်ရပါ၊
မွေ့လျော်မှုရင်း လွတ်ကင်းသူမှာ၊
စိုးရိမ်ခြင်း၊ ကြောက်ခြင်းမရှိရာ။

From delight springs grief, from
delight springs fear; for him who is wholly
free from delight there is no grief, much
less fear.

စကားပြေ။။ (ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်၌ ခုံမင်လျှပ် ပေါ်) မွေ့လျော်ခြင်းမှ စိုးရိမ်ခြင်းဖြစ်၏။ မွေ့လျော် ခြင်းမှ ကြောက်မက်ခြင်းဖြစ်၏။ မွေ့လျော်ခြင်းမှ လုံးဝသန့်ရှင်းလွတ်ကင်းသောသူအတွက် စိုးရိမ်ခြင်း ကြောက်မက်ခြင်းသည် ဘယ်မှာရှိပါတော့အံ့နည်း။

ဓမ္မဝိရသညာ ဗုဒ္ဓ၏ ထေရဝါဒဓမ္မတရားစစ် တရားမှန်
ထွန်းကားရန်ဖြစ်သည့်ဆိုသည့် ခံယူချက်နှင့်အညီ
လှိုင်ကြည်ဖြူဓမ္မဝိရစာပေတိုက်နှင့် ဒီဂျစ်တယ်စာကြည့်တိုက်မှ
၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ မတ်လအတွင်း ဖြန့်ချိထုတ်ဝေလိုက်ပြီ

၁။ ဓမ္မဝိရ၏ ဓမ္မသံစဉ်များ (ငြိမ်းချမ်းဦးနှင့် တက္ကသိုလ်သျှင်သီရိ)
၂။ ဖြတ်သန်းချိန်နိဒါန်းနှင့် ပထမပိုင်း (ငြိမ်းချမ်းဦး) (ဒုတိယအကြိမ်)
၃။ ဆရာကြီးဦးရွှေအောင်၏ စာပေကောက်နုတ်ချက်စာစု (ဓမ္မပဒ) (ငြိမ်းချမ်းဦးနှင့် စိုးမြင့်လတ်)
၄။ ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှုရတနာ အရှင်သီလာစာရ(ဖားကန့်)

ရှုလိုက်

အဘထ ၏

အမှတ်တံဆိပ်

ရှုသေးဘူးကြီး

မြန်မာ့ ငရဲ

အမှတ် (၁၅)၊ လှိုင်မြစ်လမ်း၊ ပေါက်တောရပ်၊ အင်းစိန်၊ ရန်ကင်း။
အမှတ် (၄)၊ ပုဗ္ဗမာတိုက်၊ တာရှင်မောင်လမ်း၊ ရွာမအမှောင်၊
အင်းစိန်၊ ရန်ကင်း၊ ဖုန်း - ၇၂၂၇၀၄၊ ၆၄၂၀၄၇

သည်းခံနိုင်ရေးအသိတရား

ရှင်ဉာဏ(ဖာပုံ)

လောက၌ သူတစ်ပါးတို့၏ နှုတ်ဖြင့် ကျူးလွန်မှုကို အမျက်မထွက်ဘဲ နေနိုင်ခြင်းသည် သည်းခံခြင်းမည်၏။ ထို့အတူ သူတစ်ပါး တို့၏ ကိုယ်ဖြင့် ကျူးလွန်မှုကို အမျက်မထွက်ဘဲ နေနိုင်ခြင်းမှာ သည်းခံခြင်းပင်ဖြစ်၏။ မျက်မှောက် လူ့လောကတွင် ကိုယ်ဖြင့် ကျူးလွန်မှုထက် နှုတ်ဖြင့် သူတစ်ပါးတို့အား ကျူးလွန်မှုက အဖြစ်များသောကြောင့် များရာလိုက်၍ သူတစ်ပါးတို့၏ ကြမ်းကြုတ်စွာ ဆဲဆိုသော နှုတ်ဖြင့် ကျူးလွန်သော စကားကို သည်းခံခြင်းသည် ခန္တိဖြစ်သည်ဟု ပြောဆိုကြ၏။ ထိုအခါ ကိုယ်ဖြင့်သူတစ်ပါးတို့ ကျူးလွန်မှုပြုသည်ကို အမျက်မထွက်ဘဲ နေနိုင် သူများ၏ သည်းခံခြင်း တရားမှာ ခန္တိတရားပင် ဖြစ်သော်လည်း မထင် ရှားသလို အမြင်ခံနေရပေသည်။

သည်းခံခြင်းတရားနှင့် ပတ်သက်၍ အမှန်တကယ် မှတ်သားကြရန်မှာ ခန္တိဝါဒီ ဇာတ်၌ ကလာဗမင်းသည် ခန္တိဝါဒီရသေ့ကို နှုတ်ဖြင့် ကျူးလွန်ခြင်းသာမက အသက်သေ အောင် ကိုယ်ဖြင့် ကျူးလွန်ပြစ်မှားခဲ့ရာ ခန္တိဝါဒီ ရှင်ရသေ့သည် သည်းခံတော်မူခဲ့ကြောင်းလာ ရှိပေသည်။ ခန္တိဝါဒီဇာတ်တော်ကို ထောက်ဆ လျက် သည်းခံ ခြင်းဟူသည် နှုတ်ဖြင့် ကျူးလွန် မှုကိုယ်ဖြင့်ကျူးလွန်မှု နှစ်မျိုးစုံတို့ သည်းခံခြင်းမှာ ခန္တိဖြစ်သည် ဟု မှတ်ယူကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ စင်စစ်သူတစ် ပါးတို့က မိမိအပေါ်ပြောဆို လာသော နှုတ်ဖြင့် ကျူးလွန်စော်ကားမှု ကိုယ်ဖြင့် ကျူးလွန်စော် ကားမှုတို့အတွက် ဒေါသထွက် အောင် စိတ်ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထား နိုင်ခြင်းသည် သည်းခံခြင်း ခန္တိစင်စစ်ဖြစ်ပေသည်။

သည်းခံခြင်း = ခန္တိအစစ်မဟုတ်သော အယောင်ဆောင်အမျက်မထွက်ခြင်း= အက္ခောဓ၏ သဘောမှာ သူတစ်ပါးတို့ ကိုယ် ဖြင့် ကျူးလွန်မှု နှုတ်ဖြင့် ကျူးလွန်မှုတို့ကြောင့် မဟုတ်ဘဲ ဖြစ်ပွားတတ်သော ဒေါသတစ်မျိုးကို အကြောင်းပြု ၍ အမျက်မထွက်အောင် ထိန်းသိမ်းခြင်းမှာ =

အက္ခောဓ ဖြစ်၏။

အမျက်မထွက်ခြင်း အက္ခောဓဖြစ် ပွားပုံကို ထင်ရှားသိသာစေရန် ဥပမာပုံဆောင် ပြရသော်... လူတစ်ယောက်သည် အသုံးပြုရန် တစ်စုံတစ်ခုသော ပစ္စည်းကိုရိယာတစ်ခုကို လူတစ်ဦးတစ်ယောက်အား ပြုလုပ်ပေးရန် စေခိုင်းခဲ့၏။ ထိုအခါ ပစ္စည်းကိုရိယာ ပြုလုပ်ပေးရ မည့်သူကလည်း သူ့ဉာဏ်ရှိသလောက် အကောင်း ဆုံး ဖြစ်စေရန် ကြံစည် အားထုတ် ပြုလုပ်ဆောင် ရွက်ပေးသော်လည်း ပစ္စည်းအပ်နှံသူကလာ ရောက်ကြည့် ရှုသောအခါ သူရည်မှန်းသည် အတိုင်း မဖြစ်လျှင် အမျက် ဒေါသထွက်တတ် သည်။ ထိုသို့အမျက်မထွက် ရန်ထိန်းထားခြင်းမှာ = အက္ခောဓပင်ဖြစ်၏။ သည်းခံခြင်း = ခန္တိမ ဟုတ်ပေ။ ဤသို့အားဖြင့် လည်း ခန္တိနှင့်အ က္ခောဓ တရားနှစ်ပါးကို ကွဲပြားစွာသိမှတ်အပ် ကြပေသည်။

လောကလူသားများအနေဖြင့် သည်းခံ ခြင်း = ခန္တိတရားနှင့် အက္ခောဓ = အမျက်မထွက် ခြင်း တရားနှစ်ပါးအပြင် ကောဓ = အမျက်ထွက် ခြင်း၊ အကြောင်းတရားများကိုလည်း လေ့လာ မှတ်သားသင့်ကြပေသည်။

ကောဓ = အမျက် ထွက် ခြင်း၌ အကြောင်းတရားကိုးပါးရှိ၏။ ယင်းကိုးပါးကို အာယာတဝတ္ထုကိုးပါးဟု ဘုရားဟောကြား တော်မူခဲ့သည်။ အမျက်ထွက်ခြင်းကိုးပါးနှင့် ပတ်သက်၍ မှတ်သားကြရန်မှာ အမျက်ထွက် ခြင်းသည် မိမိအတွက်သာ အမျက်ထွက်တတ် ကြသည်မဟုတ်။ မိမိခင်သော သူအတွက်လည်း အမျက်ထွက်တတ်သလို မိမိ၏ ရန်သူအတွက် လည်း အမျက်ထွက်တတ်ကြ၏။

ထိုကဲ့သို့ အမျက်ထွက်တတ်ကြရာ မှာလည်း လွန်ခဲ့သော အတိတ်ကာလ၊ မျက် မှောက်ပစ္စုပ္ပန်ကာလနှင့် အနာဂတ်ကာလစသည် ကာလသုံးပါးလုံးအတွက် အမျက်ထွက်တတ်ကြ သည်။ သို့ဖြစ်၍ မိမိကိုယ်တိုင် မိမိ၏မိတ်ဆွေ၊ မိမိ၏ ရန်သူ စသည်အားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးစားရှိ ပေရာ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးခြင်းအတွက်ဖြစ်ပြီး၊ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်လတ္တံ့ဟု ကာလသုံးပါးဖြင့် ပေါင်းစု ရေတွက် လိုက်လျှင် အမျက်ထွက်ခြင်းအကြောင်း ကိုးပါး ဖြစ်ပွားလာ၏။ ထိုအမျက်ထွက်ခြင်း အကြောင်း တရားကိုးပါး၏ အနက် အဓိပ္ပါယ်မှာ။

၁။ သူသည် ရှေးအခါက ငါ၏အကျိုး

စီးပွားပျက်စီးခြင်းကို ပြုခဲ့ဖူးပြီးဟူ၍ အမျက် ထွက်ခြင်း။

၂။ သူသည် ငါ၏ အကျိုးစီးပွား ပျက်စီး ခြင်းကို ယခုလည်းပြုလုပ် ဆဲဟူ၍ အမျက် ထွက်တတ်ခြင်း။

၃။ သူသည် ငါ၏ အကျိုးစီးပွား ပျက်စီး ခြင်းကို နောက်အခါတွင်လည်း ပြုလုပ်မည်ဟူ၍ အမျက်ထွက်တတ်ခြင်း။

၄။ သူသည် ရှေးအခါက ငါ့မိတ်ဆွေ၏ အကျိုးစီးပွားပျက်စီးခြင်းကို ပြုလုပ်ခဲ့သည် ဟူ၍ အမျက်ထွက်တတ်ခြင်း။

၅။ သူသည် ငါ့မိတ်ဆွေ၏ အကျိုး စီးပွားပျက်စီးခြင်းကို ယခုလည်းပြုလုပ်ဆဲဟူ၍ အမျက်ထွက်တတ်ခြင်း။

၆။ သူသည် ငါ့မိတ်ဆွေ၏ အကျိုးစီးပွား ပျက်စီးခြင်းကို နောက်အခါတွင်လည်း ပြုလုပ် မည်ဟူ၍ အမျက်ထွက်တတ်ခြင်း။

၇။ သူသည် ငါ့ရန်သူ၏ အကျိုးစီးပွား ကိုရှေးကပြုခဲ့ဖူးပြီးဟူ၍ အမျက်ထွက်တတ်ခြင်း။

၈။ သူသည် ငါ့ရန်သူ၏ အကျိုးစီးပွား ကို ယခုလည်း ပြုလုပ် နေဆဲဟူ၍ အမျက်ထွက် တတ်ခြင်း။

၉။ သူသည် ငါ့ရန်သူ၏ အကျိုးစီးပွားကို နောက်အခါတွင်လည်း ပြုလုပ်လိမ့်မည်ဟူ ၍ အမျက်ထွက်တတ်ခြင်း စသည် အကြောင်း တရားကိုးပါးတို့သည်

ကောဓ = အမျက်ထွက်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းခံ တရားများပင်ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းအမျက်ထွက်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းခံ တရားကိုးပါးသည်ပင် ခန္တိသည်ခံတရားကို မဖြစ်ပေါ်အောင် နှောက်ရှက်ဖျက်ဆီးနေသော တရားဆိုးကိုးပါးဖြစ်လေရာ ဗုဒ္ဓ၏အဆုံးအမ ကို လေးစားလိုက်နာနေသူမှန်သမျှ ခန္တိတရား ကို ဖြည့်ကျင့်ဆည်းပူနိုင်ကြစေရန် ကောဓဟူသော အမျက်ထွက်ခြင်း တရားဆိုး ကိုးပါးကို အသိ သတိ ဉာဏ်ပညာတို့ဖြင့် ထိန်းချုပ်လျက် သူတော်ကောင်း တို့သည်လည်းကောင်း ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့သည် လည်းကောင်း မြတ်နိုးအရေးထား လေးစားကြ သည့် ခန္တိသည်ခံခြင်းဟူသော အကျင့်တရား ကို အလေးထား၍ ကြိုးစားဖြည့် ကျင့်ဆည်းပူ ကြရန် အထူးပင်လိုအပ်လှပေသည်။

ရှင်ဉာဏ(ဖာပုံ)

ဗုဒ္ဓဂေါတမ၏ စကြဝဠာ(ကမ္ဘာ)အမြင်

တက္ကသိုလ်သျှင်သီရိ(ဓမ္မာစရိယ၊ B.A)

(ယခင်အပတ်မှအဆက်)
လေးကျွန်းတမြင်းမိုရ်ယူဆမှုသဘာဝ
ယူဇနာတိုင်းတာနည်းများ

ဗုဒ္ဓစာပေများတွင် အကွာအဝေး၊ အတိုင်းအတာတစ်ရပ်ရပ်ကို ဖော်ပြရာတွင် ယူဇနာ ဟူသောစကားဖြင့် ဖော်ပြထားပါသည်။
ဗုဒ္ဓသက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်ခေတ်က ယူဇနာဝေါဟာရနှင့်ပတ်သက်၍ အတိုင်းအတာကို မည်သို့ယူခဲ့သည်ကို မသိရှိရသော်လည်း ယနေ့ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ယူဇနာဝေါဟာရနှင့် ပတ်သက်၍ အတိုင်းအတာ အမျိုးမျိုးတို့ကိုဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

- ၁၀ ဆံခြည် (၁)နှမ်း
- ၆ နှမ်း (၁)မုယော
- ၄ မုယော (၁)လက်သစ်
- ၈ လက်သစ် (၁)မိုက်
- ၃ မိုက် (၁)တောင်
- ၇ တောင် (၂)တာ
- ၂၀ တာ (၁)ဥသဘ
- ၂ ဥသဘ (၁)ကောသ
- ၄ ကောသ (၁)ဂါဝုတ်
- ၄ ဂါဝုတ် (၁)ယူဇနာ

ဤနည်းအရ ယနေ့ခေတ်သုံး ကမ္ဘာ သုံးမိုင်နှင့်တွက်လျှင် (၁) ယူဇနာသည် ၁၂ မိုင် (၅)ဖာလုံ ၈ သံကြိုး ၄ ကိုက်ရှိပါသည်။ မြန်မာ

တို့က (၂)မိုင်ကို (၁) တိုင်ဟူ၍လည်း ခေါ်ကြပြန် သည်။ (၁) ယူဇနာသည် (၆)တိုင်နှင့်တာ (၄၀၀) ရှိပါသည်။ မြင်းမိုရ်တောင်အတိုင်းအတာကို ဤနည်းဖြင့်တွက်ချက်နိုင်ပါသည်။

- သာသနာဝင်ကျမ်းအလိုတွင် ၁ ယူဇနာ၌ ၁၂ မိုင် ၃၂၀ တောင်
  - လိလာဝတီကျမ်းအလိုတွင် ၁ ယူဇနာ၌ ၉ မိုင် ၃၂၀ တောင်
  - မန္တရကျမ်းအလိုတွင် ၁ ယူဇနာ၌ ၁ မိုင် ၁ ဖာလုံ ၄၀ တောင်
- အဘိဓာန်ကျမ်းနှင့် သမ္မောဟဝိနောဒနီ ကျမ်းလာ တွက်နည်းများ

- ၃၆ စိတ် ပရမာဏုမြူ ၁အဏုမြူ
- ၃၆ အဏုမြူ ၁ တဇ္ဇာရီမြူ
- ၃၆ တဇ္ဇာရီမြူ ၁ ရထရေဏုမြူ
- ၃၆ ရထရေဏုမြူ ၁ လိက္ခ
- ၇ လိက္ခ ၁ သန်း
- ၇ သန်း ၁ စပါး
- ၇ စပါး ၁ လက်သစ်
- ၁၂ သစ် ၁ထွာ
- ၂ ထွာ ၁ တောင်
- ၇ တောင် ၁တာ
- ၈၀ တာ ၁ဂါဝုတ်
- ၄ ဂါဝုတ် ၁ ယူဇနာ

ပရမာဏုမြူ ဟူသည် ကောင်းကင်၌

တည်သော ပကတိမျက်စိဖြင့် မမြင်နိုင်သော မြူအရာ များဖြစ်ကြသည်။

အဏုမြူ ဟူသည် နေရောင်ခြည်ထိုး သော ပြတင်းပေါက်မှဝင်လာသော နေရောင်ခြည် ထဲတွင် တွေ့မြင်နေရသော မြူမှုန်ကလေးများဖြစ် သည်။ ရထရေဏုမြူဟူသည် လှည်း နွား လူတို့ သွား၍ ထသော မြူမှုန်ဖြစ်သည်။ တဇ္ဇာရီဏုမြူဟူ သည် တိုက်တာနံရံ အိမ်ကျောင်းစသည်များ၌ ကပ်နေသော မြူမှုန်ဖြစ်သည်။

ဤနည်းအရ တွက်လျှင်လည်း (၁) ယူဇနာလို ၁၅ မိုင် ၅ ဖာလုံ ၈ သံကြိုး (၄) ကိုက် ရပါသည်။

- တစ်နည်း ယူဇနာအတိုင်းအတာ
- ၄ တောင် ၁ တာ
  - ၂၀ တာ ၁ ဥသဘ
  - ၈ ဥသဘ မြား ၁ ပစ်
  - ၃၂ မြားပစ် ၁ ယူဇနာ
- ဤနည်းအရ အတောင် အားဖြင့် (၂၀၄၈၀)

မိုင်အားဖြင့် ၅ မိုင် ၆ ဖာလုံ ၅ သံကြိုး ၁၀ ကိုက်ရှိသည်။

မုန်တိုင်ပင်ဆရာတော်၏ နည်းမှာ (၃) နည်းဖြစ်သည်။

- မြင်းမိုရ်တာနည်း
- ၇ တောင် ၁တာ
  - ၁၀၀ တာ ၁ ဥသဘ
  - ၈ ဥသဘ ၁ ဂါဝုတ်
  - ၄ ဂါဝုတ် ၁ ယူဇနာ
- အတောင်အားဖြင့် (၂၀၂၄၀၀)ရှိသည်။
မိုင်အားဖြင့် ၆ မိုင် ၂ ဖာလုံ ၉ သံကြိုး ၂ ကိုက် ၂။ အရညကင်တိုင်းတာနည်း

ဤနည်းကို ဝိနည်းနှင့် အဘိဓာန်တို့၌ ညွှန်ပြထားသည့်အတိုင်းယူပြီး (၄) တောင်ရှိသော လေးညို့ကိုတင်ပြီး ကုလလေးတာ ၁ ခုယူ သည်။ ကုလလေးတာ(၅၀၀)၁ကောသ(အတောင် ၂၀၀၀) (၄) ကောသ ၁ ဂါဝုတ် (အတောင် ၈၀၀၀) (၄) ဂါဝုတ် ၁ ယူဇနာ (အတောင် ၃၂၀၀၀) မိုင်အားဖြင့် ၉ မိုင် ၇ သံကြိုး ၆ ကိုက် မှတ်ချက် အသံပမာဏအားဖြင့် တစ်ခေါ်အရပ်ကို ၁ ကောသဟု ခေါ်ကြောင်း ကျော်အောင်စံထား ဆရာတော်၏ အဘိဓာန်နိဿယ ၌ ရေးထားသည်။

- ၃။ စကြဝဠာတိုင်းတာနည်း
- ၅ တောင် ၁ တာ
  - ၁၀ တာ ၁ ဥသဘ
  - ၈၀ ဥသဘ ၁ ဂါဝုတ်
  - ၄ ဂါဝုတ် ၁ ယူဇနာ

စာမျက်နှာ ၁၀ သို့

အမေများနေရာ၌ ဝင်ကြည့်ခြင်း (သို့မဟုတ်) အမေများဟူသည်

အရှင်ဝါယာမ (တောင်သာ)

လောကမှာ မမေကောင်းတဲ့ ကျေးဇူးရှင်တွေ ရှိပါသည်။ လောကနှင့်ယှဉ်စပ်ပြီး ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်ရသူ ရှိသကဲ့သို့ ဓမ္မနှင့်စပ်ပြီး ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်ရသူတွေလည်း ရှိပါသည်။ ထိုအထဲမှာ လောကနှင့်ရော ဓမ္မနှင့်ပါ ကျေးဇူးပြုပေးပြီး ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်ရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များကို ရှေးဦးစွာ ဖော်ပြလိုပါသည်။

မမေကောင်းသော ကျေးဇူးရှင်ဟူသည်-
၁။ နို့ချိုတိုက်ကျေး ကိုယ်တိုင်မွေးတဲ့ မွေးသမိခင်ကျေးဇူးရှင်၊

၂။ နေရေးထိုင်ရေး စောင့်ရှောက်ကာ ကျေးပေးတဲ့ မွေးသမိခင်ကျေးဇူးရှင်၊

၃။ အလုံးစုံ စောင့်ရှောက်ပေးငြား ကျေးဇူးရှင် မြတ်စွာဘုရား၊

၄။ လမ်းကောင်းလမ်းမှန် ပို့ဆောင်ပေး ငြား မြတ်တရား။

၅။ စည်းစိမ်ဝေဖြာ ကျေးဇူးရှင် မြတ်သံဃာ။

၆။ ပညာသင်ကြား ကျေးဇူးရှင် မြတ်ဆရာ၊

ဟူ၍စာပေတွင် ခြောက်ဦးတွေ့ရပါသည်။ မွေးသမိခင်၊ မွေးသမိခင် ကျေးဇူးရှင်များကို မိဘဆိုသော နာမည်သုံးလိုက်ပါက ငါးဦးဖြစ်သွားသည်။ ဒီငါးဦးကို အရပ်ပြော ဇာတ်ပြောအားဖြင့် အနန္တော အနန္တငါးပါးလို့ သုံးနှုန်းပြောဆိုနေကြပါသည်။ မမေသင့် မမေထိုက်သော ငါးဦးဆိုရလည်း မမှားပါပေ။

မမေကောင်းသော ထိုငါးဦးတွင် အမေသည် နံပါတ်တစ်နေရာမှာ ရောက်နေပါ၏။ နံပါတ်တစ် နေရာ၌ နေရသူဆိုခြင်းက သာမညတော့ မဖြစ် နိုင်။ ဂုဏ်အထူးရှိလို့ ကျေးဇူးများလို့ ဖြစ်နေသည်ဆိုတာ ယုံမှားစရာမလိုပေ။ ကျေးဇူးအနေနဲ့ ကြည့်မည်ဆိုရင် အမေကျေးဇူးသည် ပိုင်းခြားသတ်မှတ်၍ မရပေ။ အင်မတန်များ၏။ ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်က အမေရဲ့ကျေးဇူးကို အနန္တလို့

မိန့်တော်မူ၏။ စာရေးသူသည် အမေရဲ့ ပိုင်းခြားသတ်မှတ်လို့ မရသော ကျေးဇူးတွေထဲက တစ်ပိုင်းတစ်စမျှ လောက်သော ကျေးဇူးများကို ပုံဖော်ကြည့်မိသောအခါ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာဆိုတဲ့ တရားလေးပါးကို သွားတွေ့ပါ၏။ ထိုတရားလေးပါးကို ဗြဟ္မစိုရ်တရားလေးပါးဟု ခေါ်သည်။ ဗြဟ္မဝိဟာရတရား လေးပါးလို့လည်း ခေါ်သေး၏။ ယင်းမေတ္တာ စသောတရားတို့ဟာ လူသားတိုင်းရဲ့ မိဘများမှာသာ ထာဝစဉ်(အမြဲ)ကိန်းလျက် ရှိပါသည်။ အခြား အမေမဟုတ်တဲ့ (အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှတစ်ပါး) ပုဂ္ဂိုလ်တွေအထဲမှာ ထာဝစဉ် (အမြဲ)မကိန်းပါ။ စာရှုသူအနေနဲ့ ကိန်းမကိန်းဆိုသည်ကို စူးစမ်း လေ့လာကြည့်ပါ။ အမေများနေရာကို လေးလေးနက်နက် ဝင်ကြည့်မိရင် သိသာပါ၏။

စာရေးသူမှာ စာပေပို့ချနေသူ ဖြစ်ပါ၏။ စာပေပို့ချရာဝယ် အပ္ပမညာ စေတသိက်နှစ်ပါးနှင့် ပည့်မြေ့စေတသိက်တစ်ပါးအခန်းကို ရှင်းပြပေးရာ၌ အပ္ပမညာလို့ခေါ်သော ကရုဏာ၊ မုဒိတာ တို့နှင့်စပ်ပြီးပြောရာ ၎င်းနှစ်ပါးသည် အပိုင်းအခြား မရှိပုံ၊ ပုထုဇဉ်တို့စိတ်သန္တာန်မှာ အမြဲကိန်း၊ မကိန်း ဆိုတာတွေကို စိတ်ရှည် ဇွဲသန်စွာ ရှင်းပြမိပါသည်။ စာရှင်းပြပြီး နာရီစေ့ချိန်မှာတော့ စာဝါရပ်နားလိုက်ပါ၏။ စာချပေးမှု ရပ်နားသွားသော်လည်း မိမိ၏ စိတ်သန္တာန်ဝယ် ကရုဏာ၊ မုဒိတာတို့နှင့် အတူ မေတ္တာ ဥပေက္ခာကိုပါ ဆက်လက်၍ စိတ်ပါဝင်စား စွာ တွေးနေမိပါတော့သည်။ တစ်ဖန် အမေများရဲ့ စိတ်သန္တာန်များမှာ ဤတရားလေးပါး။ အမြဲကိန်းနေ သည်ဆိုသော မိမိရဲ့ရှင်းပြမှုကို ပြန်လည်တွေးတော နေမိပါတော့သည်။ အမေများရဲ့ နေရာကို ဝင်ကြည့် မိသည်ပေါ့။ ဟုတ်လည်း ဟုတ်ပါသည်။ ဟုတ်သည် အားလျော်စွာ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက အင်္ဂုတ္တိရ် ပါဠိတော်မှာ အမေကို ဗြဟ္မာနှင့် နှိုင်းပြထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ရွှေဟင်္သာတောရ စတုတ္ထစံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဦးဝိမလက “လက်ဦးဆရာ ဗြဟ္မာအလားသို့၊ ဘဝဝါဘုရား ဟောခဲ့တာ” လို့ လင်္ကာစာသားဖြင့် ရေးမှတ်သွားပါ၏။ အထက်ကောင်းကင်မှာ ဈာန်ဟုန်စီးနေကြသော

ရူပ ဗြဟ္မာကြီးတို့သည်ဤမေတ္တာ စသောတရားတို့နဲ့သာ အမြဲတမ်းနေကြပါသည်။ ထိုအတူ အမေသည်လည်း ထိုဗြဟ္မာကြီးတို့နည်းတူ အမြဲပွားများကာ ကျင့်သုံး နေသည်ကို စာရေးသူနှင့် စာရှုသူတို့ မျက်မြင် ဖြစ်ပါ၏။ ဂုဏ်ကြီးရှင် အမေသည် သားသမီးများ အပေါ်မှာ ပဋိသန္ဓေတည်နေ ကိန်းအောင်းသောအခါက စလို့ ဝမ်းထဲမှာရှိတဲ့ သားငယ် သမီးငယ်များကို ဖွားလွယ်အောင် ဆေးမျိုးစုံ စားရတာကတစ်မျိုး၊ မပင်မပန်း ချမ်းချမ်းသာသာ ဖွားလွယ်အောင် ဆိုပြီး ဆုတောင်းမှုပြုရတာကလည်း အခါခါအထပ်ထပ်၊ စားချင်လျက် အပူအစပ်ကိုမစားဘဲ ရှောင်ရတာကတစ်မျိုး၊ အထိုင်အထသွားရေးလာရေးမှစ၍ အမျိုးမျိုး ဆင်ခြင်ပြီးနေရသည်။ ဘယ်နေ့ဘယ်အခါမှာ ငါ့ရဲ့သားလေး သမီးလေးမျက်နှာကို မြင်ရပါမလဲလို့ စိတ်ထဲမှာတွေးပြီး တရေးရေချစ်နေတဲ့ အမေရဲ့ မေတ္တာကို မြင်ယောင်မိပါသည်။ အမေသည် တစ်ဖန်ဖွားမြင်ပြီးလို့ သားသမီးတွေ လူလားမြောက် တယ်ဆိုရင် မှက်၊ ခြင်၊ ကြမ်းပိုး မကိုက်မထိုး ရအောင် စောင့်ရှောက်ရ၊ အစားကို စားချင်သော်လည်း နို့စို့အရွယ် သားငယ် သမီးငယ် နှင့် မတည့်မှာစိုး၍ မစားဘဲရှောင်ရ၏။ သားသမီး အနားမှ မခွာဘဲ အန္တရာယ်မရှိရအောင် ဘေးမသိ ရန်မခရအောင် အသက်ပေးလို့ စောင့်ရှောက်ပေးသည်။ သားသမီးတွေ ရောဂါခံစားနေရပြီဆိုရင် ငါ့သာဖြစ်လိုက်စမ်းပါ၊ ငါ့သားငါ့သမီးတွေ မဖြစ်ပါနဲ့၊ ဖြစ်နိုင်မယ်ဆိုရင် သားသမီးတို့ရဲ့ကိုယ်စား ခံပေးလိုက်ချင်သည်။

အမေ၏ ကရုဏာကြီးမာပုံတွေသည် တွေးရင်းတွေးရင်း အဆုံးမသတ်နိုင်အောင် ထင်လာသည်။ တကယ်ကျေးဇူးကြီးမားတဲ့ အမေပဲ။ ဒါကြောင့် အမေကို လေးစားကြည်ညိုမိသည်။ ကိုယ့်ရဲ့ သားလေး သမီးလေး ပြေးလွှား ဆော့ကစားတာတွေ ပျော်ရွှင်၍ နေပုံတွေကိုမြင်ရတော့ အမေရင်မှာ ပြုံးလို့ပျော်လို့။ သားလေး သမီးလေး ဆော့ကစားသည့်အခါ ပွဲကြည့်ပရိသတ်ပမာ မည်သည့်မည်သည့် ဇွဲနဲ့ပဲကြီးစွာ အားပေးမြှောက်စားလျက် အမေသည် ဖယောင်းမီးပမာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အလောင်ခံပြီး သားတွေသမီးတွေ အလင်းပေးပြီး ပညာသင်စေတာ စာမျက်နှာ ၁၀ သို့

ဇယဒိသမင်းကြီးနှင့် အလီနသတ္တမင်းသား

ချိမြင့် (အောင်လ)

ဓမ္မမိတ်ဆွေ၊ တူလေး-တူမလေး တို့ရေ။ ယခုတစ်ခါပြောပြမှာက အကြောက် တရားကို အောင်နိုင်ခဲ့တဲ့ အလီနသတ္တ မင်းသားလေး အကြောင်းဖြစ်ပါတယ်ကွယ်။ အလီနသတ္တမင်းသား ဟာ ကပိလတိုင်း၊ ဥတ္တရပုဇွာလမြို့က ဇယဒိသ မင်းကြီးရဲ့ သားတော်ဖြစ်တယ်ကွဲ့။ အရွယ်ရောက်လာ တဲ့အခါ အလီနသတ္တမင်းသားကို အိမ်ရှေ့ဥပရာဇာ အဖြစ် အပ်နှင်းခဲ့တယ်။ အလီနသတ္တမင်းသားဟာ မင်းသားတို့ တပ်အုပ်တဲ့ အတတ်ပညာဟူသမျှကို တတ်ကျွမ်းသူဖြစ်ပါတယ်။

တစ်နေ့မှာ တက္ကသိုလ်ပြည်မှ နန္ဒပုဏ္ဏား ဟာ ဇယဒိသမင်းကြီးထံသို့ ဂါထာလေးပုဒ်ဟောကြား ရန် ရောက်ရှိ လာပါသတဲ့။ ဒါပေမယ့် ဇယဒိသ မင်းကြီးက တောကစားထွက်ဖို့ စီစဉ်ပြီးဖြစ်နေတော့ နန္ဒပုဏ္ဏားထံမှ ဂါထာလေးပုဒ်ကို မနာကြားနိုင်သေး ဘဲ တောကစားထွက်ရာမှ ပြန်လာတဲ့အခါ နာကြား မည်ဖြစ်ကြောင်း ချိန်းဆိုထားခဲ့ပါတယ်။ ဇယဒိသ မင်းကြီး တောကစားထွက်သွားတဲ့အခါ သားတော် အလီနသတ္တမင်းသား နန်းတော်မှာ ကျန်ရစ် ခဲ့တာ ပေါ့။

မင်းကြီးဟာ တောလည်ရာမှာ သားကောင် တွေပါတယ်။ သားကောင် နောက်ကိုလိုက်ကြတဲ့ အခါ သားကောင်က မင်းကြီးရဲ့တာမှ ထွက်ပြေး လွတ်မြောက် သွားသတဲ့။ ဒါကြောင့် ဇယဒိသမင်းကြီး လည်း သားကောင်ရဲ့နောက်ကို လိုက်သွားရာ

နောက်လိုက် ဗိုလ်ပါများနှင့် အဆက်ပြတ် သွားပါတယ်။ နောက်ဆုံးတော့ သားကောင်ကို မင်းကြီးရရှိခဲ့ပြီး မိမိနန်းတော်ကို ပြန်လာတာပေါ့ကွယ်။ လမ်းခရီး မှာ မောပန်းလှတာကြောင့် တော အုပ်အတွင်းက မထွက်မီ ညောင်ပင်ကြီးတစ်ပင်အောက်မှာ အနားယူခဲ့ရတယ်။ အဲဒီတော့ ညောင်ပင်မှာ ရှိနေတဲ့ ဘီလူးက သူ့ပိုင်နက်ထဲရောက်လာတဲ့ ဇယဒိသမင်းနှင့် တကွ သားကောင် ကိုဖမ်းဆီး လိုက်တော့တာပေါ့။

ဇယဒိသမင်းကြီးက နန္ဒ ပုဏ္ဏားထံမှာ ဂါထာလေးပုဒ်နာ ယူရန် ချိန်းဆိုထားသဖြင့် ယခု မစားသေးဘဲ ပြန်ခွင့်ပြုပြီး၊ ပြန်လာမှစားရန် ဘီလူးအား မေတ္တာရပ်ပါတယ်။

“နန္ဒပုဏ္ဏားထံမှ ဂါထာလေးပုဒ်နာကြား လိုပါတယ်။ နာကြားပြီးမှ သင့်ထံဆက်ဆံပြန် လာ ပါ့မယ်။ အသင်ဘီလူး ခွင့်ပြုပါ။ . . ”

“အမောင်လူသား . . ကျွန်ုပ်ကား အစာ မစားရသည်မှာ ခုနစ်ရက်ရှိပြီမို့ ဆာလောင်လှပြီ ဖြစ်တယ်။ အခုချက်ချင်းပင် သင့်ကိုစားလိုတယ်။ သင် ဖမ်းဆီးလာတဲ့ သားကောင်ကို စားရသော်လည်း ငါ့ဝမ်းမဝ၊ သေး . . ”

“သည်းခံပါ ဘီလူး။ ကျွန်ုပ်သည် ဥတ္တရ ပုဇွာလမြို့ကို အုပ်ချုပ်ရသည့် ဘုရင်ဖြစ်ပါတယ်။ တက္ကသိုလ်ပြည်မှလာတဲ့ နန္ဒပုဏ္ဏားထံမှ ဂါထာ လေးပုဒ်နာကြားရန် ချိန်းဆိုထားခဲ့ပြီးဖြစ်၍ ကတိ သစ္စာမဖျက်လိုပါ။ ကျွန်ုပ်ထံမှ သားကောင်ကို သင် စားရ၍ အတော်အတန် အဆာပြေလောက်ပြီ ဖြစ် ပါတယ်။ ယခု ပြန်ခွင့်ပြုပါက ဆောလျင်စွာ တရား နာရ၍ အမြန်ပြန်လာမှာဖြစ်ပါတယ်။ . . ”

ဤနေရာတွင် လူတို့ရဲ့ “မသိစိတ်” က အစွမ်းပြပါတယ်။ အကျဉ်းအကြပ်တွေ့ရင် အဲဒီ မသိစိတ်က သိစိတ်ကို အဆုံးအဖြတ်ပေးရန် ပံ့ပိုး တတ်ပါတယ်။ အမှန်စင်စစ် ဇယဒိသမင်းနှင့် ပေါရိ သာဒဘီလူးဟာ ညီအစ်ကိုရင်းဖြစ်ကြတယ်။ ညီအစ်ကိုဖြစ်ရသည့် အချက်မှာအကြောင်း မဟုတ်ပါ။ ကြံမြာဟူသော အကြောင်းရှိနေတယ်။ အဲဒါကို ရှေးရေစက် “ပုဗ္ဗ သန္နိဝါသ”လို့ ခေါ်ပါ

တယ်။ အရပ်စကားပြောရရင်တော့ “သွေးပြော သည်” လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ယခု ဘီလူးရဲ့ သိစိတ်ကို ရှေးရေစက်က လှုံ့ဆော်ပေးလို့ ဇယဒိသမင်းရဲ့ စကားကို လက်ခံပြီး လွှတ်ပေးလိုက်ပါတယ်။

တို့တိုနဲ့လိုရင်းပြောရရင် ဇယဒိသမင်း ဟာ နန်းတော်ကို ပြန်ရောက်ပြီး နန္ဒပုဏ္ဏားထံမှ ဂါထာလေးပုဒ်ကိုနာယူပါတယ်။ တရားနာပြီးတော့ နန္ဒပုဏ္ဏားအား အသပြာလေးထောင်ပူဇော်၍ တက္ကသိုလ်ပြည်သို့ ပြန်ပို့စေပါတယ်။ ပြီးတော့မှ ဘီလူးနဲ့တွေ့ကြုံခဲ့ရပုံ၊ ဘီလူးစားခံဖို့ ကတိပေးခဲ့ရပုံ တို့ကို ညီလာခံမှာ များမတ်တို့အား ပြန်လည်ပြောပြ လိုက်ပါတယ်။ သားတော် အလီနသတ္တမင်းအား နန်းအပ်ပြီး ဘီလူးထံသွား၍ အစားခံမှာဖြစ် ကြောင်း ပြောပါတယ်။ ဇယဒိသမင်းကြီးရဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ဟာ သစ္စာတရားဖြစ်တယ်။

သားတော် အလီနသတ္တမင်းသားကို ထီးနန်းလွှဲအပ်တဲ့အခါ သားတော်က ထီးနန်းကို လက်မခံဘဲ၊ ဖခမည်းတော်မင်းကြီးကိုယ်စား သွား ရောက်အစားခံခွင့်ပြုပါရန် လျှောက်ထားသတဲ့။ မှန်တာပြောရရင်-ဇယဒိသမင်းကြီးဟာ သေရမှာကို ကြောက်ပါတယ်။ သားတော်လည်း သေရမှာကို ကြောက်တာပါပဲ။

တူလေး၊ တူမလေးတို့ရေ . . . “သဗ္ဗေဘာယန္တိ မဇ္ဈနော။ သတ္တဝါတိုင်း သေခြင်းမှ ကြောက်ကြ၏ . . . ” လို့ မြတ်စွာဘုရား ရှင် ဟောတော်မူပါတယ်။ အနာဂါမိနှင့် ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလွဲရင် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါအားလုံးဟာ သေရမှာကို ကြောက်ကြတာချည်းပါပဲ။ ဒါပေမယ့် မိမိထားခဲ့တဲ့ ကတိစကားကို ဖောက်ဖျက်ခြင်းအား ဖြင့် မိမိရဲ့ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာပျက်ယွင်းမှာကို သေရ မှာထက် ပိုကြောက်လို့ ကတိကို ထိန်းပါတယ်။

ဒါကြောင့် သားတော်အလီနသတ္တမင်းသား ဟာ ခမည်းတော်ရဲ့ ခွင့်ပြုချက်အရ ဘီလူးထံ အစားခံဖို့ သွားပါတယ်။ မင်းသားဟာ အတတ်ပညာ ရပ်များကို အပြီးတိုင်တတ်မြောက်ထားသူဖြစ်တဲ့ အပြင် ဗိုလ်ပါအင်အားနှင့်ပြည့်စုံတဲ့ အိမ်ရှေ့စံဖြစ် ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မင်းသားဟာ ဓား၊ လှံ၊ လေး မြား လက်နက်ဟူသမျှ ဘာတစ်ခုမှ ယူဆောင်မသွား ပါ။ ဗိုလ်ပါဟူ၍လည်း အခြားမည်သူ့ကိုမျှ ခေါ်ဆောင် မသွားပါ။ တစ်ယောက်တည်းသွားပါတယ်။ ဒုက္ခနှင့် ရင်ဆိုင်ရတဲ့ အခါ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ပြုစင် မြင့်မြတ်မှု သီလလက်နက်ကသာ အမှန်တကယ်

အားကိုးရမှာ ဖြစ်တယ်လို့ ခံယူထားတဲ့အတွက် အလီနသတ္တု မင်းသားဟာ ဘီလူးထံသို့ အစား ခံရန် သွားတဲ့ အခါ၊ သီလလက်နက်ကို သာ ယူဆောင်သွားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ချိန်းထားတဲ့ရက်ဖြစ်လို့ ဘီလူးကလည်း ညောင်ပင်ပေါ်တက်ပြီး ဇယဒိသမင်းကြီးအလာကို စောင့်မျှော်နေပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ပရိယာယ်မာယာနဲ့ ဗိုလ်ပါအပေါင်းကို ခေါ်ဆောင် လာပြီး၊ တပ်ချီလာနိုင်တာကြောင့်ဖြစ်တယ်ကွဲ့။ အလီနသတ္တုမင်းသားတစ်ယောက်တည်းလာနေတာ ကို မြင်မှ စိတ်အေးသွားပြီး... ညောင်ပင်ပေါ်မှ ဆင်းသက်ကာ၊ မင်းသားလာရာဘက်ကို ကျောပေး ထိုင်နေပါတယ်။ ဘာပြုလို့ ကျောပေးထိုင်နေသလဲ ဆိုရင် ဖြူစင်တဲ့သီလရဲ့အာနုဘော်ကြောင့် ဘီလူး ဟာ အလီနသတ္တုမင်းသားကို စားလိုစိတ်မရှိတော့ လို့ပါပဲ။

အလီနသတ္တုမင်းသားဟာ ဘီလူးထံသို့ လာရာမှာ တစ်စုံတစ်ခုသော ဥပါယ်တံမျဉ်ဖြင့် လှည့်စားလိုခြင်းမရှိဘဲ၊ ရိုးသားဖြောင့်မတ်စွာ ရောက်ရှိလာခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘီလူးထံ ရောက်တဲ့အခါ ဘီလူးရဲ့ ရှေ့တည့်တည့်သွားပြီး-

“ကျွန်ုပ်ဟာ- ဇယဒိသမင်းကြီးရဲ့သား တော် အလီနသတ္တုမင်းသားဖြစ်ပါတယ်။ ဖခမည်း တော်ကိုယ်စား အစားခံရန် ရောက်ရှိလာခြင်းဖြစ် ပါတယ်။ ကျွန်ုပ်အား အရှင်လတ်လတ်မစားလိုပါ က သစ်ပင်ပေါ်မှ ခုန်ချ၍ သေလွန်ပြီးနောက် စား နိုင်ပါတယ်။ သင် နှစ်သက်မည်ဆိုပါက ယခုပင်၊ သစ်ပင်ပေါ်မှ ခုန်ချ၍ အသေခံမည်ဖြစ်ပါတယ်။ . . သင် နှစ်သက်သလိုပြောပါ။ ” လို့ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ ပြောဆို လိုက်ပါတယ်။

မင်းသားထံမှ ရဲရဲတောက် စကားကို ကြားရတော့ ဘီလူးလည်း များစွာကျေနပ်သွား ပါတယ်။ ဘီလူးဟာ မင်းသားရဲ့ ဖြူစင်မြင့်မြတ်လှ တဲ့ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာကိုလည်း လေးစားသွားပါတယ်။ ဒါကြောင့် အလီနသတ္တုမင်းသားကို မစားလိုပါ။ မစားလိုပေမယ့်... “သင့်ကို မစားလို၍ ပြန်ပါ” လို့ လည်း မပြောချင်ပါ။ သူ့အလိုအလျောက် ပြန် သွားနိုင်အောင် ဥပါယ်တံမျဉ်သုံးပြီး တောထဲသို့ ထင်းရှာရန် စေလွှတ်လိုက်တယ်။ မင်းသားက ထင်း ရှာပြီး ပြန်လာပါတယ်။ ထွက်မပြေးပါဘူး။ မီးမွှေး ခိုင်းတော့လည်း မီးမွှေးပါတယ်။ ထွက်မပြေးဖို့ စိတ်မကူးပါ။ ဒါဟာ ရိုးသားဖြောင့်မတ်ခြင်းဖြစ် တယ်။ ဖြောင့်မတ်ခြင်းဆိုတာ ဒုစရိုက်မှ ကင်း တာပါ။ မကောင်းမှုကို မပြုလုပ်တာပါ။ ဒုစရိုက်ကင်းတော့ သီလလုံခြုံနေတာပေါ့ နော်။ နောက်ဆုံးမှာ ဘီလူးဟာ အလီနသတ္တု မင်းသားအား နှုတ်ကဖွင့်ဟ၍ ပြန်ခိုင်း ရပါတော့တယ်။

အဲဒီအခါမှာ အလီနသတ္တုမင်းသားဟာ ဘီလူးရဲ့ စိတ်ဓာတ်ကိုသိလာတယ်။ ဘီလူးစင်စစ် မဟုတ်ဘဲ လူသားဖြစ်မှန်းသိမြင်လာတယ်။ နောက် ဆုံး ဘီလူးကို ဆွေမျိုးစပ်ကြည့်တဲ့အခါ သူ့ရဲ့ဘကြီး တော် ပေါရိသာဒဖြစ်ကြောင်း သိရပါတယ်။ သူနဲ့ အတူ နန်းတော်ကိုလိုက်ဖို့ခေါ်တဲ့အခါ ဘီလူးက မလိုက်ဘဲ တောအုပ်အတွင်းရှိ ဒိဗ္ဗစက္ခုရသေ့ကြီး ထံမှာ ရသေ့ပြုပါတယ်။ ဖြူစင်တဲ့သီလနဲ့ မှန်ကန် တဲ့ သစ္စာကြောင့် ဘီလူးရန်က လွတ်လာရတဲ့ သာဓကပါပဲကွယ်။ တူ၊ တူမလေးတို့- သီလရှိသူများ ဖြစ်ကြပါစေ။

ကျမ်းကိုး
တိ* သနိပါတ်၊ ဇယဒိသဇာတ်တော်။
မျိုးမြင့် (အောင်လံ)

စာမျက်နှာ ၈ မှ
ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူးရစေကာ အသိပညာကြွယ်စေတာ အမေ့ရဲ့ ဗလဝစေတနာတွေပါ။ ကိုယ့်ထက်သာ မနာလိုစိတ်ဖြစ်တတ်တဲ့ ပုထုဇဉ်တွေထဲမှာ အမေဟာ လုံးဝမပါဘူး။ ဘာကြောင့်လဲ။ ကိုယ်ချစ်ခင် မြတ်နိုး ရတဲ့ သားသမီးမို့ပါ။ တခြားသားသမီးတွေဆို ပုထုဇဉ်တို့ သဘာဝအရဖြစ်ချင်လည်း ဖြစ်ပါလိမ့် မည်။ အမေများမှာတော့ ကိုယ့်ရဲ့သားသမီးတွေ အပေါ်မှာတော့ မနာလို မရွံ့ဆိတ် လုံးဝမရှိပါဘူး။ အမေသည် သားသမီးတွေအပေါ် အားပေးမှုကို ရှေ့တန်းတင်ပြီး ဖြစ်လာသည့်အချိန်မှာတော့ ဝမ်းအသာကြီး ဝမ်းသာပြီး ပီတိနှင့် အားပြည့်နေသူ ပါ။ သားသမီးတွေ ပညာမြင့်ပြီး ဘဝတင့်တယ်တာ မြင်ရသောအခါ အားရကျေနပ်နေ၏။ ကိုယ့်ဘဝ ကိုယ့် အသက်ကို စတေးပြီး သားသမီးတွေကို ချစ်ခဲ့လေသည်။ ကုတ်ခွစီး ပါးချ ရင်ဝကန်သော် လည်း အမျက်မထား၊ အချစ်ပွားလျက် သားသမီး တွေအပေါ်မှာ ထာဝစဉ် အကြင်နာပေါင်း သရဖူ ဆောင်းပေးနိုင်တာ အမေပဲဖြစ်၍ အမေမှ တစ်ပါး တခြားသူတို့သည် ထာဝစဉ်မဖြစ်နိုင်ပေ။

“မချစ်ကြင်သည်၊ ချစ်ကြင်သည်၊ နာသည့်အခါ သီလိမ့်မည်” ဆို စကားအရ တခြားသူတို့သည် နားမကျန်းဖြစ်သည့်အခါ ရှောင်ခွာမှုပြုသော်လည်း အမေသည် ပို၍အချစ် တိုးပြီး ဂရုစိုက်ပေးသည်။ သနားကြင်နာပါသည် ဆိုသော လောကလူ အများတွင် အမေအကြင်နာကို မိသူရှိမည်မထင်ပေ။ မျက်မြင်တွေ့နေကြဖြစ်သော စာရွှသုပဲ ကြည့်ဦးလေ။ ကိုယ့်သားသမီး ကိုယ့် ခင်ပွန်း နာမကျန်းဖြစ်၍ ဆေးရုံတင်၍ စောင့် ရောက် ရသည်ဖြစ်စေ၊ အိမ်မှာ ဖြစ်စေ၊ သည်းညည်းခံပြီး စိတ်ရှည်စွာ စောင့်ရှောက် ပေးတာ အမေပဲ မဟုတ်လား။ ပါးစပ်ကမပြောဘဲ ဂုဏ်ကြီးရှင်ပီသစွာ တာဝန်ကျေသူအဖြစ် အလုပ်နှင့် သက်သေပြလိုက်ပါ၏။ အမေဟာ တကယ်ချီးမွမ်း

ထိုက်သူပါပေ။ သူများမလုပ်ချင်တာ အားလုံးသူလုပ် ၏။ အိုလို့ အသုံးမကျတဲ့အချိန်မှာ အပြစ်ပယ်ခံရ သော် အမုန်းမထား ပြုံးလျက်ပဲ လက်ခံ၏။ လောကလူသားအားလုံး အမေနဲ့မကင်းသူတွေပါ။ အမေတို့ရဲ့ဘဝ၊ အမေတို့ရဲ့ အလှ၊ အမေတို့ရဲ့ နေရာ တိုးဝင်ကြည့်ပြီး ကိုယ်ချင်းစာတရားထား၍ အလေးဂရုပြုကာ ပြန်လည်စောင့်ရှောက်နိုင်စေရန် ရည်ရွယ်၍ ဤဆောင်းပါးကို ရေးသားတင်ပြလိုက် ရပါသတည်း။
မွေးသမိခင်၊ ကျေးဇူးရှင်၊ သင်လျှင်ပြုစုပါ။
မွေးသမိခင်၊ ကျေးဇူးရှင်၊ သင်လျှင်ချစ်ခင်ပါ။
ကျေးဇူးကြီးရှင်၊ မွေးသမိခင်၊ မှန်ပင်နိစ္စ ယုယပါ။
သုခံတေဟောတု သဗ္ဗဒါ-
အရှင်ဝါယာမ (တောင်သာ)

စာမျက်နှာ ၇ မှ
အတောင်အားဖြင့် (၁၆၀၀၀) မိုင်အားဖြင့် ၄ မိုင် ၄ ဖာလုံ ၃ သံကြိုး ၁၁ ကိုက်
တောင်ပေါက်ကျောင်း (မော်လ မြိုင်) ဆရာတော် အရှင်စက္ကပါလ (အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ) နည်းအရမူ
၁ ကုန်း ယူဇနာ
၂ ရေ ယူဇနာ ဟူ၍ (၂)မျိုးခွဲထားသည်။
၁ ကောသ ၂ မိုင်
၈ မိုင် ၁ ယူဇနာ ဟူ၍ပြသည်။
ရေလမ်းခရီးအတွက် ယူဇနာကို
၇ တောင် ၁ တာ
၁၀၀ တာ ၁ ယူဇနာဟူ၍ ပြသည်။
မိုင်အားဖြင့် ၁ မိုင် ၇ ဖာလုံ ၉ သံကြိုး ၂ ကိုက် ရသည်။
အာဒိကပ္ပကျမ်းအလိုအရမူ
၁၂ တောင်တွာ ၁ တာ (ယင်းတာဖြင့် ယူဇနာ အတိုင်းအတာကို တိရစ္ဆာန် သတ္တဝါ၊ ဥယျာဉ် ရေကန်တို့၌ တိုင်းရန်)
၂၇ တောင် ၁ တာ (ယင်းတာဖြင့် ယူဇနာ အတိုင်းအတာကို မြင်းမိုရ်သတ္တဗ္ဗန် ဟိမဝန္တာ တို့၌ တိုင်းရန်)
၃၁၂ တောင် ၁ တာ (ယင်းတာဖြင့် ယူဇနာ အတိုင်းအတာကို စကြဝဠာ သမုဒ္ဒရာတို့၌ တိုင်းရန်)
ဟူ၍ (၃)မျိုးယူပြီး
၂၀ တာ ၁ ဥသဘ
၈၀ ဥသဘ ၁ ဂါဝုတ်
၄ ဂါဝုတ် ၁ ယူဇနာ
ဤယူဇနာနည်းများ မည်မျှ များပြား စေကာမူ ယနေ့သိပ္ပံခေတ် အတိုင်းအတာအရ တစ်ယူဇနာကို ၁၂ မိုင် ၅ ဖာလုံ ၈ သံကြိုး ၄ ကိုက်ကိုသာ အတည်ယူပြီးထွက်ချက်ကြပါသည်။
တက္ကသိုလ်သျှင်သီရိ (ဓမ္မာစရိယ ဘီအေ)

သုတေသနပေးတို့အားစေခိုင်း၍ သတိစေရတော့ ပါဏာတိပါတာဒါနီမြောက်မြောက်

ငြိမ်းချမ်းဦး

- *တိရစ္ဆာန်- လူဇီဝ
သတ်ဖြတ်ကြ
စေခိုင်းရာ။ ။
- *သက်ဝိညာဉ်
မရှိလျှင်
ကင်းပမှန်စွာ ။ ။
- *ထိုအရာ
ကာယကံခေါ်ဘိ။ ။
- *ပါဠိအာဂုံနှင့်
ကျမ်းလာပုံ
အင်္ဂါမြောက်အောင်
ကျမ်းထောက်လို့ညို့။ ။

အကုသိုလ်ကံသည် ကာယကံသုံးပါး၊ ဝစီကံလေးပါး၊ မနောကံသုံးပါး အားဖြင့် ဆယ်ပါးရှိ၏။

ကာယကံဖြစ်ပုံ

ထိုဆယ်ပါးတို့တွင် သူ့အသက်ကိုသတ်ခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်း၊ သူ့သားမယားတို့ကိုလွန်ကျူး၍ အပြစ်ပေးရန်အမှုတို့ကို ပြုကျင့်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ကာယကံသုံးပါးသည် ကာယဒွာရနှင့် ပြုသည်ဖြစ်စေ၊ ဝစီဒွာရနှင့် ပြုသည်ဖြစ်စေ ကာယကံသာဖြစ်သည်။

ဝစီကံဖြစ်ပုံ

မုသာဝါဒစသော ဝစီကံလေးပါးတို့ကိုလည်း၊ ဝစီဒွာရနှင့်ပြုသည် ဖြစ်စေ၊ ကာယဒွာရနှင့်ပြုသည်ဖြစ်စေ ဝစီကံသာဖြစ်သည်။ ဒွာရတို့ကိုလိုက်၍ ကာယကံ ဝစီကံဟု မဆိုရ။

ကာယကံသည် ဝစီကံ၌လည်းဖြစ်တတ်ပုံ

ဤသို့ကံသည်ကား၊ အမြဲဒွာရသာပြောင်းလွဲ၍ဖြစ်သောကြောင့်၊ ကာယကံသည် ကာယဒွာရ၌ များသောအားဖြင့်ဖြစ်သည်။ ဝစီဒွာရ၌လည်း ဖြစ်တတ်ကြောင်းကို ဋီကာကျော်၌ ဤသို့ဆိုလေသည်။

“ကာယကမ္မဋ္ဌိ ကာယဒွာရေ ယေဝ ဗဟုလံပဝတ္ထတိ။
အပုံဝစီဒွာရေ တသွာ ကာယဒွာရေ ယေဝဗဟုလံ
ပဝတ္ထနတော၊ ကာယကမ္မဘာဝေါ သိဒ္ဓေါ။
ဝနစရကာဒိနံ၊ ဝနစရကာဒိ၊ ဘာဝေါဝိယ”။

အတ္ထယောဇနာကား

ဗာဟုလူဝတ္ထာတိ- ဗာဟုလူဝတ္ထာဟူ၍၊ အာစရိယေန-အရှင်အနုရုဒ္ဓါဆရာသည်၊ ဝတ္ထု-ဆိုအပ်၏။ ဟိတဒေဝသစ္စံ- ထိုအရှင်အနုရုဒ္ဓါဆိုသော စကားသည် မှန်၏။ ကာယကမ္မံ- ပါဏာတိပါတာစသော ကာယကံသုံးပါးသည်၊ ကာယဒွာရေယေဝ- ကာယဒွာရ၌သာလျှင်၊ ဗဟုလံ-များစွာ၊ ပဝတ္ထတိ-

အဖြစ်များ၏။ ဝစီဒွာရေ- ဝစီဒွာရ၌၊ အပွကံ- တရံတခါ၊ ပဝတ္ထတိ- ဖြစ်သေး၏။ ကာယဒွာရေယေဝ-ကာယဒွာရ၌သာလျှင်၊ ဗဟုလံ-များစွာ၊ တသွာပဝတ္ထနတော- ထိုသို့ကာယဒွာရ၌သာလျှင် များစွာဖြစ်လေ့ရှိသောကြောင့်၊ ကာယကမ္မဘာဝေါ- ကာယကံ၏အဖြစ်သည်၊ သိဒ္ဓေါ-ပြီး၏။

ကိမိဝ- အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူကား- ဝနစရကာဒိနံ- တောအရပ်၌ ကျင်လည်ကျက်စားလေ့ရှိသော မူဆိုးအစရှိသော သူတို့၏ “ဝနစရကာဒိဘာဝေါ- တော၌ကျက်စားတတ်သူ အစရှိသောအမည်၏အဖြစ်သည်၊ သိဒ္ဓေါဝိယ- ပြီးသကဲ့သို့တည်း။

တော၌ကျက်စားတတ်သော မူဆိုးနည်းတူ

မူဆိုးကိုတော၌လေ့ကျက်တတ်သောကြောင့်၊ ဝနစရကာဟု ဆိုအပ်သော်လည်း ထိုမူဆိုးသည် အကြင်အခါ၌ အိမ်၌ကျင်လည်လေ၏။ ထိုအခါ၌လည်း၊ ဝနစရကာဟူသော အမည်ကိုသာရ၏။ ထိုသို့အိမ်၌ကျင်လည်သော အခါ ဝနစရကာဟူသောအမည်ကို ရခြင်းသည်ကား၊ များသောအားဖြင့် တော၌ ကျင်လည်သောကြောင့် ရသကဲ့သို့၊ ကာယကံ၏ဝစီဒွာရ၌ ဝစီကံ၏ လည်း ကာယဒွာရ၌ဖြစ်သော်လည်း၊ များသောအားဖြင့်၊ ကာယကံသည် ကာယဒွာရ၌သာ၊ ဝစီကံသည် ဝစီဒွာရ၌သာဖြစ်သောကြောင့်၊ ဒွာရဖြင့်ကံကို မှတ်ခြင်း၊ ကံဖြင့်ဒွာရကိုမှတ်ခြင်းတို့သည် ဖြစ်သင့်ရာသောကြောင့်၊ ဗာဟုလူ သဒ္ဓါကို ဆိုရလေသည်။ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့် သင်္ဂါမာ ဝစရ၊ သသတ္တာဝစရ စသည် ကို ယူသင့်၏။

ဝစီဒွာရမှာ ကာယကံမြောက်မှု

ဤသို့ဖြစ်၍ ကာယကံသည် ဝစီဒွာရ၌ဖြစ်သော်လည်း၊ ဒွာရသို့ လိုက်၍ ဝစီကံဟု မဆိုရ။ ကာယကံသာဖြစ်သည်။ ဤကာယကံသည် ကမ္မပထမြောက်ရာ၌လည်း

“ပါဏော ပါဏ သညိတာ၊ ဝကေစိတ္တံ ဥပတ္တမော၊ တေန မရဏံ”

ဤအင်္ဂါငါးပါးပြည့်စုံမှ ကံမြောက်သည်။

“ပါဏာတိပါတာဒိကံပန၊ ဝါစာယ အာဏာပေန္တဿ၊
ကာယကမ္မံ ဝစီဒွာရေပိ ပဝတ္ထတိ”

ဟူသော ဋီကာစကား၌၊ ကာယကံ ဝစီဒွာရ၌ဖြစ်၍၊ ပါဏာတိပါတကံမြောက်သည်မှာ စေခိုင်းသောသူသည် ပါဏာဟူသောအင်္ဂါနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ပါဏာသည်တော အင်္ဂါနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ဝကေစိတ်လည်းရှိ၏။ နှုတ်နှင့်လည်း လုံလပြု၏။ လုံလပြုသည်နှင့်အညီ၊ သေလည်းသေ၏။ ဤအင်္ဂါ ငါးပါးနှင့်ပြည့်စုံ၍ ဝစီဒွာရမှာ ကာယကံမြောက်သည်ဟု မှတ်ရမည်ဖြစ်သည်။

ဤကား သူတစ်ပါးတို့ကိုစေခိုင်း၍ သတ်စေရာ၌ ဝစီဒွာရတွင် ပါဏာတိပါတအင်္ဂါမြောက်ကြောင်း ဖြေဆိုဖော်ပြချက်ဖြစ်လေသည်။

ငြိမ်းချမ်းဦး

ဓမ္မစေတီတိုက်ကျောင်းတော်ပမာ မိမိတို့ကိုယ်ခန္ဓာ

ဆုမြည့်စုံလှိုင်

ပိဋကတ်သုံးပုံ၊ နိကာယ်ငါးရပ်တရားတော်မြတ်သည် ဓမ္မစေတီတော်မည်လေသည်။ ဓမ္မစေတီတော်မြတ် ပိဋကတ်သုံးပုံ၊ နိကာယ်ငါးရပ်တရားတော်မြတ်တို့သည် ယခုတိုင်မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်စား အကျွန်ုပ်တို့အား လမ်းမှန်ညွှန်ပြသွန်သင်ဆုံးမတော်မူလျက်ရှိပေသည်။

“ညီဖွားအာနန္ဒာ... ယခုငါဘုရား တစ်ဆူတည်းသာ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံပါသေးသည်။ နောင်ငါဘုရားမရှိတော့သည့်နောက် ငါ၏ ၈၄၀၀၀ သော ဓမ္မခန္ဓာတို့သည် သင်တို့အား သွန်သင်ညွှန်ပြဆိုဆုံးမကြလိမ့်မည်”ဟူသော အနက်အဓိပ္ပါယ်ဖြင့် “အာနန္ဒာ ငါဘုရားဟောကြားထားတဲ့ သုတ္တန်၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာတရားတော်တို့သည် ငါဘုရားမရှိတော့သည့်နောက် သင်တို့၏ ဆရာဖြစ်ချိမ့်မည်” ဟု မြတ်စွာဘုရားကမိန့်တော်မူခဲ့သည်။

ဓမ္မစေတီကျောင်းပမာ မိမိတို့ကိုယ်ခန္ဓာ

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာထေရ်ကျော် ကမ္ဘာကျော်လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒီပနီကို စီရင်ရေးသားတော်မူရာ၌ ခန္ဓာကိုယ်နှင့်ဓမ္မစေတီကျောင်းဥပမာတင်စားဖော်ပြချက်များကို အောက်ပါအတိုင်းရေးသားထားခဲ့တော်မူပါသည်။

ဓာတုစေတီ၊ ဓမ္မစေတီ၊ ပရိဘောဂစေတီ၊ ဥဒ္ဓိဿစေတီဟူ၍ စေတီလေးပါးရှိသည်တွင် ဓမ္မစေတီကို ကိုးကွယ်လိုသောသူသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာတော်စသော ပါဠိတော်ကြီးများကို ရွှေပြား၊ ငွေပြားမှာရေးထိုး၍ ကိုးကွယ်ပူဇော်ခဲ့သည်ဟု ကျမ်းဂန်တို့မှာလာသည်တစ်ရပ်၊

ဓမ္မာနုဿတိတည်ရှိသူ၏ ခန္ဓာကိုယ်

ဓမ္မာနုဿတိတည်ရှိသောသူ၏ ခန္ဓာကိုယ်သည် စေတီကျောင်းနှင့် အလားတူသည်။ လူနတ်တို့ပူဇော်ထိုက်သည်ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာမှာလာသည်တစ်ရပ်၊

ဓမ္မခန္ဓာပေါင်း(၈၄၀၀၀)သည် ငါဘုရားကိုယ်တော်စား ဘုရားအရာ၌ တည်သည်ဟုဟောတော်မူသည်တစ်ရပ်၊

မိမိတို့ခန္ဓာစေတီထိုက်အောင်ကျင့်ကြပါ

ဤကဲ့သို့ ကျမ်းဂန်များ၌လာသော အရာများကို ထောက်ဆ၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာအကျဉ်းအကျယ် ပါဠိတော်ကြီးများကို အရကျက်မှတ်၍ အသက်ထက်ဆုံးအမြဲဆောင်ရွက်သောသူသည် ယောက်ျားဖြစ်စေ၊ မိန်းမဖြစ်စေ ဓမ္မစေတီကျောင်းတော်နှင့်တူ၏။ လူနတ်တို့၏ ရှိခိုးပူဇော်ခြင်းကို ခံထိုက်၏ဟုသိအပ်ကြရာ၏။

ဓမ္မစေတီတော်မြတ် ပိဋကတ်ကို အဆင့်ဆင့်စောင့်ကြပ်ထိန်းသိမ်းကြပုံ

မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ၄၅ ဝါပတ်လုံး တည်ထားကိုးကွယ်ခဲ့သော ဓမ္မစေတီတော်တို့သည် ၈၄၀၀၀ ရှိကုန်၏။ လူ့ပြည်ထက်ဝက် နတ်ပြည်ထက်ဝယ်တည်ထားတော်မူခဲ့သည်။ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တိုင် တည်သော ဘုရားဟူသည် ဤသည့်ဓမ္မစေတီများပင်ဖြစ်ပေသည်။

ထိုမြတ်စွာဘုရားတည်ထားတော်မူသော ဓမ္မစေတီဘုရားများကို မြတ်စွာဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်တော်မူပြီး နှစ်ပေါင်း ၄၅၀ တိုင်တိုင် သံဃာတော်အရှင်မြတ်တို့က နှုတ်တက်အာဂုံဆောင်တော်မူခဲ့ကြပါသည်။

“နှုတ်ဖြင့်ဆောင်သည်၊ ရင်နို့ရည်၊ မည်မျှနှစ်ပေါင်းကြာသနည်း” ဟု အမေးပစ္စာထုတ်ခဲ့ဘူးပါသည်။ “နှုတ်ဖြင့်ဆောင်သည်၊ ရင်နို့ရည်၊ နှစ်ပေါင်း

၄၅၀ ဖြစ်ပါသည်” ဟု ဖြေဆိုခဲ့ကြပါသည်။

ဓမ္မစေတီတော်ပေစာများ

သာသနာတော်နှစ် ၄၅၀ သို့ အရောက်ရှိသောအခါ သာသနာတော်နောင်ရေးအတွက် “ဓမ္မစေတီတော်ပေစာ” များပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ သီဟိုဠ်ကျွန်းလင်္ကာဒီပ စတုတ္ထသံဂါယနာတင်ရာတွင် ပေထက်အက္ခရာတင်တော်မူခဲ့ကြပါသည်။

သာသနာတော် ၂၄၀၀ ပြည့်နှစ်၌ မန္တလေးရတနာပုံမြို့တည်နန်းတည်မင်းတုန်းမင်းတရားကြီးလက်ထက်တော်တွင် ပဉ္စမသံဂါယနာတင်တော်မူခဲ့ရာ “ဓမ္မစေတီကျောက်စာ” များပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်ဖြစ်၍ ပေစာ၏ သက်တမ်းသည် နှစ်ပေါင်း ၁၉၆၀ ခန့် တည်ရှိထိန်းသိမ်းတော်မူခဲ့ကြပါသည်။

ဓမ္မစေတီကျောက်စာတော်များ

မန္တလေးရတနာပုံမြို့တည်နန်းတည် မင်းတုန်းမင်းတရားကြီးလက်ထက်ပဉ္စမသံဂါယနာတင်တော်မူခဲ့ကြသော ပါဠိပိဋကတ်တော်များကို ကျောက်ထက်အက္ခရာရေးထိုးလျက် သာသနာတော်နှစ် ၂၄၀၀ ပြည့်နှစ်တွင် မန္တလေးတောင်ခြေ လောကမာရဇိန်ကုသိုလ်တော်မြတ်စွာဘုရား ပရိပုဏ်အတွင်း၌ သုတ်သုံးကျမ်းပါဠိတော်ကျောက်စာချပ်ရေ (၄၁၀) ချပ်၊ ဝိနည်းငါးကျမ်း ကျောက်စာချပ်ရေ(၁၁၁)ချပ်၊ အဘိဓမ္မာခုနစ်ကျမ်း၊ ကျောက်စာချပ်ရေ (၂၀၈)ချပ်၊ စုစုပေါင်း ပါဠိပိဋကတ်တော်ကျောက်စာချပ်ရေ (၇၂၉)ချပ် စိုက်ထူကာ ကုသိုလ်တော်ပြုခဲ့ပါသည်။

အလားတူ နန်းမြေတုံသာနန်းတော်ရာ စန္ဒာမုနိဘုရားပရိပုဏ်အတွင်းပါဠိပိဋကတ်တော်သုံးပုံမှ ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့ အပြည့်အစုံရေးထိုးထားသော ကျောက်စာချပ်ရေ (၁၇၇၂) ချပ်နှင့်သမိုင်းမော်ကွန်းသံပြားနှစ်ချပ်အပါအဝင် စုစုပေါင်း ကျောက်စာတော်အချပ်ရေ(၁၇၇၄)ချပ်တို့ကိုလည်း တည်ထားခဲ့ပါသည်။

ကျောက်စာတစ်ချပ် စေတီတော်တစ်ဆူနှုန်း

ပဉ္စမသံဂါယနာတင်ဘဝရှင် မင်းတုန်းမင်းတရားကြီးသည် ကျောက်စာတစ်ချပ်လျှင် စေတီတော်တစ်ဆူနှုန်းဖြင့် တည်ထားလျက် ကုသိုလ်တော်ပြုတော်မူခဲ့ပါသည်။

ထိုကုသိုလ်တော်ကျောက်စာတော်များမှာ ကမ္ဘာအကြီးဆုံးစာအုပ်ကြီးအဖြစ်ကျော်ကြားခဲ့ပါသည်။ အနှစ်သာရပြည့်ဝသည့် သာသနာ့အမွေအနှစ်များဖြစ်သကဲ့သို့ တန်ဖိုးအလွန်ကြီးမားသော သမိုင်းအမွေအနှစ်အဖြစ်လည်း ထင်ရှားလှပါသည်။

ဓမ္မစေတီတော်ပေစာတို့၏ နိဂုံး

မြန်မာနိုင်ငံတော်သမိုင်းတစ်လျှောက်၌ ပိဋကစာပေအတိုးတက်ဆုံး သာသနာတော်စည်ပင်အထွန်းကားဆုံးအချိန်ကား သမိုင်းမှတ်တမ်းများမှ လေ့လာသိရှိကြရသမျှ ကုန်းဘောင်နောက်ဆုံးခေတ် မင်းတုန်းမင်းတရားကြီးလက်ထက်ဟုဆိုကြရမည်ဖြစ်သည်။

ထိုအချိန်က မြန်မာနိုင်ငံတော်တစ်ဝန်းလုံး၌ ရဟန်းသံဃာတော်ပေါင်းခြောက်သိန်းကိုးသောင်းကျော်ရှိ၍ မန္တလေးမြို့တွင် ဘုရင်ကိုးကွယ်တော်မူသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဆရာတော်ကြီးပေါင်း (၈၀)ခန့်ရှိခဲ့သည်။ စာသင်တိုက်ကြီးပေါင်း (၁၇၉)တိုက်၌ စာသင်စာချဆရာတော် (၃၀၀၀)ခန့်ကို အမှီ

ပြု၍ စာလိုက်သံဃာပေါင်း ၆၀၀၀၀ ကျော်ရှိလေသည်။ (ထိုစဉ်က မြန်မာ နိုင်ငံလူဦးရေ ၁၂ သန်းခန့်သာ ရှိသည်)။

ပါတော်မူစဉ် ဖျက်ဆီးခံခဲ့ကြရပုံများ

ထိုကဲ့သို့ သာသနာတော်စည်ပင်ထွန်းကားခဲ့သော်လည်း ဝမ်းနည်း ကြေကွဲဖွယ်ရာ အဖြစ်ဆိုးကြီးမှာ မြန်မာပြည်ကံကြမ္မာဆိုးကြီးနှင့် ကြုံဆုံခဲ့ရ သော ကုန်းဘောင်နောက်ဆုံးဆက် သီပေါမင်းအား အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့မျက်နှာဖြူ မိစ္ဆာများ ဖမ်းဆီးခေါ်ဆောင်သွားသည့်အချိန်တွင် ကြုံတွေ့ခဲ့ကြရပေသည်။ ထိုနေ့ကား ၁၂၄၇ ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ် (၈) ရက်နေ့ဖြစ်သည်။

နန်းတွင်းတစ်ခုလုံးရှိ ဗြဟ္မိတိုက်၌ ပေပုရပိုက်များ ထည့်သိုသိမ်းဆည်း ထားသည့် စာတိုက်သေတ္တာကြီးအားလုံးတို့ကို နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်စစ်ဗိုလ်စစ်သား များနှင့် နောက်ပါလူရမ်းကားတစ်စုတို့က ဖောက်ခွဲဖျက်ဆီးပြီး အဖိုးတန် ကျောက်မျက်ရတနာများထည့်သိုထားမည်အထင်ဖြင့် မွေနှောက်ရှာဖွေကြ သဖြင့် မြန်မာ့သမိုင်းတန်ဖိုးအရှိဆုံးသော ပေစာပုရပိုက်စာများမှာ အစည်း ပျက်အခေါက်ပြေလျက် ပရမ်းပတာဖရိုဖရဲအစိတ်စိတ် အမွှာမွှာ ကြေမှုပျက် စီးကျန်ရစ်ခဲ့လေသည်။

နောက်တစ်နေ့တွင် သန့်ရှင်းရေးဆောင်ရွက်ကြရသော အမှိုက်လှည်းကုလားများက ယင်းပေစာပုရပိုက်များကို လှည်းကျင်းစုပုံ၍ မီးရှို့ ပစ်ကြလေသည်။

ပေပုရပိုက်များကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးယူငင်ခြင်းမပြုကြရန်

ထိုသို့ဖြစ်ပျက်နေသည့်အကြောင်းတို့ကို တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ် (၁၁)ရက်နေ့တွင် တောင်ခွင်မင်းကြီးသိရသဖြင့် စာရေးတော်ကြီးဦးမြအား ကာနယ်စလေဒင်ထံသို့ ပေပုရပိုက်များကို ယူငင်ဖျက်ဆီးမီးရှို့ခြင်းမပြုလုပ်ကြ ရန် မေတ္တာရပ်ခံပန်ကြားစာပေးပို့လေသည်။

တောင်ခွင်မင်းကြီး၏စာကြောင့် ကာနယ်စလေဒင်က ‘မည်သူ တစ်ဦး တစ်ယောက်မျှ နန်းတွင်းရှိပေပုရပိုက်များကို မီးရှို့ခြင်း၊ ဖျက်ဆီးခြင်း ယူငင်ခြင်း၊ မပြုလုပ်ကြရန်’ အမိန့်ထုတ်ပြန်တားဆီးခဲ့လေသည်။

ပေခေတ်၏ နိဂုံးပိုင်းအခြေအနေ

အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့များမြန်မာနိုင်ငံအလုံး သိမ်းပိုက်ပြီးသည့်နောက် နွားလှည်းအစီးရေ လေးဆယ်ကျော်တိုက်လောက်ရှိသော မန္တလေးနန်းတွင်းမှ ကြွင်းကျန်ရှိသည့် ပေပုရပိုက်ထန်းဖူးစာများကို ရန်ကုန်အတွင်းဝန်များရုံးကြီး သို့ ယူဆောင်သိမ်းဆည်းထားလေသည်။

ဤသည်တို့မှာ မြန်မာနိုင်ငံတော်၏ ယဉ်ကျေးမှုစာပေအနုပညာများ နှင့် အဖိုးတန်သော သာသနာ့အမွေအနှစ်တို့ ဆုံးပါးခဲ့ခြင်းနှင့် ဓမ္မစေတီ ထိုက်ပေခေတ်နိဂုံးပိုင်းအခြေအနေများပင်ဖြစ်လေသည်။

ကျောက်စာစေတီတော်များနှင့် ဓမ္မစေတီထိုက်ခန္ဓာများ

ဤကဲ့သို့ ရှေးဟောင်းသာသနာ့အမွေ ပေစာများမီးရှို့ဖျက်ဆီးခံကြ ရသည်တွင်မှ မင်းတုန်းမင်းတရားကြီးကုသိုလ်တော် ခဲရာခဲဆစ်ထုလုပ်ထား သော ကျောက်စာစေတီတော်များ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့မှာ ပေါ်လွင်ထင်ရှား ခဲ့ရပေသည်။

အလားတူ သုတ်၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာတည်းဟူသော ပါဠိပိဋကတ် တော်များကို နှုတ်ထက်အာဂုံ နှုတ်ငုံဆောင်ထားတော်မူကြသော ပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်တို့မှာလည်း ဓမ္မစေတီတိုက်ကျောင်းတိုက်ကြီး များပမာ အပူဇော်အဖူးမြော်ခံယူထိုက်လှပေတော့သည်။

ဆုပြည့်စုံလှိုင်

ပညတ်တရားခုနစ်ပါး

- ၁။ နာမပညတ်
  - မရှိတရား၊ သိရှိငြားက
  - များပြားနုတ်လာ၊ မည်တွင်ရာကို
  - သူငါခေါ်ပြော၊ နက်သဘောမို့
  - ကျော်ဇောတမှု၊ ပညတ်ဟူသည့်
  - အမည်နာမတစ်မျိုးတည်း။ ။
- ၂။ ယနပညတ်
  - အတုံးအခဲ၊ ရှိတုံမြဲလည်း
  - ထင်လွဲမရ၊ မည်နာမတွင်
  - ပညတ်ပင်ဟု၊ ခေါ်ရိုးပြုသည့်
  - မရှိတရား၊ သိဖို့ငြားက
  - မှတ်သားယနပညတ်တည်း။ ။
- ၃။ သဏ္ဍာနပညတ်
  - ပုံစံမျိုးစုံ၊ သဏ္ဍာန်ပုံနှင့်
  - ရုပ်ပုံထွေပြား၊ တွေ့ကြုံငြားလည်း
  - မှတ်သားသိခါ၊ ပုံပမာမို့
  - မရှိတရား၊ ပညတ်သာတည်း။ ။
- ၄။ သင်္ကေတပညတ်
  - မှတ်သားဖွယ်ရာ၊ အဖြာဖြာကို
  - မြင်သာရှုပွား၊ မြတ်တရားမှ
  - သူငါတစ်ပါး၊ ယောက်ျား မိန်းမ
  - မှတ်ထင်ပြလာ၊ ထိုအရာ
  - သင်္ကေတပညတ်ဟူသတည်း။ ။
- ၅။ သမူဟပညတ်
  - အစုအပေါင်း၊ စုပုံလောင်းကာ
  - ပုံသဏ္ဍာန်ကို၊ စုကာပေါင်းလတ်
  - တစ်စုဓာတ်ဖြင့်၊ လှစ်ဟဖော်ပြ
  - သမူဟပညတ်ခေါ်သတည်း။ ။
- ၆။ ကာလပညတ်
  - နေ့ရက်တွေပြောင်း၊ လနှစ်ညောင်းလည်း
  - သိကောင်းစရာ၊ ပညတ်ပါဟု
  - ခေါ်ဆိုပြုကြ၊ ကာလပညတ်ဟူသတည်း။ ။
- ၇။ ဒိသာပညတ်
  - နေရာထိုင်ခင်း၊ ပြောဆိုခြင်းနှင့်
  - အရပ်ဒေသ၊ ခေါ်ဆိုမှတ်သော်
  - ပညတ်ပေါ်သည်၊ မရှိတရား
  - သိဖို့များက၊ ဒိသာအရပ်ပညတ်တည်း။ ။

■ ရှေ့မျက်နှာဖုံးမှအဆက်

ဤသို့ ကိုယ်၊ စိတ်၊ နှုတ်တို့ ရှေ့နောက် မညီညွတ် သော ကိုယ်အမူအရာမျိုး ဖြစ်၏။ သစ္စာနှင့်ယှဉ်သော ကိုယ်အမူအရာဟူသည်မှာ စိတ်နှင့်ဖြစ်စေ၊ နှုတ်ဖြင့် ဖြစ်စေ ရှေ့နောက်ညီညွတ်သော ကိုယ်အမူအရာ ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်တို့သည် ရှေ့နောက်ညီညွတ်ကြ၏။

နှုတ်သည်လည်း စိတ်နှင့် ရှေ့နောက် ညီညွတ်ပါမှ ကိုယ်အမူသည် လည်း နှုတ်နှင့် စိတ်တို့ နှင့် ရှေ့နောက်ညီညွတ်ပါမှ သစ္စာနှင့်ယှဉ်သည်မည် ၏။ သစ္စာနှင့်ယှဉ်ပါမှလည်း သစ္စပါရမီထိုက်၏။ သစ္စပါရမီထိုက်ပါမှလည်း တကယ်တမ်းကောင်းကျိုးကို ပေး၏။ သို့ရာတွင် လူတို့သည် မာယာကိုသာ မြတ်နိုးတတ်ကြ၏။ သစ္စာကို မမြတ်နိုးတတ်ကြ။ ထို့ကြောင့် “မုသားမပါ လင်္ကာမချော” ဟူသော ဆိုရိုးကို တီထွင်ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်၏။

တစ်ရံသောအခါက ဆရာနှင့်တပည့်တို့သည် ခရီးသွားကြ၏။ လမ်းတွင် လူတစ်ယောက်က ဝက်လိုအော်နေ၏။ သူ၏အော်သံသည် ဝက်၏ အော်သံနှင့် အလွန်တူ၏။ ထို့ကြောင့် လူအများက ဝိုင်းအံ့၍ ကြည့်ကြ၏။ တပည့်လုပ်သူကလည်း အများနည်းတူဝင်၍ ကြည့်၏။ အမှန်အားဖြင့် အံ့ဩဖွယ်ကောင်းသော ပြကွင်းပင်ဖြစ်၏။ ဆရာလုပ်သူက တပည့်လုပ်သူအား “ဒီထက်ကောင်းသော ပြကွင်းကိုပြပါမည်” ဟု ပြော၍ခေါ်မှ တပည့် လုပ်သူက လိုက်လာ၏။ ဆရာနှင့်တပည့်တို့ ခရီး ဆက်ကြ၏။ လမ်းတွင် တပည့်လုပ်သူက ဆရာအား ဝက်အော်သံကို ပြပါရန် ပြောလေရာ ဆရာက တပည့်အား ဝက်တစ်ကောင်ဖမ်းစေ၏။ ဖမ်းပြီး နောက်တုတ်နှင့်ရိုက်စေ၏။ ထိုအခါ ဝက်သည် အော်လေ၏။ ထိုအခါ ဆရာက လူကအော်သော ဝက်သံနှင့် ဝက်ကအော်သော ဝက်သံ နှစ်မျိုးအနက် မည်သည့်အသံက ပို၍နှစ်သက်ဖွယ် ရှိသနည်းဟု မေးလေရာ တပည့်က ဝက်ကအော်သောဝက်သံသည် ဘာမျှဆန်းသည်မဟုတ်။ လူကအော်သော ဝက်သံသည်သာဆန်း၏။ ထို့ကြောင့် ဝက်ကအော်သော ဝက်သံထက် လူကအော်သော ဝက်သံက ပို၍နှစ်သက်ဖွယ်ရှိပါသည်ဟု ပြန်လည်ဖြေကြား၏။

လူကအော်သောဝက်သံသည် “အတု” မာယာဖြစ်၏။ ဝက်က အော်သောဝက်သံသည်သာ “အစစ်” သစ္စာဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် လူတို့သည် အဝိဇ္ဇာ၏ မာယာကွန်ရက်၌ မွေးဖွား၍ ကြီးပြင်းလာသူများ ဖြစ်ကြသည့် အလျောက် “အတု” မာယာကိုသာ မြတ်နိုးတတ်ကြ၏။ “အစစ်” သစ္စာကို မမြတ်နိုးတတ် ကြ။ “အစစ်” သစ္စာကို မြတ်နိုးတတ်ဖို့ ဆိုသည်မှာလည်း အမြင် ကို ပြောင်းလဲပစ်နိုင်ပါမှ ဖြစ်ပေလိမ့် မည်။ အမြင်ကိုပြောင်းလဲပစ်ဖို့ ဆိုသည်မှာ လည်း အာသဝေါတရားလေးပါးတို့၏ စွမ်းဆောင်ချက်ကို သိပါမှ ဖြစ်ပေလိမ့် မည်။ အမှန်အားဖြင့် ဘဝကို ဖန်တီးနေသည်မှာ အာသဝေါတရားလေးပါးပင် ဖြစ် ၏။ အာသဝေါတရားကို အရက်နှင့်နှိုင်းလေ့ရှိ၏။ အရက်ဟူသည် အရက်မူးသမားကို လောက၌ ကမောက်ကမြင်စေနိုင်၏။ စိတ်ဆိုးစရာ မဟုတ်ပါဘဲလျက် စိတ်ဆိုးစရာအဖြစ် မြင်စေနိုင်၏။ ချစ်စရာ မဟုတ်ပါဘဲလျက် ချစ်စရာအဖြစ် မြင် စေနိုင် ၏။ အရက်မူးသမား၏ လောကအမြင်ကား အားလုံး ကမောက်ကမသာတည်း။

ထိုနည်းအတူ အာသဝေါတရားတို့သည်လည်း ပုထုဇဉ်တို့အား လောက၌ ကမောက်ကမ မြင်စေနိုင်၏။ အာသဝေါတရားလေးပါးတို့တွင် ကာမာသဝက မက်မောစရာမဟုတ်သော ရုပ် နာမ် ဓမ္မ သင်္ခါရတို့ကိုပင် မက်မောစရာ ကာမဂုဏ် အဖြစ် မြင်စေ၏။ ဘဝါသဝက ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အရာဝတ္ထုမဟုတ်သော ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတို့ကိုပင် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အရာဝတ္ထုအဖြစ် မြင် စေ၏။ ဒိဒ္ဓာသဝက ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတို့နှင့် ပတ်သက်၍ အမှားကိုအမှန်၊ အမှန်ကို အမှားအဖြစ် မြင်စေ၏။ အဝိဇ္ဇာသဝက ရုပ် နာမ် ဓမ္မ သင်္ခါရတို့နှင့် ပတ်သက်၍ မာယာကိုသစ္စာ၊ သစ္စာကို မာယာ အဖြစ် ကမောက်ကမ မြင်ရအောင်ဖော်၍ မာယာ ကို မာယာအဖြစ်၊ သစ္စာကို သစ္စာအဖြစ် အမှန်အတိုင်း မမြင်ရအောင် ဖုံး၏။ ထို့ကြောင့် လူတို့သည်

လောက၌ဓမ္မကို ဓမ္မအဖြစ် အမှန်အတိုင်း မမြင်ဘဲ အဓမ္မအဖြစ် ကမောက်ကမ မြင်နေကြခြင်း ဖြစ်၏။ အဓမ္မကိုလည်း အဓမ္မအဖြစ် အမှန်အတိုင်း မမြင်ဘဲ ဓမ္မအဖြစ် ကမောက်ကမမြင်နေကြခြင်းဖြစ်၏။ဤသို့မြင်ခြင်းမှာ အာသဝေါ တရားတို့ကြောင့် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်အမြင်မှန်ရဖို့အတွက် အာသဝေါတရား တို့ကို ပယ်သတ်နိုင်ဖို့လိုပါ၏။ အာသဝေါ တရားတို့ကို ပယ်နိုင်ရန် ရှေးဦးစွာ သစ္စာနှင့်ယှဉ်သော ကာယကံမူ၊ သစ္စာနှင့်ယှဉ်သော ဝစီကံမူ၊ သစ္စာနှင့် ယှဉ်သော မနောကံမူတို့ကို တည်ဆောက်ရပေလိမ့်မည်။

သစ္စာနှင့်ယှဉ်သော ကံဖြစ်မှသာ သစ္စာ ရှိခြင်းဟူ၍လည်းကောင်း၊ ရိုးသားဖြောင့်မတ်ခြင်း ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုရာ၏။ သို့မဟုတ်ပါက သစ္စာမဲ့ခြင်း ဟူ၍သာဆိုနိုင်၏။ သစ္စာရှိခြင်းကို သစ္စပါရမီ၌ ထည့်သွင်းရ၏။ သစ္စပါရမီ၌ ထည့်သွင်းခြင်း ခံရမှသာ မြင့်မြတ်သူတို့၏လုပ်ငန်းဖြစ်၏။ သစ္စာမဲ့ခြင်းကား ယုတ်ညံ့သူတို့၏လုပ်ငန်းဖြစ်၏။

လူ့ဘဝဟူသည်မှာ မနုဿတ္တဘာဝေါ ဒုလ္လဘောအရ အလွန်ရခဲသော ဘဝမျိုးဖြစ်၏။ ဗြဟ္မာ့ပြည်က “အပိ” တစ်စင်း၊ လူ့ပြည်က “အပိ” တစ်စင်း၊ အပိသွားခြင်းသာ ထိဖွယ်ရာ၊ ပမာပုံသို့ ခင်း ဟူသည်နှင့်အညီ ရတောင့်ရခဲ ရလာသော လူ့ဘဝကို မှန်မှန်ကန်ကန် အသုံးချဖို့လို၏။ မှန်မှန် ကန်ကန် အသုံးချဖို့ဆိုသည်မှာ အရာရာ၌ သစ္စာ ရှိခြင်းပင်ဖြစ်၏။ လောက၌ တကယ်တမ်း သစ္စာ ရှိလာလျှင် လူမှုဆက်ဆံရေးနယ်ပယ်၌ တကယ်တမ်း အသုံးဝင်ပါ၏။

အသံသည် ဌာန် ကရိုဏ်း ပယတ် အဆင့်သို့ ရောက်ပြီး ဝေါဟာရ အမည်ကိုရလာလျှင် မိမိ၏ဆိုလိုရင်းကို သိစေနိုင်၏။ ယင်းဆိုလိုရင်း သည် သစ္စာနှင့်ယှဉ်မှ မှန်ကန်သောဆိုလိုရင်း ဖြစ်၏။ မှန်ကန်သောဆိုလိုရင်းဖြစ်မှ ယုံကြည်ထိုက်၏။ ကျမ်းဂန်များ၌ တကယ်တမ်းယုံကြည်ထိုက်သော ဆိုလိုရင်းဟူသည် အရိယာတို့၏ စကားလုံးများ၌ သာ ရကောင်းသည်ဟူ၍ ဖော်ပြထား၏။ အမှန်အားဖြင့် အရိယာတို့၏စကားလုံးများသည် ကံသုံးပါးတို့၌ တစ်ဖြောင့်တည်း ကျကြ၏။ ထို့ကြောင့် ရိုးဖြောင့်ခြင်းဖြစ်၏။ သစ္စာနှင့် ယှဉ်ခြင်းဖြစ်၏။ သစ္စာနှင့် ယှဉ်၍လည်း ယုံကြည်ထိုက်ခြင်းဖြစ်၏။ တကယ် တမ်း ယုံကြည်ထိုက်သော စကားဖြစ်ပါမှလည်း လောကလူမှုဆက်ဆံရေး နယ်ပယ်၌ တကယ်တမ်း အသုံးဝင်၏။ လူမှုဆက်ဆံရေးနယ်ပယ်၌ တကယ်တမ်းအသုံးဝင်မှလည်း လောက၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှုကို ဖြစ်စေပေ လိမ့်မည်။ သို့မဟုတ်ဘဲ လူ လူချင်း ဆက်ဆံရာ၌ “တထင့်ထင့်” ဖြင့် ဆက်ဆံ နေရပါက လောက၌ငြိမ်းချမ်းသာယာမှုကို ရနိုင်ဖို့ အကြောင်းမရှိချေ။ ထို့ကြောင့် စကားပြောရာတွင် မှန်မှန်ကန်ကန်ပြောဖို့ အရေးကြီး၏။

မှန်မှန်ကန်ကန်ပြောဆိုမှုနှင့် ပတ်သက်၍ မြင့်မြတ်သူတို့၏ စကားများသည်လည်း အရိယာ တို့၏ စကားကဲ့သို့ပင် ကံသုံးပါး၌ တစ်ဖြောင့် တည်း ကျပါ၏။ သို့ဖြစ်၍သာ မြင့်မြတ်သူတို့၏ စကားများကိုလည်း ကျမ်းဂန်များတွင် သစ္စပါရမီ၌ ထည့်သွင်းထားခြင်းဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် လောက၌ သစ္စာရှိသော စကားများကို ဆိုကြသူများ သည် သစ္စာမဲ့သော စကားကို ဆိုကြသူများထက် အရေအတွက် နည်းပါး၏။ ဗြဟ္မဏကျမ်းများ၏ အဆိုအရ ခေတ်သည် သစ္စယုဂခေတ်၊ ကြေတာယုဂ ခေတ်၊ ဒွါပရ ယုဂခေတ်၊ ကလိယုဂခေတ် ဟူ၍ ခေတ်အားဖြင့် လေးခေတ် ရှိ၏။ ထိုတွင် သစ္စာစကားကို လေးပုံ ပုံလျှင် လေးပုံလုံးပြောသောခေတ်သည် သစ္စယုဂ မည်၏။ သစ္စာစကားကို လေးပုံ ပုံလျှင် သုံးပုံပြော သော ခေတ်သည် ကြေတာယုဂခေတ် မည်၏။ သစ္စာစကားကို လေးပုံ ပုံလျှင် နှစ်ပုံပြောသော ခေတ်သည် ဒွါပရယုဂခေတ်မည်၏။ သစ္စာစကား ကို လေးပုံ ပုံလျှင် တစ်ပုံနှင့်တစ်ပုံအောက်ပြောသော ခေတ်သည် ကလိယုဂခေတ်မည်၏။

ဗုဒ္ဓဓမ္မ အလင်းရောင်ကို ကမ္ဘာသို့ ဖြန့်နိုင်အောင် ကြိုးပမ်း၍ ရနိုင်ပေမည်။ ထိုသို့ ကြိုးပမ်းနိုင်ရန် လူဆိုသောလူတိုင်း၌ တာဝန်ရှိ၏။ အထူးအားဖြင့် သစ္စာ၌ ယုံကြည်ကြသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်း၌ တာဝန်ရှိ၏။

ထိုတာဝန်ကို ကျေပျော် အောင် စွမ်းနိုင်သလောက် ထမ်းရွက်ရမည် ဖြစ်၏။ သစ္စာစကားနှင့် ပတ်သက်လျှင် မှန်ကန် ဖို့က အရေးကြီး၏။ ကံသုံးပါး ရှေ့နောက်ညီညွတ်ဖို့က အရေးကြီး၏။ ပရိတ်ကြီး ဝဋ္ဋသတ်၌ ငုံးမင်းက သစ္စာပြုခြင်းကို ဖော်ပြထား၏။ ငုံးမင်းက သစ္စာ ပြုလိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် တောမီးသည် လောင်လက်စကို မလောင်နိုင်တော့ဘဲ ငုံးမင်းကို ရှောင်သွား၏။ ဤသည်မှာ မှန်သောသစ္စာစကား၏ အာနုဘော်ကြောင့် ဖြစ်၏။ မှန်သောသစ္စာစကားကို နတ်ဒေဝါများက စောင့်ရှောက်ကြ၏။ ဤသစ္စာစကား၏ အခြေခံသည် “သောက” ဖြစ် နိုင်သော်လည်း တကယ်တမ်း သစ္စာအဆင့်သို့ ရောက်ချိန်၌မူ ကုသိုလ်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကောင်းကျိုးကို ပေးနိုင်ခြင်းဖြစ်၏။ ပဋ္ဌာန်း ဥပနိသယပစ္စည်းခန်း၌ အကုသိုလ်ကလည်း ကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်ပင်ဖြစ်၏။

ကဏ္ဍာဒီပါယနဇာတ်၌လည်း မြွေကို ကံခံရသောသားငယ် အဆိပ်ပြေရေးအတွက် ရသေ့ ကြီး၊ ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမ သုံးဦးတို့ အသီးသီး သစ္စာပြုရာ၌ ဆရာရသေ့က “ရသေ့ဝတ်နှင့် နေရသော်လည်း တစ်နေ့မှ ရသေ့ဝတ်နှင့်မပျော်ပါဘူး။ ဤစကားသည် မှန်သောစကားဖြစ်ပါတယ်။ ဤ မှန်သောစကားကြောင့် ကလေး၌ တက်နေသော မြွေဆိပ်သည် ကျပါစေသေး” ဟု သစ္စာပြုလိုက်ရာ မြွေဆိပ်သုံးပုံတစ်ပုံကျသွား၏။ တစ်ဖန် ဒါယကာ က “ဤရသေ့ကို မိဘအစဉ်အလာအရ ကိုးကွယ်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ စိတ်ထဲမှာ နည်းနည်းမှ မကြည်ညိုပါဘူး။ ဤစကားသည် မှန်သောစကားဖြစ်ပါတယ်။ ဤမှန်သောစကားကြောင့် ကလေးငယ်၌ တက်နေသော အဆိပ်သည် ကျပါစေသေး” ဟု သစ္စာပြုလိုက်ရာ မြွေဆိပ်သုံးပုံနှစ်ပုံကျသွား၏။ တစ်ဖန် ဒါယိကာမက “မိဘများပေးစားလို့သာ ဤခင်ပွန်းကို ယူခဲ့ရခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒီခင်ပွန်းကို နည်းနည်းမှ မချစ်ခင်ပါဘူး။ ဤစကားသည် မှန်သောစကား ဖြစ်ပါတယ်။ ဤမှန်သောစကားကြောင့် ကလေး၌တက်နေသောမြွေဆိပ်သည် ကျပါစေသေး” ဟု သစ္စာပြုလိုက်ရာ မြွေဆိပ် သုံးပုံလုံး ကျသွား၏။ ဤဇာတ်၌ လည်း သူတို့ပြုကြသော သစ္စာစကားသည် ကံသုံးပါးလုံး ရှေ့နောက်ညီ၏။ ထို့ကြောင့် မှန်ကန်၏။ ပြောမတ်၏။ ပြောမတ် မှန်ကန်သော အသံ၌ အာနိသင်ရှိ၏။ စွမ်းအင်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် သစ္စာပြု၍ရခြင်းဖြစ်၏။ သစ္စာ ပြုရာ၌ ဥပတ္တမ္မကအဆင့်အနေဖြင့် အကုသိုလ်ဖြစ်ချင်ဖြစ်နိုင်သော်လည်း ဇနကအဆင့်အနေဖြင့်မူ ကုသိုလ်သာ ဖြစ်နိုင်၏။

ဗြာဟ္မဏကျမ်းများ၌ အသံကို ဗြာဟ္မာဟူ၍ ဆို၏။ ဗြာဟ္မသည် နေရာတိုင်း၌ရှိ၏။ နေရာတိုင်း၌ ရှိခြင်းကို သဗ္ဗဗျာပိဟူ၍ဆို၏။ ထို့အတူ အသံသည်လည်း နေရာတိုင်း၌ ရှိ၏။ အသံသည် သဗ္ဗဗျာပိပင်ဖြစ်၏။ အသံကိုဖြစ်ပေါ်လာအောင် လုပ်၍မရ။ ထွက်ပေါ်လာအောင်သာ လုပ်၍ရ၏။ သက်ခွဲ၌လည်း အသံသည်ရှိ၏။ သက်ရှိ၌လည်း အသံသည်ရှိ၏။ သစ်တုံးကို ခေါက်ကြည့်ပါက အသံထွက်လာသည်ကို တွေ့ရ၏။ သက်ရှိအတွက် ဌာန် ကရိုဏ်း ပယတ်တို့ အဆင့်သို့ရောက်လာပါက အသံသည် ထွက်လာ၏။ ရှိခြင်းနှင့်ထွက်ပေါ်ခြင်းသည် ခြားနား၏။ ရှိခြင်းကား နိစ္စ၊ ထွက်ပေါ်ခြင်း ကား အနိစ္စ။ ရှိခြင်းတွင် ဥပါဒ် ဌီ ဘင် ဟူ၍မရှိ။ ထွက်ပေါ်ခြင်းတွင်သာ ဥပါဒ် ဌီ ဘင် ဟူ၍ရှိ၏။ အမှန်အားဖြင့် ဥပါဒ် ဌီ ဘင် ဟူ၍ မရှိဘဲ ထာဝရ ရှိနေသော ဓမ္မကိုသာရှိခြင်းဟူ၍လည်းကောင်း၊ အရှိတရားဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုရ၏။ ဥပါဒ် ဌီ ဘင် ဟူ၍ ရှိနေသော ဓမ္မကိုကား ထွက်ပေါ်ခြင်း ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အဖြစ်တရားဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုရ၏။

သစ် တုံး ထဲ၌လည်း အသံ သည် ရှိ ၏။ မြေကြီးထဲ၌လည်း အသံသည်ရှိ၏။ အကြောင်း တရားတို့ တိုက်ဆိုင်မှုမရှိ၍သာ မကြားရခြင်းဖြစ် ၏။ သစ်တုံးကို တုတ်နှင့်ခေါက်လိုက်သောအခါ အသံသည် ထွက်ပေါ်လာ၏။ မြေကြီးကို ဖန်နှင့် နှင့် ပေါက်လိုက်သောအခါ အသံသည် ထွက်ပေါ် လာ၏။ တုတ်နှင့်ခေါက်ခြင်း၊ ဖန်နှင့်ပေါက်ခြင်း သည် အကြောင်းတရားတို့

ပေါင်းဆုံမှုပင်ဖြစ်၏။ အကြောင်းတရားတို့ ပေါင်းဆုံမှုမရှိသောအခါ အသံသည် ထွက်ပေါ်မလာတော့။ အသံမရှိတော့၍ မဟုတ်။ အကြောင်းတရား တို့ ပေါင်းဆုံမှုမရှိသောကြောင့်သာ အသံထွက်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် အသံသည် ဥပါဒ် ဌီ ဘင် မဲ့ အနေ ဖြင့် ထာဝစဉ်ရှိပါ၏။ ထို့ကြောင့် အသံကို နေရာ တိုင်း၌ ရှိသည့်အတွက် ဗြာဟ္မာဟူ၍ဆိုခြင်းဖြစ်၏။ ဗြာဟ္မာဖြစ်ပါက သဗ္ဗသတ္တိမန္တအနေဖြင့် အနှိုင်းမဲ့စွမ်းအင်ရှိ၏။ သို့ဖြစ်၍လည်း သစ္စာပြု၍ရခြင်း ဖြစ်၏။ ကျိန်စာတိုက်၍ရခြင်းဖြစ်၏။

ဗြာဟ္မဏဝါဒသည် ထေရဝါဒနှင့် ခြားနား၏။ ဗြာဟ္မဏဝါဒအရ အသံချည်းသက်သက်ကပင် စွမ်းအင်အနန္တရှိ၏။ သုံးတတ်ဖို့သာလို၏။ တန္တရဝါဒဟူသည်မှာ ဗြာဟ္မဏဝါဒမှ ခွဲထွက်လာသော ဝါဒပင်ဖြစ်၏။ တန္တရဝါဒသည် အသံကို အသုံး ချသော ဝါဒဖြစ်၏။ ထေရဝါဒကား အသံချည်း သက်သက် အသုံးကျကြောင်းကိုမဆို။ စေတနာနှင့် ယှဉ်ရာတွင်လည်း ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံတို့ကို တစ်ဖြောင့်တည်းကျမှသာ သစ္စာထိုက်သဖြင့် အသုံး ကျကြောင်းကို ဆို၏။ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ တို့ ဆိုသည်မှာ တရားကိုယ်အားဖြင့် ကာယ စေတနာ၊ ဝစီစေတနာ၊ မနောစေတနာတို့ပင် ဖြစ် ကြ၏။ ဤသို့လျှင် ဗြာဟ္မဏဝါဒနှင့် ထေရဝါဒတို့ သည် အချင်းချင်း ခြားနားကြ၏။ ထိုသို့ပင် ခြားနား သော်လည်း အသံနှင့်ပတ်သက်၍ မှတ်သားဖွယ် ဟူသမျှကို ထေရဝါဒအတိုင်းသာ မှတ်ယူရမည်ဖြစ် ၏။

လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကြရာတွင် အသံက ဦးဆောင်၏။ တစ်ဖန် အသံကို စကားလုံးများက ဦးဆောင်၏။ ကိုယ်တွေ့အားဖြင့်လည်း မည်သည့် အရာဝတ္ထုကို သိသည်ဖြစ်စေ၊ ထိုသို့သိရာ၌ စိတ်ထဲက စကားလုံးများကို အသံမထွက်ဘဲ ရွတ်ဆိုပြီးမှ သိခြင်းဖြစ်၏။ ခွေးကိုသိလျှင်လည်း ခွေးဟူ၍ ရွတ်ဆိုရ၏။ အသံကမူ မထွက်။ နွားကိုသိလျှင်လည်း စိတ်ထဲက အသံမထွက်ဘဲ နွားဟူ၍ ရွတ်ဆို ပြီးမှ သိခြင်းဖြစ်၏။ အခြားဘာကိုသိသ် စကားလုံး များကို ရှေးဦးစွာ ရွတ်ဆိုပြီးမှ သိ၍ရလေ၏။ ထို့ ကြောင့် အသံကို စကားလုံးများက ဦးဆောင်သည်ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်၏။ အကယ်၍ အရာဝတ္ထုတစ်ခုခု ကို အရာဝတ္ထု တစ်ခုခုမှန်းသာသိပြီး ယင်းအသံနှင့် ပတ်သက်သော စကားလုံး များကို မရွတ်ဆိုနိုင်လျှင် ယင်းအသံသည် ပြည့်စုံသော အသံမဟုတ်။

အသံဟူသမျှသည် စကားလုံးကို စိတ်ထဲ က ရွတ်ဆိုပြီးမှ သိခြင်းဟူ၍ဖြစ်လေရာ အသံဖြစ် ပေါ်တိုင်း စကားလုံးကို ရွတ်ဆိုမှု ပါဝင်ရ၏။ ထိုသို့ ပါဝင်သဖြင့် စကားလုံးရွတ်ဆိုမှုကို အသံထွက်သည် ဖြစ်စေ၊ မထွက်သည်ဖြစ်စေ ရွတ်ဆိုသူက ကြားရ၏။ တန်ခိုးရှင် နတ်ဗြဟ္မာများကလည်း ကြားရ၏။ ထို့ကြောင့် ဘာကိုပဲကြသည်ဖြစ်စေ၊ ဘာကိုပဲ သိ သည်ဖြစ်စေ ထိုထိုကြံသမျှ ထိုထိုသိသမျှစကားလုံး နှင့် ကင်း၍မဖြစ်ကောင်းသောကြောင့် ထိုထိုကြံ သမျှ ထိုထိုသိသမျှကို တန်ခိုးရှင် နတ်ဗြဟ္မာများက သိကြသည် ပင်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မိမိ၏ကြံစည်မှု၊ မိမိ၏ သိမှုနှင့်ပတ်သက်၍ မိမိ ကိုယ်တိုင်က သိသလို တန်ခိုးရှင် နတ်ဗြဟ္မာများကလည်း သိကြသည်ပင် ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်လေရာ မိမိအနေဖြင့် သစ္စာကို ဆို သည် မှန်စေပြီး၊ မိမိဆိုသော သစ္စာသည် တကယ်တမ်း သစ္စာထိုက်သည် မထိုက်သည်ကို တန်ခိုးရှင် နတ်ဗြဟ္မာများက သိကြပေလိမ့်မည်။

(ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်။)

ဦးရွှေအောင်

သေမ္မာမကြောက် ထို ၅ ယောက်

မြတ်ဝေ (ရွှေပြည်သာ)

လူ့သက်တမ်းကာလ

လူ့သက်တမ်းကာလကား မကြာရှည်လှပါ။ သမုဒ္ဒရာရေမျက်နှာထက် ခဏတက်သည့် ရေပွက်ပမာ တခဏမျှသာကြာပါသည်။ အလွန်တိုတောင်းလှ ပါသည်။ ယခုကာလကို ပိပုတ္တိဆုတ်ကပ်ကာလဟု ဆိုကြပါသည်။ လူ့သက်တမ်း သည်လည်း ထိုဆုတ်ကပ်ကာလနှင့်အညီ တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ်တိုး၍ တိုတိုလာ ပါသည်။

ယခင်က လူ့သက်တမ်းသည် နှစ်-၁၀၀ ဟု ဆိုခဲ့ပါသည်။ နှစ် ၁၀၀- ပြည့်တိုင်း တစ်နှစ်ဆုတ်လာသည်ဟု ပုံသေတွက်နည်းဖြင့် တွက်လာရာ သာသနာတော်နှစ်- ၂၅၀၀ တွင် ၂၅-နှစ်ဆုတ်ယုတ်သွားသည်ဟုဆိုပါသည်။

ထို့ကြောင့် ယနေ့လူ့သက်တမ်းသည် ၇၅-နှစ်သာရှိသည်ဟု ဆိုကြ လေသည်။ ထိုသို့အဆိုသာရှိသော်လည်း ၇၅-နှစ်နေရသူကား ရှာမှရှားဖြစ် သည်။ အသက်အရွယ်ကောင်းတုန်း အသက် ၄၀ နှင့် ၅၀ အရွယ်ကောင်းများ အသေများနေကြသည်။ ထို့အပြင် သီးမှည့်တဝင်းဝင်း သီးကင်းတဖုတ်ဖုတ်ဆို သော စကားကဲ့သို့ ငယ်ရွယ်သောကလေးသူငယ်များလည်း အသေများလျက် ရှိသည်။

သေရမှာ လူတိုင်းကြောက်

လူတိုင်းသည် သေရမှာကို ကြောက်ကြသည်။ လောကတွင် သေမှာ မကြောက်သူဟူ၍ မရှိနိုင်ပေ။ သို့သော်လည်း လူတိုင်းသည် တစ်နေ့နေ့ တစ်ချိန်ချိန်တွင် မလွဲမသွေသေကြရမည်သာဖြစ်သည်။ မည်သူမျှရှောင်၍ ရမည်မဟုတ်ပေ။

လယ်တီဆရာတော်ကြီး၏ သံဝေဂလေးချိုး

ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ “သံဝေဂလေးချိုး” တွင်-

တစ်နေ့ကွယ် သေနယ်သို့တစ်ခါကူး၊
မေ့လျော့ကာ သေဘူးထင်ပါနဲ့၊
နေကွယ်တာ အချိန်များရင်ဖြင့်၊
သေနယ်ရွာ တစ်ကြိမ်သွားပါလိမ့်၊
တားမရဘူး” ဟု စပ်ဆို၍ သတိပေးဆုံးမခဲ့လေသည်။
ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော်ကြီး၏ ကမ္မဋ္ဌာန်းသံပေါက်
ကျေးဇူးတော်ရှင် ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ကမ္မဋ္ဌာန်း

သံပေါက်တွင်-
“မျက်တောင်တယုက်၊ လျှပ်တပျက်
နှင့်သက်သေလိမ့်မည်။
ဘယ်နှစ်ဘယ်လရောက်ပါမှ
ကာလမရွေးပြီ” ဟု စပ်ဆိုဆုံးမထားလေသည်။
ဆရာတော်ရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏ သံဝေဂလင်္ကာ
ကျေးဇူးတော်ရှင် အမရပူရမြို့ မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ကလည်း သူ၏သံဝေဂလင်္ကာတွင်
“ငါနှင့်ရွယ်တူ ငါ့အောက်လူ ကြီးသူသေကြ များလှပြီ။
ခဏမစ၊ အိုစမြ၊ ကိုယ်လဲသေဘက်နီးခဲ့ပြီ။
မသေရမီ၊ ပါရမီ၊ ငါသည်ဖြစ်မှသင့်တော့မည်။” ဟု ထိမိလေးနက်စွာ
ရေးစပ်သတိပေးခဲ့သည်။ ထို့အပြင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ “တစ်ဘဝ အလုပ်
အနှစ်ချုပ်” စာအုပ် သေပြခန်းတွင်-

“သေရမည်။ သေခါနီးမှ ခြေမကိုင်မီ၊ လက်မကိုင်မီ၊ ကြောက်ကြောက် လန့်လန့်ဖြစ်နေသည်ကို ဆရာတော်က သဘောမကျ။ စောစောစီးစီး သီလ လုံခြုံအောင်ထိန်း၍ အခြားကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့ကိုလည်း အခါအားလျော်စွာ ပကာသနမပါပဲ၊ စနစ်တကျပြုစေလို၏။ သေပြီးလျှင် အပါယ်ငရဲ၌ မကျဟု ကိုယ့်ကိုယ်ကို ရဲဝံ့ယုံကြည်သူသည် သေရမှာမကြောက်ထိုက်ဟု ရှင်းလင်းပြတ် သားစွာ ရေးသားသြဝါဒပေးထားလေသည်။

မှတ်မိပါသေးသည်

စာရေးသူသည် ရွှေပြည်သာမြို့ ဆုတောင်းပြည့်မြို့ဦးစေတီ၊ ဂေါပက အဖွဲ့တွင် ဘဏ္ဍာရေးမှူးတာဝန်ထမ်းဆောင်နေချိန်ကဖြစ်သည်။ စာရေးသူ၏ မိတ်ဆွေအငြိမ်းစား ဒု-တိုင်းတရားသူကြီးက အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် တာဝန် ထမ်းဆောင်နေသည်။ သူက စာရေးသူထက် (၇) နှစ်ခန့်ငယ်သည်။

တစ်နေ့တွင်-

“အကိုကြီး၊ ကျွန်တော်သေခါနီးပြီ၊ မကြာတော့ဘူး။”

“ဟင်- မကြာမီ သေရလောက်အောင် ခင်ဗျားမှာ ဘာရောဂါကြီး ဝင်နေလို့လဲ။”

စာရေးသူက အံ့အားသင့်စွာဖြင့် ပြန်မေးမိသည်။

ထိုအခါ သူက-

“အစ်ကိုကြီး၊ ဒီခေတ်လူ့သက်တမ်းဟာ ၇၅-နှစ် မဟုတ်လား။ အခု ကျွန်တော် အသက်က ၆၅-နှစ်ဆိုတော့ ကျွန်တော်လူပြည်မှာ ၁၀-နှစ်၊ ရက်ပေါင်း ၃၆၅၀ သာ နေရတော့မယ်လေ။”

“ဟာ . . . ခင်ဗျားဘာတွေတွက်နေတာလဲ။ တွေးနေတာလဲ။ ကျွန်တော် မစဉ်းစားတတ်ဘူး။ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ရှင် မြတ်ဗုဒ္ဓမှတစ်ပါး မိမိသေမည့်ရက်ကို မသိနိုင်ဘူး။ သာမန်ပုထုဇဉ်တို့ ကြိုတင်မသိနိုင်တဲ့ တရား ငါးပါးရှိတယ်။ မိမိသေမည့် အသက်အရွယ်၊ ရောဂါဝေဒနာ၊ အချိန်ကာလ၊ မြှုပ်နှံရမည့် သူဿန်၊ လားရောက်ရမည့် “ဂတိ” ၅-မျိုးဖြစ်တယ်။ ဒါလဲ ဘုရား ဟောထားတာပဲ။

“နိုင်ငံကျော်ဓမ္မကထိက-အရှင်ဆန္ဒာမိက၏ “အနှိုင်းမဲ့လမ်း” တရား တော်မှာ ပိုတွေး၊ ကြိုတွေး၊ လိုတွေး၊ အတွေးသုံးမျိုးကို ဆရာတော်က ဒီလို ဟောထားတယ်။

အတွေး ၃-မျိုး

“လူတွေ စိတ်ဆင်းရဲကြတယ်ဆိုတာ အများအားဖြင့်ဖြစ်ခဲ့ပြီးသား အဆင်မပြေမှုတွေကို “ပိုတွေး” လို့၊ ဒါမှမဟုတ် ဖြစ်မလာသေးတဲ့ အဆင်မပြေ မှုတွေကို “ကြိုတွေး” လို့၊ “လိုတွေး” နဲ့ “ကြိုတွေး” ကို အဖော်လုပ်ပြီး စိတ် နစ်မြန်းနေတဲ့ လူတစ်ယောက်ဟာ လက်ရှိအခြေအနေကို အကောင်းဆုံးဖြစ် အောင် ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲဆိုတဲ့ “လိုတွေး” မတွေးနိုင်တော့တဲ့အတွက် ဆောက်တည်ရာမရဖြစ်ပြီး စိတ်ဆင်းရဲရပါတယ်။ “ပိုတွေး” နဲ့ “ကြိုတွေး” တွေကို သံယောဇဉ်ဖြတ်ပြီး “လိုတွေး” ကိုသာ စနစ်တကျဖော်ထုတ်ကျင့်သုံး နိုင်ခဲ့မယ်ဆိုရင် စိတ်ဆင်းရဲရတဲ့ အဖြစ်မျိုးက လွတ်မြောက်နိုင်ပါတယ်။” စသည်ဖြင့် အတွေး (၃) မျိုးကို ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်းရှင်းရှင်းလင်းလင်းမြင် အောင် ဟောခဲ့တယ်ဗျာ။ ခင်ဗျား အဲဒီ “အနှိုင်းမဲ့လမ်းတရားတော်ကို အကုန် ဖတ်ကြည့်စမ်းပါ။ ချက်ချင်း စိတ်ချမ်းသာမှု မလွဲမသွေခံစားရပါလိမ့်မယ်။

စာမျက်နှာ ၂၃ သို့

ပုဂ္ဂိုလ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဘဒ္ဒန္တကုဏ္ဍိဘာသမဟာထေရ်
ဟောကြားတော်မူအပ်သော
ပါဠိပိဋကတ်တော်ဒီဃနိကာယ်မဟာဝဂ္ဂသုတ္တန်
မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်တော်ဟော
အလွန်မွန်မြတ်လှပြီးနားလည်လွယ်၍ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း
လူတိုင်းလက်တွေ့ကျင့်နိုင်သော
ဓမ္မာနုပဿနာတရားတော်မြတ်

ဤ“ဓမ္မာနုပဿနာတရားတော်မြတ်သည် သာသနာအတွက် အလွန်အကျိုးရှိပြီး၊ သာသနာပြုရာလည်းရောက်သည်မည်၍၊ မြန်မာ
ဘာသာတစ်မျိုးတည်းဖြင့် အစအဆုံးဖော်ပြလိုက်ရပါသည်။ (ဓမ္မစိရဗျူဟာနယ်)

(ယခင်အပတ်မှအဆက်)

(ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်)ဖြစ်တဲ့ ဘုရားရှုတဲ့ (ဝိညာဏ်)(နာမ်ရုပ်)ကိုလည်း အလေးမထားတော့ (အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံ) တွေမပြုတ်တဲ့၊ သံသရာ မပြတ်တာတွေချည်း ဖြစ်နေတော့ ခက်သားလား၊ တကယ်တော့ (ဓမ္မစကြာ) မှာ မြတ်စွာဘုရားဟောတဲ့ (မဂ္ဂင်ရုပ်ပါး) မှာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ(ပညာ မဂ္ဂင်)က ထိပ်ကလာပါတယ်။ (သမာဓိ) က နောက်ဆုံးက လာတာပါ။ ဒါကြောင့် ပြောင်းပြန်ဖြစ်နေကြတယ်။

(ပညာမဂ္ဂင်) ကို ရှေ့မထားတော့ ရှေးဦးစွာ (ဉာဏ်)နဲ့ မသွား တော့ “သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရော” မဖြစ်တော့ဘူး၊ (သမ္မာသင်္ကပ္ပ အာရုံ) မဖြစ် တော့ဘူး (မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပဂေါစရော) မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပအာရုံတွေချည်းဝင်နိုင်တော့တာ ပေါ့၊ (သမထ) အကျင့်မျိုးနဲ့ (သမာဓိ) ရဖို့အရင်လုပ်နေတော့ (မိစ္ဆာ သင်္ကပ္ပ အာရုံ)တွေဖြစ်တဲ့၊ (တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံ) နဲ့ (နိဝရဏ)တွေဟာ ကိုယ့်သန္တာန် မှာ ဖြစ်နေတော့တာပေါ့၊ (ငါ၊ သူ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ) အမြင်က တစ်ပြားမှ လျော့မှာမဟုတ်ဘူး၊ ကာမဂုဏ်ထဲက အမြင်နဲ့ (ကာမ ရာဂ) နဲ့ (ဝိပဿနာ) အားထုတ်နေသလို ဖြစ်နေတော့တာပေါ့၊ (မှန်ပါ)။

(သမ္မာသင်္ကပ္ပ ဂေါစရော)တဲ့ (နိဗ္ဗာန်) ဟာ (သမ္မာသင်္ကပ္ပ)နဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ပညာမဂ္ဂင် (၂)ပါးဖြစ်တဲ့ (ဉာဏ်) နဲ့ အရင်ဆုံးသိရတာကိုဟောတာ ပါ။ မြတ်စွာဘုရား ဓမ္မစကြာမှာ (ဉာဏ်) နဲ့ သွားဖို့ကိုပဲ ဟောထားတာပါ။ (မှန်ပါ) အလယ်အလတ်အကျင့်တရား (မဇ္ဈိမပဋိပဒါ) က စက္ခုကရဏီ၊ ဉာဏ ကရဏီ၊ (ဉာဏ်) ဖြစ်ခြင်းကို ဟောတာ။ (ပညာ) ဉာဏ်က အရင်ပါရမှာ၊ (ပညာဉာဏ်) နဲ့ ရှုရမှာ၊ (စက္ခု)က ရှုတာလည်း (ဉာဏ်) ဝင်မှ (သမ္မာဒိဋ္ဌိ) ဖြစ်တာပါ။ (စက္ခုကရဏီ) ကလည်း (ဉာဏ်)၊ (ဉာဏကရဏီ) ကလည်း ဉာဏ် ပါနော်၊ ဒီလို (ဉာဏ်) ပါမှ (သမ္မာဒိဋ္ဌိ)ဖြစ်တော့ (ဥပသမာယ) ကိလေသာငြိမ်းခြင်း (အဘိညာယ၊ သဗ္ဗောဓာယ) သစ္စာလေးပါးကို ထူးကဲ ကောင်းမွန်စွာ သိခြင်းငှာ (နိဗ္ဗာနာယ) အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန် အကျိုးငှာ (သံဝတ္တတိ) ဖြစ်၏လို့ ဒီလိုပညာ(ဉာဏ်) နဲ့ သွားဖို့ ဟောထားတာပါ။ (မှန်ပါ) ဘုရား။

ဒီခေတ်မှာ ဒီလို (ဉာဏ်) တွေဖြစ်အောင် (ဉာဏ်)ကို ထိပ်တန်း မတင်ကြပဲနဲ့ (သမာဓိ) သက်သက်ကိုပဲ ထိပ်တန်းတင်ထားကြတော့ အများအား ဖြင့် (သမာဓိ) လည်းရရော၊ (သတိ) လည်းပျောက်ရောပဲ၊ (သတိ) တောင်မရှိ တော့တဲ့ (နိမိတ်) တွေနဲ့ပဲ စခန်းသွားနေကြတော့၊ လိုရင်းမရောက်နိုင်အောင် ဖြစ်နေတော့တာပေါ့... (မှန်ပါ) တစ်ချို့ကလည်း (ဉာဏ်စဉ်) တွေကိုပဲ

ထိပ်တန်းတင်နေကြတာတွေဟာ (ဓမ္မစကြာ)နဲ့ တစ်လွဲစီဖြစ်နေကြတယ်။ (ဓမ္မ စကြာ) က မြတ်စွာဘုရားဟောတာ၊ (ဓမ္မစကြာ) က အများနဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ တရား၊ (ပစ္စဝဂ္ဂိ) ငါးဦးနဲ့ (နတ်) တွေကိုပါ ဟောတဲ့တရားပဲ၊ တရားမသိရင် (ဓမ္မစကြာ) နဲ့ ညှိရတယ်၊ (မှန်ပါ)။

ပါယ်ရမယ့် တရားကို (ဓမ္မစကြာ) မှာကြည့်ပါ။ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားထားတာက (သမုဒယသစ္စာ) ရဲ့ဂ (ကိစ္စဉာဏ်)ဆိုတာ (သမုဒယ သစ္စာ) ကို (ပဟာတဗ္ဗန္တိမေဘိက္ခဝေ) လို့ဟောထားပါတယ်။ (မှန်ပါ) “သမုဒယ သစ္စာရဲ့ ကိစ္စဉာဏ်” လို့ ဟောထားတဲ့ပါဠိက တံခေါပနိဒံ ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ ပဟာ တဗ္ဗန္တိမေ ဘိက္ခဝေ၊ ပုဗ္ဗေ အနနုသုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုဥဒါဒါ၊ ဉာဏံ ဥဒါဒါ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥဒါဒါ၊ အာလောကောဥဒါဒါ၊ လို့ ဒီလို (သမုဒယ) သစ္စာရဲ့ (ကိစ္စဉာဏ်) ကို ဒီလိုဟောထားပါတယ်။ (သမုဒယသစ္စာ)ကို ပယ်ရတဲ့ ကိစ္စ (ပဟာတဗ္ဗ) ကို လုပ်ပါတဲ့ (မှန်ပါ)။

“ဒုက္ခသစ္စာမှာ ကိစ္စဉာဏ်” လို့ မြတ်စွာဘုရားဟောခဲ့တာက တံခေါပနိဒံ ဒုက္ခအရိယသစ္စံ ပရိညေယန္တိမေ ဘိက္ခဝေလို့ ဒုက္ခသစ္စာရဲ့ (ကိစ္စဉာဏ်) ဟာဖြင့် (ဒုက္ခ) ကို (ပိုင်းခြား) သိရမယ်လို့ ဟောပါတယ် (မှန်ပါ)။ နိရောဓသစ္စာရဲ့ ကိစ္စဉာဏ်ကတော့ တံခေါပနိဒံ ဒုက္ခံ နိရောဓံ အရိယသစ္စံ သစ္စိကာတဗ္ဗန္တိမေ ဘိက္ခဝေ လို့ဟောတာမှာ (နိရောဓ) ကျမှ (သစ္စိကာတဗ္ဗ) မျက်မှောက်ပြုပါတယ်လို့ ဟောပါတယ် (မှန်ပါ)။ “မဂ္ဂသစ္စာရဲ့ ကိစ္စဉာဏ်” ဟောထားတာကတော့ (မဂ္ဂသစ္စာ)ကို (ဘာဝေတဗ္ဗ) ပွားရမယ်ဟောပါတယ် ပါဠိလိုက တံခေါပနိဒံ ဒုက္ခနိရောဓေ ဝါမိနိပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ ဘာဝေတဗ္ဗန္တိ မေဘိက္ခဝေလို့ (မဂ္ဂသစ္စာရဲ့ ကိစ္စဉာဏ်) လုပ်ရမယ့် အလုပ်ကိုဟောပါတယ်။ မဂ္ဂသစ္စာကျမှ (ဘာဝေတဗ္ဗ) ပွားရမှာလို့ ဟောပါတယ်။ (မှန်ပါ)။

အခုခေတ်ရောက်မှစစခြင်း ပယ်ရမယ့်သမုဒယ (အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံ)တွေပယ်ရမယ့် ကိစ္စကို မပယ်ဘဲဒါတွေနဲ့ (ပွားများ အားထုတ်နေ

ကြတယ်။ မပယ်ဘဲနဲ့ပွားနေကြတယ်။ (နိဝရဏ) တွေ ရင်မှာပိုက်ပြီး ပွားနေကြတယ်။ ဘယ်မှာလဲ (ဉာဏ်) နဲ့ အရင်ဆုံး (ပယ်) ရမယ့် (သမုဒယသစ္စာ) ရဲ့ (ကိစ္စ)ကို အရင်ဆုံး (ပယ်) ရမှာကို အရင်မလုပ်ကြဘူး၊ (ဉာဏ်) ပညာဖြစ်တဲ့ (သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ) နဲ့ ကြည့်ပြီး (သမုဒယသစ္စာ) ဖြစ်စေမယ့် (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်)တန်းစေတဲ့ (အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံ) ဖြစ်စေမယ့် (ပညတ်) တွေကို ပယ်ရမယ့် ကိစ္စကို အရင်မလုပ်ကြဘူး။

တရားဟောတာတွေကြည့်ရင်လည်း (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်) ထည့်ပြီး ဟောမှု၊ ပြောမှုတွေက မရှိသလောက်ပဲ၊ ပယ်ရမယ့် (သမုဒယသစ္စာ)ဆိုတာ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်)နည်းနဲ့ပြောမှ သိရတာမျိုးပါ။ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်)နဲ့ ခံပြီးပြောမှ (ခန္ဓာဖြစ်စဉ်)မှာ (ဒုက္ခသစ္စာ)ကို နားလည်မယ်၊ (သမုဒယသစ္စာ)ကို နားလည်ကြတော့မှာပေါ့။ နားလည်မှလည်း (ပယ်)နိုင်ကြမှာပေါ့ (မှန်ပါ)။

(ဘာဝေတဗ္ဗ)ပွားရမှာက (သမ္မာဒိဋ္ဌိ) ဖြစ်ပြီးမှ ဒီ(သမ္မာဒိဋ္ဌိ)အရိယသစ္စာကို (နိဗ္ဗာန်)ရောက်သည့်အထိ (ပွား)ရမှာပါ။ ဓမ္မစကြာရဲ့ (မဂ္ဂသစ္စာ)မှာ (ကိစ္စဉာဏ်) ဟောပုံကို ပြန်ကြည့်ပါ။ ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့ “တံခေါပနိဒိဒုက္ခနိရောဓ ဂါမိနိပဋိပဒါအရိယသစ္စာ ဘာဝေတဗ္ဗန္တိ မေဘိက္ခဝေ” တဲ့၊ ဒုက္ခဈာန်ရောက်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်တဲ့ (အရိယသစ္စာ) ကို (ဘာဝေတဗ္ဗ)ပွားစေအပ်တယ်လို့ ဒီလိုပြောတာပါ(မှန်ပါ)။

(ဒုက္ခသစ္စာ) ကို သိလို့ (သမုဒယသစ္စာ)ကိုလည်း သိလို့ (သမုဒယသစ္စာ)ဆိုတဲ့ ဒုက္ခရောက်ကြောင်းဖြစ်စေတဲ့ (မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ)ဖြစ်တဲ့ (နိဝရဏ ငါးပါး) တွေ၊ (အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံ)ဖြစ်တဲ့ (ဒုက္ခသစ္စာ)ဖြစ်ကြောင်း (သမုဒယသစ္စာ)တွေပယ်ပြီးမှ ရလာတဲ့ (သမ္မာဒိဋ္ဌိ) ကနေ ဖြစ်လာတဲ့ (အရိယာသစ္စာ)ဆိုတဲ့ အရိယာတို့ရဲ့ အမြင်မှန် (ဆိုက်) တဲ့ (သမ္မာဒိဋ္ဌိ)ကို (နိဗ္ဗာန်)ရသည်အထိ (ဘာဝေတဗ္ဗ)ပွားပေတော့လို့ (အရိယာသစ္စာ)ရတဲ့အမြင် (သမ္မာဒိဋ္ဌိ) ကိုသာပွားခိုင်းတာ။ (သိ၊ ပယ်၊ ဆိုက်၊ ပွား)တဲ့ အဲဒါ ပြန်လည်စဉ်းစားသင့်တာပေါ့... (မှန်ပါ)။

(သမုဒယ) တွေရှိနေကြတဲ့ (ပုထုဇဉ်) အကန်းတွေဟာ အရိယာလို မသိကြဘူး အမှန်မြင်(သမ္မာဒိဋ္ဌိ) ကို မရကြသေးဘူး၊ (အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ)တွေပဲ အရိုးစွဲရှိနေကြသေးတယ်။ ဒီလို (သမုဒယ) အမြင်တွေ အရိုးစွဲနေသူများကို တရားစပြီး ထိုင်ခိုင်းတဲ့အခါမှာ၊ (ပုထုဇဉ်)တို့မှာရှိတဲ့ (သမုဒယသစ္စာ) ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းတွေကို အရင်(ပယ်) ရမည့်ကိစ္စ (သမုဒယ)တွေကို (ပဟာတဗ္ဗ) ပယ်ရမှာကို မပယ်ခိုင်းပဲနဲ့ သမုဒယတွေ ရင်ဝယ်ပိုက်ကြီး (ဘာဝေတဗ္ဗ)ပွားခိုင်းနေသလိုဖြစ်နေတယ် (မှန်ပါ)။

(ပဟာတဗ္ဗ) ဆိုတဲ့ ပယ်ရမယ့်ကိစ္စကို အရင်မလုပ်လို့မဖြစ်ဘူး။ (ပဟာတဗ္ဗ)ဆိုတာ ရှိနေကြတဲ့ (သမုဒယ) တွေဟာ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းဖြစ်လို့ (ဒုက္ခ) မဖြစ်အောင် အရင်ပယ်ရတာ၊ ဒါမှ (အရိယာသစ္စာ) အရိယာတို့ရဲ့ အမြင်မှန်ရမှာပေါ့။ ဒီလိုအမြင်မှန်ကို (ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ) ခေါ်ခေါ်၊ ဒီ(သမ္မာဒိဋ္ဌိ)ဆိုတဲ့ (အရိယာသစ္စာ) အရိယာတို့ရဲ့ အမြင်မှန်ရပြီးမှ (ပွား) ရတာပါ။ (မှန်ပါ)။

(ပဟာတဗ္ဗ) ဆိုတဲ့ ပယ်ရမယ့်ကိစ္စက (တဏှာ) ကိုပယ်ရတာ (အဝိဇ္ဇာ) ကိုပယ်ရတာ (ဥပါဒါန်) ကိုပယ်ရတာမျိုး (မှန်ပါ)။ (ဓမ္မစကြာ) မှာ ပယ်ရမယ့် (ပဟာတဗ္ဗ)ကို မြတ်စွာဘုရားက ဒီကိစ္စကို အရင်ဆုံးလုပ်ကြဘို့ ပါယ်မှုကိစ္စကို အရင်ဆုံးဟောပါတယ်။ (အရိယသစ္စာ)ကျမှ (ဘာဝေတဗ္ဗ) ကို ဟောပါတယ်။ (ဓမ္မစကြာ) တရားနဲ့ ကိုက်ကြည့်ရင် သိပါလိမ့်မယ်... (မှန်ပါ)။

(တဏှာ)ဖြစ်ကြောင်းက (ယံသင်္ခတံ)၊ (တဏှာ) ချုပ်ကြောင်းက (ယံအသင်္ခတံ)၊ အဲဒီ အသံခတံက (သစ္စိကတဗ္ဗ)တဲ့။

အဘိညေယျ၊ ပရိညာနှင့်

ပဟာတဗ္ဗ၊ သစ္စိကတဗ္ဗဘာဝေတဗ္ဗ

သစ္စာလေးဖြာ ဆရာမကူဘဲ သိတော်မူသည့် မြတ်စွာဘုရားလို့

ဒီလိုခေါ်တာ (မှန်ပါ)။

“မရှိတာ အသာနေ

ရှိတာရှာဖွေ

(နာမ်) အိန္ဒြေငြိမ်ငြိမ်နေ

အဲဒါမှ ဒုက္ခအရှိန်သေ” လို့ စပ်ထားတဲ့ ကဗျာလေးကလည်း ထိရောက်တယ်၊ ဒကာကြီး (မှန်ပါ)။ ဒီလို (သမုဒယသစ္စာ) ဖြစ်စေတဲ့ (မရှိတာ) အသာနေဆိုတဲ့ အမှားမြင်(ပညတ်) ငါ၊ သူ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ သံသရာလည်ကြောင်း (အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံ) ကိုအသာနေလို့ (ပယ်) ထားရတယ်၊ ရှိတာရှာဖွေ၊ အမှန်ရှိတဲ့ (အရိယသစ္စာ) ရဖို့ အမှန်မြင်(သမ္မာဒိဋ္ဌိ) ရဖို့ (သမ္မာသင်္ကပ္ပ)နဲ့ မှန်စွာကြံစည်လို့ (သမ္မာဒိဋ္ဌိ) မှန်စွာမြင်အောင် လုပ်နေရတဲ့အချိန်မှာ သစ္စာဉာဏ်၊ ကိစ္စဉာဏ်ဆိုတဲ့ အမှန်သိဖို့၊ မှန်သောကိစ္စကိုလုပ်နေရတဲ့ အချိန်မှာ (စိတ်၊ စေတသိက်) ဖြစ်ကြတဲ့ (နာမ်) ကို ငြိမ်ငြိမ်နေပါ။ အဲဒါမှ (ဒုက္ခ) အရှိန်သေပြီး၊ ဒုက္ခဈာန်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ရောက်ကြောင်း ဖြစ်မယ်ဆိုတဲ့ ကဗျာလေးပါ။ ချဲ့တတ်ရင် ချဲ့တတ်သလို သိနိုင်တယ်။ ဒကာကြီး(မှန်ပါ)ဘုရား။

မရှိတာကိုမြင်၊ ရှိတာကိုပြင်တတ်တဲ့

ပုထုဇဉ် အကန်းတဲ့

အဲဒါက ဘာလဲဆိုတော့ ငါ၊ သူ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ(ပညတ်) တွေဆိုတာက တကယ်ရှိသလား (မရှိပါဘုရား)၊ အေး အဲဒီမရှိတာကိုပဲ မြင်တတ်တဲ့ ပုထုဇဉ်အကန်းလို့ ပြောရတာပေါ့။ ရှိတာကိုပြင်တတ်တယ်ဆိုတာက ဘုန်းကြီးဟောထားတဲ့ တကယ်ရှိတဲ့ (ပရမတ်)၊ ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်တို့ဖြစ်ကြတဲ့ ခန္ဓာငါးပါး (ရုပ်နာမ်) ကိုမမြင်တတ်ပဲ ပုထုဇဉ်တို့ဟာ အမှန်မသိတဲ့ သစ္စာလေးပါး မသိတဲ့ (အဝိဇ္ဇာ)ကြောင့် (ရုပ်နာမ်) ကိုမမြင်ဘူး၊ ငါ၊ သူ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါလို့မြင်ပြီး မရှိတာကို မြင်တတ်ကြလို့ ပုထုဇဉ်အကန်းလို့ ခေါ်ရပါတယ် (မှန်ပါ)။

(ဓမ္မ)ဆိုတာ သဘောတရားလို့သိရတယ်၊ ယေဓမ္မာ= အကြင်တရားတို့သည် ဟေတုပဘဝါ=အကြောင်းအရင်း အစရှိကုန်၏။ (ဖြစ်ပျက်) နေတဲ့ သဘောတရားတို့သည်၊ ဟေတု- အကြောင်းဖြစ်သော နေရာနှင့် အချိန် (သမုဒယ) ကိုလည်း (အာဟ)ဟောတော်မူသည်။ အတိတ်အကြောင်းဖြစ်တာ (နေရာနဲ့အချိန်)ပါတယ်၊ ငါ ငယ်ငယ်တုန်းကတက္ကသိုလ်မှာလို့ ပြောလိုက်ရင် ကြံစည်လိုက်ရင် (နေရာနဲ့အချိန်) (သမုဒယ) တွေပါတော့ ငါ့ကို ဘယ်မိန်းကလေးက ဘယ်သူက ဘာလုပ်ခဲ့တာ၊ ဆိုတဲ့အရင်က ခံစားခဲ့တဲ့ (ဒုက္ခ)ကို ပြန်ခံစားတယ်၊ ပြန်ဖြစ်နေတယ်။

“အတိတ်စိတ်သာဒိဋ္ဌိပကပ္ပံပါ သစ္စာ ၄ ဖြာ သိစမြ” တဲ့၊ ဒီတော့ အတိတ်စိတ်ကို ဒိဋ္ဌိပကပ္ပံလို့ရှိရင် (တေသံ) ထိုဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းသဘော (အချိန်နဲ့နေရာ)တို့ရဲ့ (ဖြစ်)နေတာဟာ (နိရောဓော)ချုပ်သွားတယ်၊ (ဖြစ်ပျက်) ချုပ်ငြိမ်းရာကိုလည်း ငါတို့ရဲ့ ရှင်တော်ဘုရားက (အဟ) ဟောတော်မူတယ်လို့ ရှင်သာရိပုတ္တရာက ဒီလိုလည်း သိသွားတယ် (မှန်ပါ)။

(ပညတ်) အမြင်က = ငါ၊ သူ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမအမြင်

(ပညတ်) အမြင်ရှိရင်= အသေမကင်းနိုင်ဘူး။

ဓမ္မောတိ= သဘာဝေတုံ၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်တာ၊ သူမှာ (အချိန်နဲ့နေရာ) ပါတယ်၊ (အချိန်နဲ့နေရာ) ဆက်သွယ်မှုရှိတယ်။ (စိတ်)ကလေး ဖြစ်တာ (စိတ်) က သဘာဝဓမ္မပဲ၊ (စိတ်) မှာ (ပညတ်) ပါသော စိတ်သဘာဝ (ပညတ်) မပါသော စိတ်သဘာဝရယ်လို့ရှိတယ်။ (စေတသိက်)နဲ့ (ရုပ်)တို့ဟာလည်း သဘာဝ (ဓမ္မ)ပဲ၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်တဲ့သဘာဝမှာ အချိန်နဲ့ နေရာဆိုတာ ဆက်စပ်နေတယ် (မှန်ပါ)။

ဖြစ်တာက (အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ) ကြောင့်ပဲ၊ (အဝိဇ္ဇာ)က ဒို့တက္ကသိုလ်

မုံရွာမြို့မဟာလယ်တီတိုက်၊ ကျမ်း
လယ်တီဆရာတော်
ရေသာပြုစုတော်မူ

လယ်တီနိဗ္ဗာန်တ The Ledi Dhammā by MAHĀ THERA LEDI

(လယ်တီနိဗ္ဗာန်ကျမ်း) (I)

(ယခင်အပတ်မှအဆက်)

သောတဝိညာဏ်စိတ်

မိုးသံလုံး၊ ရေသံလုံး၊ လေသံလုံး၊ စည်သံလုံး၊ ခေါင်းလောင်း သံလုံး၊ လူသံ၊ ခွေးသံ၊ ကြက်သံ၊ ငှက်သံ အစရှိသော အသံစုသည် နား ခေါ်သော သောတဓာတ်မှန်၌လည်းကောင်း၊ နှလုံးအိမ်တွင်းရှိ မနောဓာတ်မှန်၌လည်းကောင်း ဤအကြည်ဓာတ်မှန်နှစ်ခု၌ မရှေးမနှောင်း တစ်ပြိုင်နက် တစ်ချက်တည်း ပေါ်သည် ခိုက်သည်။

ထိုထိခိုက်မှုသည်လည်း မိုးကြိုးကျသကဲ့သို့ ပြင်းထန်သည်။ သောတအကြည်မှာ အသံလုံးပေါ်ချက် ထိခိုက်ချက်ဒဏ်အဟုန်ကြောင့် သောတအကြည်ပေါ်မှာ ဝိညာဏ်စိတ်တဖွားဖွားဖြစ်ပေါ်သည်။ ထိုဝိညာဏ်စိတ်ကို သောတအကြည်ပေါ်မှာ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် သောတဝိညာဏ်စိတ် ခေါ်သည်။ အသံစဲပြန်လျှင် ထိုသောတဝိညာဏ်စိတ်သည် သေပျောက်ကွယ်ဆုံးပြန်၏။

မနောအကြည်မှာ ထိုထိခိုက်ချက်ဒဏ်အဟုန်ကြောင့် ထိုအသံကိုသိသော ဝိထိစိတ်အစဉ် တဖွားဖွားဖြစ်ပေါ်သည်။ အောက်က ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ခေါင်းလောင်းပမာကဲ့သို့ ထိုအသံခိုက်ဒဏ်ငြိမ်းပြန်လျှင် ထိုဝိထိစိတ်အစဉ် သေပျောက်ကွယ်ဆုံးပြန်၏။ (နားနှင့်ကြားကြားသမျှ ဤနည်းချည်းသိလေ။)

သောတအကြည်၊ သဒ္ဓါရုံ၊ သောတဝိညာဏ်စိတ်
ဓာတ်သုံးပါးကို တစ်ချက်တည်း ဓာတ်ဉာဏ်ပေါက်အောင်
ရှုနည်းပြီး၏။

ယာနဝိညာဏ်စိတ်

ခွေးသေကောင်ပုပ်အနံ့၊ လူသေကောင်ပုပ်အနံ့၊ မြေသေကောင်ပုပ်အနံ့၊ စံပယ်နံ့၊ နှင်းဆီနံ့၊ ဒေါနနံ့၊ ရေမွှေးနံ့ အစရှိသော အနံ့စုသည် နှာခေါင်းခေါ်သော ယာနဓာတ်မှန်၌လည်းကောင်း၊ နှလုံးအိမ်တွင်းရှိ မနောဓာတ်မှန်၌လည်းကောင်း ဤအကြည်ဓာတ်မှန်နှစ်ခု၌ မရှေးမနှောင်း တစ်ပြိုင်နက် တစ်ချက်တည်း ပေါ်သည်ခိုက်သည်။

ထိုထိခိုက်မှုသည်လည်း မိုးကြိုးကျသကဲ့သို့ ပြင်းထန်သည်။ ယာနအကြည်မှာ အနံ့လုံးပေါ်ချက် ထိခိုက်ချက်ဒဏ်အဟုန်ကြောင့် ယာနအကြည်အပေါ်မှာ ဝိညာဏ်စိတ် တဖွားဖွားဖြစ်ပေါ်သည်။ ထိုဝိညာဏ်စိတ်ကို ယာနအကြည်ပေါ်မှာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ယာနဝိညာဏ်စိတ် ခေါ်သည်။ အနံ့စဲပြန်လျှင် ထိုယာနဝိညာဏ်စိတ်သည် သေပျောက်ကွယ်ဆုံးပြန်၏။

မနောအကြည်မှာ ထိုထိခိုက်ချက်ဒဏ်အဟုန်ကြောင့် ထိုအနံ့ကို

Sotaviññācitta

All sound such as the rumbling in the skies the sound of rushing water and winds; the boom of a drum, the ringing of bells, noises made by people, barking dogs, crowing roosters and birdsong impinge upon the sensory surface of the ear as well as on the sensory surface of the consciousness more or less simultaneously.

This impact which is as powerful as a lightning strike triggers the cognitive process. As this development occurs on the sensory surface of hearing, it is called sotaviññācitta. When the sound waves cease, this cognitive process of hearing is also stilled.

The impact of sound on the sensory surface of consciousness results in the cognitive process of sound occurring and recurring. When the sound dies out, this cognitive process is also quelled.

Because of its impact on the sensory surface of consciousness, the cognitive process of this sound occurs repeatedly. As given in the example of a ringing bell, once the sound waves cease to impinge on it, the cognitive process also ceases. (Know that this process is true for all that is heard by the ear.)

This concludes the exposition on the way to contemplate the interaction between the sensory surface of hearing, sounds and the cognitive process of hearing.

Ghānaviññācitta

The malodorous smell of a dead dog, a corpse, a dead snake or the aroma of jasmynes, roses, and perfume. All come into contact with the sense receptor of the nose, and more or less at the same time with the sensory surface of the heart (ie. the seat of consciousness)

This impact has the explosive power of lightning and triggers the cognitive process of smell to erupt repeatedly. Since this cognitive process of sensation occurs in the nose it is called ghānaviññācitta.

In the sensory surface of consciousness, the impact of the smell starts to activate the olfactory cognitive process repeat-

ကျမ်းပြုအကျော် ကမ္ဘာကျော်
ရာတော်ဘုရားကြီး
တပြုတော်မူသော
နိတရားတော်များ
Dhammā on Nibbāna
by
A LEDI SAYADAW
(Ledi Nibbān)

သိသော ဝိထိစိတ်အစဉ် တဖွားဖွားဖြစ်ပေါ်သည်။ ထိုအနံ့ခိုက် ဒဏ်ငြိမ်းပြန်လျှင် ထိုဝိထိစိတ်အစဉ် သေပျောက်ကွယ်ဆုံးပြန်၏။ (နှာခေါင်းနှင့်နံ့သမျှ ဤနည်းချည်းသိလေ။)

နှာခေါင်းရှိ ယာနအကြည်၊ အနံ့အမျိုးမျိုးဟူသော ဂန္ဓာရုံ၊ ထိုနှာခေါင်းအကြည်မှာ ဖြစ်ပေါ်သော ယာနဝိညာဏ်စိတ် ဤသုံးပါးကို တစ်ချက်တည်း ဓာတ်ဉာဏ်ပေါက်အောင် ရှုနည်းပြီး၏။

ဇိဝှာဝိညာဏ်စိတ်

အချို့ အချဉ်၊ အငန်၊ အစပ်၊ အဖန်၊ အခါး အစရှိသော အရသာ စုသည် လျှာခေါ်သော ဇိဝှာဓာတ်မှန်၌လည်းကောင်း၊ နှလုံးအိမ်တွင်းရှိ မနောဓာတ်မှန်၌လည်းကောင်း၊ ဤအကြည်ဓာတ်မှန်နှစ်ခု၌ မရှေးမနှောင်း တစ်ပြိုင်နက် တစ်ချက်တည်းပေါ်သည် ခိုက်သည်။

ထိုထိခိုက်မှုသည်လည်း မိုးကြိုးကျသကဲ့သို့ ပြင်းထန်သည်။ ဇိဝှာအကြည်မှာ အရသာပေါ်ခိုက် ထိခိုက်ချက်ဒဏ်အဟုန်ကြောင့် ဇိဝှာအကြည်ပေါ်မှာ ဝိညာဏ်စိတ် တဖွားဖွားဖြစ်ပေါ်သည်။ ထိုဝိညာဏ်စိတ်ကို ဇိဝှာအကြည်ပေါ်မှာ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် ဇိဝှာဝိညာဏ်စိတ် ခေါ်သည်။ အရသာ ဖဲပြန်လျှင် ထိုဇိဝှာဝိညာဏ်စိတ်သည် သေပျောက်ကွယ်ဆုံးပြန်၏။

မနောအကြည်မှာ ထိခိုက်ချက်ဒဏ်အဟုန်ကြောင့် ထိုအရသာကို သိသော ဝိထိစိတ်အစဉ် တဖွားဖွားဖြစ်ပေါ်သည်။ ထိုအရသာခိုက်ဒဏ် ငြိမ်းပြန်လျှင် ထိုဝိထိစိတ်အစဉ် သေပျောက်ကွယ်ဆုံးပြန်၏။ (လျှာနှင့်လျက်သမျှ ဤနည်းချည်းသိလေ။)

လျှာအပြင် ဇိဝှာအကြည်၊ အချို့၊ အချဉ် အစရှိသော ရသာရုံ၊ လျှာအကြည်ပေါ်မှာ ဖြစ်ပေါ်သော ဇိဝှာဝိညာဏ်စိတ်၊ ဤဓာတ်သုံးပါးကို တစ်ချက်တည်း ဓာတ်ဉာဏ်ပေါက်အောင် ရှုနည်းပြီး၏။

ကာယဝိညာဏ်စိတ်

ကာယဟူသော မှန်အကြည်သည်ကား- ဦးခေါင်းဦးထိပ်မှစ၍ မြေဖဝါးအပြင်တိုင်အောင် ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပ အသားအသွေးရှိသမျှ အလုံးစုံကို အကုန်နှံ့ပြား၍တည်၏။ မြမြထက်သော အပ်သွားနှင့် ထိုး၍စမ်းလျှင် နာမှန်းသိရာ အရပ်စုသည် ကာယဓာတ်အကြည်ရှိသည်ချည်းတည်း။

ပထဝီကြမ်း၊ ပထဝီနုအမျိုးမျိုး၊ အပူအအေးဟူသော တေဇော အမျိုး

edly until contact with that smell ceases, as a result of which the olfactory cognitive process also disappears. (All the odours and aromas that impinge on the nose go through this process.)

This concludes the exposition on the way to contemplate the interaction between the sensory receptor of smell in the nose, the various odours, aromas and the cognitive process of smelling.

Jivhāvīññānacitta

Sweet, sour, salty, hot or astringent flavours impinge on the tongue, the sense receptor of taste and more or less at the same time, the sensory surface of the consciousness.

This impact has the explosive power of a lightning strike and the impact of particular flavour on the sense receptor of the tongue triggers the cognitive process of taste repeatedly. This cognitive process is known as the jivhāvīññānacitta as it occurs on the sensory surface of the tongue. When the flavour ceases to be felt, the cognitive process also vanishes.

The impact on the sensory surface of the consciousness also triggers the cognitive process of this flavour repeatedly, and when this flavour does not come into contact anymore, the cognitive process ceases as well. (Know that any flavour that comes into contact with the tongue goes through the same process.)

This concludes the exposition on how to contemplate on the trio of the sensory surface of the tongue, various flavours and the jivhāvīññānacitta the cognitive process of taste.

The Kayavīññānacitta

From the forehead of the head right down to the soles of the foot, consciousness is diffused all over the body. Pricking with a sharp needle, it can be ascertained that wherever a pricking sensation is felt, it marks a spot where the sensory surface of the body is present.

All kinds of elements of extension, coarse and fine, of heat from cold to hot, of cohesion, from violent to gentle momentum all end up in the sensory surface of consciousness. When-

မျိုး၊ အဟုန်ကြမ်း၊ အဟုန်နုဟူသော ဝါယောအမျိုးမျိုးစုသည် ထိုကာယအကြည် မှာချည်း ဆိုက်ရသည်။ ခြေဖဝါးအပြင်ကို မီးနှင့်ကင်း၍ ပူမှန်းသိရာ၊ ရေနှင့် ဆေး၍ အေးမှန်းသိရာတို့၌ ထိုပူမှု၊ အေးမှုတို့သည် ခြေဖဝါးအပြင်ရှိ ကာယ ဓာတ်ကြည်စုမှာ တစ်ချက်၊ နှလုံးအိမ်တွင်းရှိ မနောအကြည်ကြီးမှာတစ်ချက် တစ်ပြိုင်နက်ပေါ်လေ၏။ ခိုက်လေ၏။ တိုက်လေ၏။

ထိုထိုမှ တိုက်မှုသည် မိုးကြိုးမှန်သကဲ့သို့ ပြင်းထန်၏။ ပြင်းထန်သော ဒဏ်ချက်ကြောင့် ခြေဖဝါးအပြင်တစ်ခုလုံးမှာ ကာယဝိညာဏ်စိတ်အပြည့်ပေါ် လေ၏။ နှလုံးအိမ်တွင်းမှာ ထိုအပူအအေးကိုသိသော ဝိထိစိတ်အစဉ် တတွေ တွေ ဖြစ်ပေါ်လေ၏။ ထိုအပူ၊ ထိုအအေးစု ပျောက်စေလျှင် ထိုဝိညာဏ်စု၊ ထိုဝိထိအစု ပျောက်ပျက်သေဆုံးလေ၏။

အတွင်းအပြင် တစ်ကိုယ်လုံး၌ ပူမှန်းသိရာဌာန၊ အေးမှန်း သိရာဌာန၊ နာမှန်းသိရာဌာန၊ ကျင်မှန်းသိရာဌာန၊ ကိုက်မှန်း၊ ခဲမှန်း၊ ညှာမှန်း၊ ထုံမှန်း၊ အောင့်မှန်း၊ အင့်မှန်း၊ လှုပ်မှန်း၊ တုန်မှန်း သိရာဌာန စသည်တို့မှာ ဤနည်းချည်းတည်း။ (ကာယဝိညာဏ်ဓာတ် ပေါ်မှုကိုသိလေ။)

ကာယဓာတ်မှန်း၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၊ ကာယဝိညာဏ်စိတ် ဓာတ်သုံးမျိုးကို ဓာတ်ဉာဏ်ပေါက်အောင် ရှုနည်းပြီး၏။

မနောဝိညာဏ်စိတ်

နှလုံးအိမ်တွင်း၌ စမ်းရေပွက်သကဲ့သို့ တလက်လက် တလင်းလင်း တဖွားဖွားမပြတ်မစဲ အမြဲဖြစ်ပေါ်၍ နေသော ဘဝင်စိတ်ကို မနောအကြည် ဆိုသည်။

ထိုဘဝင်စိတ်ဟု ဆိုအပ်သော မနောအကြည်သည် ရှေးဘဝဟောင်းနှင့် စပ်သောအာရုံကိုသာ အာရုံပြုသည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ ထိုသို့ပြုသော် လည်း ထင်လင်းသောပြုခြင်းမဟုတ်။ မထင်မရွေးသောပြုခြင်းသာ ဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ အဘယ်ကို အာရုံပြုသည်ဟု ပုဂ္ဂိုလ်သဏ္ဍာန်မှာ ပေါ်တော့သည် မဟုတ်။ တစ်ညလုံး အိပ်၍နေရာ အိပ်မက်မှာလှည့်လည်၍ ဘဝင်စိတ်အာရုံ ပြုချက်နှင့် ငါသည် ဘယ်အာရုံကို တွေ့မြင်ရသည်ဟု မသိလေ။ ထိုဘဝင်ဟူ သော မနောအကြည်လည်း မြစ်ရေအစဉ်ကဲ့သို့ဖြစ်၍ နေစဉ်အခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ် သည် သေငယ် သေ၍နေသတည်း။

အကြင်အခါ နေဝန်း၊ လဝန်းစသော အာရုံနိမိတ်သည် စက္ခုအကြည် စသော အကြည်ငါးမျိုးတို့မှစ၍ ထိုဘဝင်ဟူသော မနောအကြည်မှာပေါ်၏။ ခိုက်၏။ ထိုအခါ ထိုဘဝင်အကြည်သည် တုတ်၊ လှံဒဏ်ထိသော မြွေကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ တီကဲ့သို့လည်းကောင်း ဆတ်ဆတ်ခါထကြ၍ ပြတ်စဲပြီးလျှင် ထိုနေရာမှာ ကြယ်ဥက္ကာလုံးတွေပေါ်ထွက်လာသကဲ့သို့ ထိခိုက်လာသော အာရုံ ကို သိသော ဝိထိစိတ်တွေ ပေါ်ထွက်လေ၏။ ထိုအခိုက်အတိုက် ပြယ်ပျောက် ပြန်လျှင် ကြယ်ဥက္ကာလုံးတွေ ကွယ်ပျောက်ပျက်ဆုံးသကဲ့သို့ သေပျောက် ပျက်ဆုံး လေ၏။

အကြင်အခါ၌ မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ နံမှု၊ လျက်မှု ကိုယ်မှာတွေ့ထိမှုတို့မှ အလွတ်ဖြစ်၍ ခြောက်ပါးသောအာရုံတို့သည် မနောအကြည်သက်သက်မှာသာ ထင်လာကုန်၏။ ထိုအခါမှာလည်း ထိုဘဝင်ဟူသောမနောအကြည်သည် ဆတ် ဆတ်ခါခါ လှုပ်ကြွ၍ ပြတ်စဲပြီးလျှင် အာဝဇ္ဇန်းဇောတို့သည် ဖြစ်ပေါ်၍ ထို အာရုံဝတ္ထုအမှုကိုစွဲတို့ကို ကြံဖန်ကုန်၏။ အထင်အခိုက်စဲပြန်လျှင် ထိုအာဝဇ္ဇန်း ဇောတို့သည် ပေါ်ထွက်သော ကြယ်ဥက္ကာလုံးတွေ ပျောက်ကွယ်သကဲ့သို့ ပျောက်ကွယ်သေဆုံးကြလေကုန်၏။

ဘဝင်ဟူသော မနောအကြည်ဓာတ်၊ ဓမ္မာရုံ၊ မနောဝိညာဏ် ဓာတ်သုံးပါးကို ဓာတ်ဉာဏ်ပေါက်အောင် ရှုနည်းပြီး၏။

ever the sensation of warmth is felt in toasting the soles of the feet in front of a fire, or the cooling sensation that comes after washing the soles of the feet with water, these sensations of coolness or warmth impinge once on the sensory surface of the soles of the feet and once on the sensory surface of the consciousness.

This impact is as powerful as the strike of a thunder-bolt. As a result of this impact, kāyaviññānacitta is felt all over the soles of the foot. In the heart, the seat of consciousness, the cognitive process of peceiving heat and cold occurs repeatedly. When this heat or cold disappears, the cognitive process and the resultant group all pass into oblivion.

In the interior of the body as well as on its exterior, there are spots that are sensitive to ambient temperature, or to pain, or aches, or bites, or stiffness of the muscles, or numbness or pain. How each sensation is felt is along the above process.

This concludes the exposition on how to perceive the sensory receptor of the body, sensation of touch and the cognitive process of tactile sensation.

The Manoviññānacitta

The passive state of mind (bhavaṅga) that repeatedly asserts itself like the waters of a spring is known as the sensory receptor of consciousness.

When the mind turns towards an object in the past, this object mirrored in the passive state of mind that is the sensory surface is not sharply delineated but blurred and where this is directed towards does not appear in that person's mind. When one sleeps throughout the night, aside from dreams that are dreamt, there is no way of knowing where this passive state of mind was directed during that period or what objects were seen at that time.

The sensory surface of the passive state of mind is like the ever flowing waters of a river and what one goes on during that period is comparable to dying a little death.

At a particular time when the objects of the mind (ārammaṇa) like the disc of the sun or moon strikes the sensory surface of consciousness after penetrating the sense receptor of the eye, the sensory surface quivers like a snake or worm that has been dealt a blow with a stick or spear. At that point, the impinging ceases the cognitive process also like the meteors or shooting stars that eventually vanish into nothingness.

All six sensations apart from seeing, hearing, smell, taste and tactile feeling on the body, all are reflected in the sensory surface of the consciousness. At that instance also, this sensory surface of consciousness (mano dhātu) that is the passive state of mind (bhavaṅga) quivers vibrantly and mental advertence and cognitive mpulses (āvajjana, javana) begin their functions of thinking. When impact and reflections of such objects cease, the meteors and shooting stars that have been active now pass into oblivion.

This concludes the exposition on how to contemplate successfully on the trio of manodhātu, dhammāramana and manoviññāna.

(To be continue)

စာမျက်နှာ ၁၆ မှ

သေမှာကြောက်သူ သေစကားပြော

လောကတွင် သေမှာကြောက်သူသည် သေစကားကို မကြာခဏ ပြောတတ်ကြသည်။ ခန္ဓာ ဒုက္ခ ခံစားရတိုင်း သေမှာကြောက်သည်။ သေမှာကြောက်တိုင်း သေစကားပြောတတ်ကြသည်။ ဤသည်မှာ လူ့သဘာဝတရားပင် မဟုတ်ပါလား။ ဒီလိုသာ သေရမှာကို တွေးကြောက်နေလျှင်လည်း လူ့လောကမှာ နေစရာပင်မရှိနိုင်တော့ပေ။

သေမှာမကြောက်ထို ၅-ယောက်

မြတ်ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရားက သေမှာမကြောက်သောသူ (၅) မျိုး ရှိကြောင်း ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

(၁) ကိုယ်စိတ်နှလုံးသုံးပါးလုံးဖြင့် မကောင်းမှုမပြုသူသည် သေမှာမကြောက်။

(ဝိဇ္ဇာဇာတကပါဠိတော်)

(၂) ကောင်းမှုတို့ကိုပြုပြီး၍ ပူဇော်ဖွယ်တို့ကို ပူဇော်ကုန်လျက် တမလွန်လောကကို ရှင်းလင်းကာ တရား၌တည်သောသူသည် သေမှာမကြောက်။

(သုတသောမဇာတက ပါဠိတော်)

(၃) မိဘနှစ်ပါးကို ကျွေးမွေးပြုစုလျက်၊ တရားသဖြင့် ရအပ်သော စည်းစိမ်ချမ်းသာဖြင့် အစိုးရကာ တမလွန်လောကကို ရှင်းလင်း၍ တရားအရာ၌ တည်သောသူသည် သေမှာမကြောက်။

(သုတသောမဇာတက ပါဠိတော်)

(၄) ဆွေမျိုးမိတ်သင်္ဂဟတို့၏တာဝန်ကို ကျေပွန်၍ တရားသဖြင့် ရအပ်သောစည်းစိမ်ချမ်းသာဖြင့် တမလွန်လောကကို ရှင်းလင်းလျက် တရား၌ တည်သောသူသည် သေမှာမကြောက်။

(သုတသောမဇာတက ပါဠိတော်)

(၅) များစွာကုန်သော အလှူဒါနတို့ကို ပေးလှူလျက် သမဏ ဗြဟ္မဏ တို့ကို ရောင့်ရဲစေကာ တမလွန်လောကကို ရှင်းလင်း၍ တရား၌တည်သောသူသည် သေမှာမကြောက်။

(သုတသော မဇာတကပါဠိတော်) စသည်တို့ကား မြတ်ဗုဒ္ဓဟောကြားထားသော သေမှာမကြောက် ထို (၅) ယောက်တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

“စိရံ တိဋ္ဌတု သဒ္ဓမ္မော”

မြတ်ဝေ (ရွှေပြည်သာ)

စာမျက်နှာ ၁၇ မှ

ကျောင်းသားဘဝ အတိတ်(အချိန်) ပေါ့။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းမှာဆိုတာက= (နေရာ) ပေါ့။ (ဖြစ်တာ) က စိတ်ထဲမှာအကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်လာတဲ့ အခါ တက္ကသိုလ်ကျောင်းတုန်းကဆိုတဲ့ (အချိန်နဲ့နေရာ) ပါနေပြီ။ အဲဒါ (မနောစိတ်) ထဲမှာဖြစ်လာတာ (မနောဝိညာဏ်) (ဖြစ်တာ) ကိုသိအောင်ပြောတာ (မှန်ပါ)။

သဘာဝတရား(ဓမ္မ) ဆိုတာ အဲဒီလို ဖြစ်ခါမျှပဲတဲ့။ အဲဒီတုန်းက (ငါ) လို့ (ဒီဦး) စွဲယူလိုက်ရင် (ငါဒုက္ခ) ပါသွားတယ်။ (ဓမ္မ)ဆိုတဲ့ (သဘာဝတရား) ဆိုတာ ဖြစ်ခါမျှလေးပဲ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ခါမျှလေးကို သဘာဝ (ဓမ္မ)လို့ ခေါ်တယ်။ ဘာဖြစ်တာလဲ ဒို့တက္ကသိုလ်ကျောင်းတုန်းက အမှတ်ရတာလေးကိုပေါ့။ အောင်းမေ့တာလေးဖြစ်တယ်။ ဒီတော့ အောင်းမေ့တဲ့ (ဝိညာဏ်) စိတ်မှာ (သညာ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာ)ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒါ သဘာဝ (ဓမ္မ)ပဲ။ လူနဲ့ရောတော့ လူသတ္တဝါတွေဖြစ်ပေါ်နေတာပေါ့။ ရောတဲ့အပေါ်မှာ ဖြစ်နေတာ၊ ရောတာက (အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်)တွေ (သမုဒယသစ္စာ) တွေရောနေတာပေါ့(မှန်ပါ)။

(ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်)

သူသတ်ယောက်ျားသုံးယောက်

ပထမသူသတ်ယောက်ျား

မိဘမောင်ဘွား၊ ဆွေမျိုးကြားမှာ၊
ဆွဲကာယူသွား၊ စုတိထားခဲ့၊
မမှားရမှာ၊ ဇာတိခန္ဓာတဲ့ . . . ။

ဒုတိယသူသတ်ယောက်ျား

ဇာတိကစ၊ ဇရာရသည်၊
အစခန္ဓာ၊ မွမ္မသာဇွေ၊
ဇရာမယွင်း၊ ဒဏ်ရာပြင်းဖြင့်၊
လက်တွင်းမရဏ၊ ကျရောက်ရ။ ။

တတိယသူသတ်ယောက်ျား

ဇရာပေးအပ်၊ ဤဖြစ်ရပ်ကို၊
အထပ်ထပ်ညှင်း၊ သတ်ဖြတ်ခြင်းဖြင့်၊
သေမင်းမရဏ၊ သက်ဆင်းရ။ ။

သူသတ်ယောက်ျား သုံးယောက်သား

ဇာတိသူသတ်၊ ဇရာအပ်သည်၊
အထပ်ထပ်ညှင်း၊ ဒဏ်ရာပြင်းမှာ၊
အတင်းမရဏ၊ သတ်ဖြတ်ကြသည်၊
သူသတ်ယောက်ျား၊ သုံးယောက်သားတည်း။

ကိုကြီးနွေး (ပုဇွန်တောင်)

ဗြဟ္မစိုရ်တရားအမြဲပွား

* ဆင်းရဲချမ်းသာ၊ မရွေးပါ
သတ္တဝါအားလုံး၊ ချစ်ခင်ပါ။
“မေတ္တာ” စိတ်ထားပါ။ ။

* သတ္တဝါများ၊ ဆင်းရဲသော်
သနားကြင်နာ၊ ရှိစေသော်
“ကရုဏာ” စိတ်ထားနော်။ ။

* သတ္တဝါများ၊ ချမ်းသာလား
ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ၊ စေတနာထား၊
“မုဒိတာ” စိတ်ထား အမြဲပွား။ ။

* ဆင်းရဲသူများ မကူနိုင်ငြား
ဒေါသထား ကံပါတကား
“ဥပေက္ခာ” စိတ်နှလုံးသား။ ။

ဗိုလ်သောင်း-ဧဒင်

● နောက်ကျောဖုံးမှ

ဤကဲ့သို့ မာယာသာဓဇယုတို့ဖြင့် စဉ်းလဲကောက်ကျစ်ခြင်းမျိုးကို ပင် ကိုယ်စိတ်တို့ဖြင့် ကောက်ကျစ်သည်ဟုဆိုရ၏။ မရိုးသားသော စဉ်းလဲသော ကျွေးလိမ်သော သဘောကိုကောက်ကျစ်သည်ဟုဆိုသည်။ တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် စိတ်ကောက်ကြခြင်းမျိုးမဟုတ်ပေ။ စိတ်ကောက်ခြင်းကား ဒေါမနုဿပြဋ္ဌာန်းသော အကုသိုလ် စိတ်တ္တုပ္ပါဒ်သာတည်း။

ကိုယ်စိတ်တို့၏ ကောက်ခြင်းအနက်အဓိပ္ပါယ်

အကြင်သူသည် မကောင်းမှုကို ပြုပြီးသော်လည်း မပြုပါဟုပြော၏။ ထိုသူသည် မကောင်းမှုကို တစ်ဖန်ပြန်၍ ပြုပြီးမည်ဖြစ်၍ အလွန်ကောက်သောသူဖြစ်သောကြောင့် ဂေါမုတ္တဝင်(နွား၏သေးကောက်)မည်ပေသည်။

အကြင်သူသည် မကောင်းမှုကို ပြုစဉ်ပင်လျှင် “ငါသည် မကောင်းမှုမှ ကြောက်လန့်ပါ၏” ဟု ပြောဆို၏။ ထိုသူသည် များသောအားဖြင့် (အမြဲတမ်း)ကောက်၍နေသည်ဖြစ်သောကြောင့် စန္ဒလေခါဝင်(လ၊ အရေးကောက်)မည်လေသည်။

အကြင်သူသည် မကောင်းမှုကိုပြုစဉ်ပင်လျှင် ‘အဘယ်သူသည် မကောင်းမှုမှ မကြောက်ဘဲရှိအံ့နည်း’ ဟုပြောဆို၏။ ထိုသူသည် အလွန် အမင်းမကောက်လွန်းသောကြောင့် နဂါလကောဋီဝင်(ထွန် ကိုင်းကောက်) မည်ပေသည်။

တစ်နည်းအားဖြင့် အကြင်သူသည် ကံသုံးပါးလုံး မစင်ကြယ်၊ ထိုသူသည် ဂေါမုတ္တဝင်(နွားသေးကောက်) မည်၏။ အကြင်သူသည် ကံသုံးပါး တွင် နှစ်ပါးမစင်ကြယ်။ ထိုသူသည် စန္ဒလေခါဝင်(လ၊ ရေးကောက်) မည်၏။ အကြင်သူသည် ကံသုံးပါးတွင် တစ်ပါးပါးမစင်ကြယ်။ ထိုသူသည် နဂါလကောဋီဝင်(ထွန်ကိုင်းကောက်)မည်၏ဟု အဋ္ဌသာလိနီပဋိတော်၌ ဖော်ပြသည်။ လှည့်ပတ်ခြင်းမှန်သမျှ မာယာဖြစ်၏

လှည့်ပတ်ခြင်းမှန်သမျှ မာယာဖြစ်၏။ စာပေဝေါဟာရအရ လှည့်ပတ်ခြင်းကို မာယာခေါ်သည်။ မရှိသဘော သူညီကိုပင် ရှိသယောင် လှည့်ပတ်တင်စားပြခြင်းသည်လောက၏ မာယာဖြစ်၏။ တကယ်တော့ လောကသည် မျက်လှည့်ပြပွဲနှင့်တူ၏။ လောကလူသားတို့သည် ပဉ္စလက်ဆရာကြီးလှည့်ပတ်ပြသနေမှု ရေယဉ်ကြောတွင် စီးမျောလိုက်ပါနေကြသူများဖြစ်သည်။ ပဉ္စလက်ဆရာကြီးကား တစ်ဇာတ်ပြီး တစ်ဇာတ်၊ တစ်ဖြစ်ပြီးတစ်ဖြစ် အမျိုးမျိုးသော မရိုးသည့် ပြကွက်များဖြင့် လှည့်စားပြသနေမည်သာဖြစ်သည်။ ပဉ္စလက်မျက်လှည့်ဆရာကြီးဘဒြအား ဗုဒ္ဓဟောကြားချက်

မဇ္ဈိမိက သုညဝါ၊ ရတနကုဋသုတ်၌ ဗုဒ္ဓက ပဉ္စလက် မျက်လှည့်ဆရာကြီး ဘဒြအား မာယာ၏ လှည့်စားချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဤသို့ဟောကြားသည်။

“သတ္တဝါတို့၏ ပျော်ရွှင်ချမ်းမြေ့မှု ပီတိသုခသည်လည်းကောင်း၊ လောကီအာရုံကာမဂုဏ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အတိတ်ကံတည်းဟူသော မာယာ၏ လှည့်စားချက်များသာဖြစ်သည်။ ဓမ္မမာယာက သံဃာတု သံဃာယောင်တို့ကို ထင်ယောင်ထင်မှားဖြစ်စေသည်။ ဗုဒ္ဓကိုလည်း မာယာ၏ လှည့်စားချက်ဖြင့် ဖုံးကွယ်နိုင်သည်။ ခပ်သိမ်းသော သဘာဝတရားတို့သည် အကြောင်းညီညွတ်မှု (ကာရဏ သမဝါယ) မာယာ၏ လှည့်စားချက်ဖြင့်သာ အမျိုးမျိုးဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၏”

ဝိညာဏဝါဒီမဇ္ဈိမိကဝါဒ၌ မာယာဝါဒသည် သီးခြားဖွင့်ဆိုချက်တစ်ရပ်အဖြစ် ထင်ရှားသည်။

မာယာဝါဒသည် သုညတာကို ရှင်းပြရာမှ ထွက်ပေါ်ခဲ့၏

ယင်းမာယာဝါဒသည် သုညတာကို ရှင်းပြရာမှ ပေါ်ထွက်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ လောကသည် ဘာမျှမရှိ၊ သုညသာဖြစ်၏။ အမည်ဝေါဟာရမျှသာရှိသည်။ အရှိဟု ထင်နေခြင်းမှာ မာယာ၏ လှည့်စားချက်ကြောင့်ဖြစ်၏။

ချမ်းသာခြင်းနှင့် ဆင်းရဲခြင်း
နှောင်ဖွဲ့ခံရခြင်းနှင့် လွတ်မြောက်ခြင်း
ဖြစ်ခြင်းနှင့် ပျက်ခြင်း
ရွေ့လျားခြင်းနှင့် ရပ်တည်ခြင်း
ကာလနှင့် ဌာန

၎င်းတို့သည် တစ်ခုနှင့် တစ်ခုအပြန်အလှန် မှီခိုထောက်ထားနေကြသော စိတ်ကူးကြံဆချက် သက်သက်များသာဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ကြံစည်စိတ်ကူးခြင်းသည် မာယာသာဖြစ်သည်။ ဤသို့မရှိခြင်း သုညသဘောကို ရှင်းပြကြရာ၌ မာယာဝါဒကို အသုံးပြုကြသည်။

ရုံကာရအသုံးချခဲ့သော မာယာဝါဒ

အေဒီ ၇ ရာစု၌ ဟိန္ဒူပညာရှိကြီးရုံကာရသည် ဤမာယာဝါဒကို အသုံးချလျက် ဟိန္ဒူဝါဒကို အသွင်ပြောင်းလဲခဲ့သည်။

ဟိန္ဒူတို့၏ အမြတ်ဆုံးသော ဘုရားသည် ထာဝရဘုရားဖြစ်၏။ စကြဝဠာကမ္ဘာလောကဓာတ်ကြီး တစ်ခုလုံးနှင့် သက်ရှိ သက်မဲ့ အရာအားလုံးတို့ကို ဖန်ဆင်းတော်မူသော ဘုရားဖြစ်သည်။ ထိုဘုရားသည် အရာခပ်သိမ်းဟူသမျှတို့ကို အလုံးစုံသိတော်မူသည့်အပြင် တန်ခိုးတေဇောအနုဘော်နှင့်လည်း ပြည့်စုံတော်မူသည်။ ဤဘုရား၏ အမည်မှာ ဣသ္မာရဖြစ်သည်။

ဣသ္မာရဘုရားသည် ဤကမ္ဘာလောကကြီးမပေါ်ပေါက်မီကပင်ရှိနေသည်။ ဘာမျှမရှိသော လေဟာပြင်ကြီးထဲတွင် ကမ္ဘာကြီးကို ဖန်ဆင်းလိုက်သည်ဟုဆိုသည်။ ဤသည်မှာ အနာဒီအနန္တ အဆုံးအစမရှိသော ဖြစ်စဉ်ဖြစ်ရပ်ကြီးဖြစ်သည်။ လောကအတွင်းရှိရှိသမျှသော အရာတို့သည် ဤဘုရားထံမှသာလျှင် ပေါက်ဖွားဖြစ်ထွန်းကြရသည်ချည်းဖြစ်သည်။

သေကျေပျက်စီးကြသောအခါတွင်လည်း ယင်းဘုရားထံသို့သာ ပူးပေါင်းရောက်ရှိသွားကြခြင်းဖြစ်သည်။ ထာဝရဘုရားသည်သာလျှင် အရာရာတို့၏ တည်ရာမှီရာဖြစ်သည်။ အမှန်သစ္စာတရားဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာလောကကြီးနှင့် တကွ ရှိသမျှ အားလုံးမာယာ

ဟိန္ဒူပညာရှိကြီး ရုံကာရ၏ အလိုအရ ဤကမ္ဘာလောကကြီး တစ်ခုလုံးသည် မာယာဖြစ်သည်။ ဤကမ္ဘာလောက၌ ရှိရှိသမျှ အရာအားလုံးတို့သည်လည်း စိတ်ကူးလှည့်စားချက်များသာဖြစ်၍ မာယာဖြစ်လေသည်။

အမျိုးမျိုးသော ဖွင့်ဆိုချက်များနှင့် မာယာ

မြန်မာစာ အဘိဓာန်တွင် မာယာကို နာမ်ပုဒ်အဖြစ်ပြုပြီး အနက်အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့် လှည့်ပတ်ခြင်း၊ ဖြားယောင်းခြင်းဟုဖွင့်ဆိုသည်။ မာယာပုဒ်မှာ ပါဠိဝေါဟာရသက်သက်သာလျှင်ဖြစ်သည်။

သီဟိုဠ်ကျွန်းအရှင်မောဂ္ဂလာန်မထေရ်စီရင်သော အဘိဓာန်ပုဒ်ဝိကာပါဌ်တွင် မာယာတုသမ္ပရီ၊ မာယာကာရောတု၊ ဣန္ဒြဇာလိကာဟု သုံးဆိတ်သတ်သူ၊ ဝက်ထိုးသမား၊ သားသတ်မှုဆိုး၊ ငှက်မုဆိုးတို့အဖြစ် ဖွင့်ဆိုပြီး ဝေဏုဓမော၊ ဝေဏဝိကာ၊ ပါဏဝါဒေါတု၊ ပါဏိယော၊ ပူပိယော၊ ပူပဏိယော၊ သောက္ခိကာ၊ မဇ္ဇဝိက္ကယီဟု မျက်လှည့်ပညာနှင့် မျက်လှည့်သမားအဖြစ်ဖွင့်ဆိုသည်။

ပါဠိသက် မြန်မာဝေါဟာရတစ်ရပ်ဖြစ်သော ပရိယာယ်ဟူသည့် ပုဒ်လည်းရှိသေးသည်။ ယင်းပုဒ်၏ အနက်မှာ အဓိပ္ပါယ်တူ စကားလှယ်။ ဆိုလိုရင်းကို သွယ်ဝိုက်၍ ပြောသောစကား၊ ဟန်ဆောင်လှည့်စားမှုဟူ၍ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်။ မူရင်းပါဠိပုဒ်မှာ ပရိယာယဖြစ်သည်။

အလားတူ ဝေဇုတီဟူသော ပါဠိသက်မြန်မာဝေါဟာရတစ်ရပ်လည်း ရှိသေးသည်။ အနက်မှာ စကားပရိယာယ်ဟူ၍ဖြစ်သည်။ လှည့်ပတ်ပြောဆိုနေခြင်းဟု အဓိပ္ပါယ်ထွက်သည်။

မြန်မာဝေါဟာရစကားလုံး မူရားကို ပါဠိစကားလုံးမာယာနှင့် ကပ်၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝေါဟာရမှာ မူရားမာယာဖြစ်သည်။ အနက်အဓိပ္ပါယ်မှာ

အမျိုးမျိုးအစုံစုံ ပြုမူသော ဟန်ပန်ဟုထွက်သည်။ တစ်လုံးတည်းသော ကြိယာ ပုဒ်မြန်မာစကားလုံးဖြစ်သည် (မူ) ၏ အနက်မှာ ကန့်.ကလျပြုမူသည်။ အလိုဆန္ဒနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်အမှုအရာကိုဆောင်သည်ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။ အလှအပဆုံးအနုပညာမြောက် မာယာသုံးပါး

ဤနေရာ၌ မိန်းမတို့တွင် ရှိသော သာမန်လူတို့မမြင်မသိနိုင်သည့် အလှအပဆုံးအနုပညာမြောက် မာယာသုံးပါးကိုဖော်ပြလိုသည်။ ယင်းမာယာသုံးပါးတို့မှာ (၁) မူမာယာ၊ (၂) ပြုံးမာယာနှင့် (၃) ငိုမာယာတို့ဖြစ်သည်။ အလွန်အင်မတန် အရုပ်ဆိုးအကျည်းတန်သော မိန်းမတစ်ယောက်ပင်ဖြစ်စေကာမူ ၎င်းဖော်ပြပါ အလှအပဆုံးသော အနုပညာမြောက် မာယာသုံးပါးတို့သည် ရှိကြစေခြင်းဖြစ်သည်။

ဤမာယာများကြောင့်ပင် ယောက်ျားတို့အား စွဲလန်းနှစ်သက်စေကြခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းမာယာများကို ရုပ်ရှင်၊ ဗီဒီယို ဇာတ်ကားများ၌ မြင်တွေ့နိုင်ကြသည်။ ဤမာယာသုံးပါး အနုပညာမြောက်အလှအပဆုံးဖော်ဆောင်တတ်သော ရုပ်ရှင်မင်းသမီးတို့သည် အကြိမ်ကြိမ်ပင် အကယ်ဒမီ ထူးချွန်ဆုများ ရရှိကြသည်။

ရပ်ထဲရွာထဲမှ အလွန်ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူ ပြောင်းဖူးဖိုးဖတ်ရောင်းစားနေရသော အကျည်းတန်မကြီးတစ်ယောက်ပင်လျှင် ယင်းမူမာယာ၊ ပြုံးမာယာတို့ကြောင့် ၎င်း၏ ပြောင်းဖူးဖတ်ဆိုင်အနီး နေ့တိုင်းဂိတ်ထိုးလေ့ရှိသော ဆိုက်ကားဆရာကိုလှက တော်ကောက်၍ မြှောက်စားခြင်းဖြစ်လေသည်။

ယင်းမာယာသုံးပါးမှ ဆင့်ပွားမာယာငယ်(၈)ပါး

ယောက်ျားသားတို့ကို စွဲမက်နှစ်ခြိုက်အောင် ပြုတတ်သော မိန်းမတို့၏ မာယာငယ်(၈) ပါးရှိကြောင်းဖြင့်၊ သုတသေန သရုပ်ပြအဘိဓာန်က ဆိုသည်။ ယင်းမာယာငယ်(၈)ပါးမှာ အထက်ပါ မိန်းမတို့တွင်ရှိသောအလှအပဆုံးအနုပညာမြောက် မာယာ(၃)ပါးတို့မှ ဆင့်ပွားထွက်လာကြခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းမာယာငယ်(၈)ပါးတို့မှာ

- (၁) ဟာသ = ညှင်းညှင်းသာသာရယ်ခြင်း။
- (၂) သိတ = ပြုံးရွှင်သော မျက်နှာပေးခြင်း။
- (၃) ဘယ = ကြောက်ဟန်မူခြင်း။
- (၄) လဇ္ဇ = ရှက်ဟန်ဆောင်ခြင်း။
- (၅) မန္တဝါစာ = မကြားတကြားစကားပြောခြင်း။
- (၆) အဒေက္ခဏာ = မျက်နှာကဒေါင့်ကပ်ကြည့်ခြင်း။
- (၇) ရုဒ = ငိုရှက်ခြင်း။
- (၈) ဤသံကလဟ = စကားပြန် ရရန် မခံချင်စရာစကားဖြင့် ယောက်ျားသားအား စိတ်မဆိုးဆိုးအောင် ဆွဲကာပြောဆိုခြင်း

မိန်းမတို့၏ ချစ်စမိုးအမူအရာ မာယာ(၅)မျိုး

- (၁) ချစ်သူကို မြင်ရ၍ အမူအရာဟန်ပျက်သော ထူးထူးခြားခြားလုပ်ဆောင်ချက် (ဝိလာသ)။
- (၂) လူပျိုချစ်ကြိုက်လာအောင် ဟန်ဆောင်သော အမူအရာ (လလိတ)။
- (၃) လင်ယောက်ျားချစ်စိတ်ကြွလာအောင် လျှို့ဝှက်အပ်သော အင်္ကျီငယ်တို့ကို ဖော်လှယ်ပြခြင်း၊ ချစ်ဖွယ်စကားပြောခြင်း၊ မူရာမာယာလုပ်ခြင်း၊ ချောမြူခြင်းစသည့် အမူအရာများ (လီလာ)။
- (၄) လာလှည့်ပါ၊ ခေါ်လှည့်ပါ၊ ချူလှည့်ပါဟု ပြောဆိုလေဟန်၊ မျက်စိ၊ လက်ခေါင်း၊ ပါးစပ် ဟန်အမူအရာများ (ဟာဝ)။
- (၅) ချစ်သူ၊ ခင်သူ လင်ယောက်ျားတို့နှင့် တွေ့ဆုံကြသောအခါ ရွှင်လန်းနှစ်သက်ပြီး အယောင်ယောင် အမှားမှားပြုမူလုပ်ကိုင်ပြသခြင်း။ ဝတ်စားဆင်ယင်သော အဝတ်အစားနှင့် လိုက်ဖက်အောင် အမူအရာများ လုပ်ဆောင်ခြင်း (ဝိဗ္ဗမ) ဟူ၍ မိန်းမတို့၏ ချစ်စမိုးအမူအရာ မာယာ (၅)မျိုးကိုလည်း အဆိုပါ အဘိဓာန်ကဖွင့်ဆိုဖော်ပြသည်။

ဤသည်တို့ကား ဓမ္မစာပေလာ မာယာများပင်ဖြစ်သတည်း။

မြန်မာစာပေအလင်္ကာလာ မာယာများ

စာပေအဆင်တန်ဆာ အလင်္ကာများတွင် ရသဆောင်သဘောများ တည်ကိန်းလျက် ရှိသည်။ ထိုအဆင်တန်ဆာအလင်္ကာများသည် စာပေတွင် သာမက စာပေနှင့် ဆက်နွယ်နေသော ရုပ်ရှင်၊ သဘင်၊ ဂီတစသည့် အနုပညာဘာသာရပ်များ၌လည်း ပါရှိစမြဲဖြစ်သည်။ ခေတ်အဆက်ဆက် စာပေကဝီ ကဗျာဝိဒ္ဓ အဆူဆူတို့သည် မိမိတို့ ပြုစီရင်ကြသော အနုစာပေတို့၌ စာအရသာရှိအောင် ဖန်တီးဖွဲ့ဆိုကြစမြဲဖြစ်သည်။ လူတို့စားသုံးကြသော အစားအစာ ဟင်းလျာများတွင် ချို၊ ချဉ်၊ စပ်၊ ဖန်၊ ငန်၊ ခါးရသာခြောက်ပါးထိုက်သင့်သလို ရောစပ်ပါဝင်သကဲ့သို့ အနုစာပေတို့တွင်လည်း “ချစ်၊ ရွှင်၊ သနား၊ အမျက်ပွား၊ စိတ်ထားရဲရင့်လာ၊ ကြောက်၊ မုန်း၊ အံ့ဩ၊ တည်ကြည်သော၊ မှတ်လော နောရသာ” ဟူသည့် ရသကိုးမျိုးတို့ ထိုက်သင့်သလို ရောစပ်ပါဝင်ကြလေသည်။

အရသာခံစားမှုဝေဒနာအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ဖန်တီးရေးဖွဲ့သီကုံးထားသော စာပေကို ရသစာပေဟုခေါ်ကြသည်။ ရသဟူသည် စိတ်တွင်သာယာအပ်သော သဘော၊ နှစ်သက်အပ်သော သဘောဖြစ်သည်။ စာတစ်ခု ကဗျာတစ်ခုကို ဖတ်ရှုသောအခါ ပင်ကိုယ်အနေထက် စိတ်အခြေအနေထူးခြားပြောင်းလဲပြီး ခံစားမှုပေါ်လာသည့်သဘောကို “ရသ” ဟုဆိုသည်။

သိင်္ဂီရရသများ

ကျွဲ၊ နွား စသော သတ္တဝါများ၏ ဦးခေါင်းတွင် ပေါက်ရောက်သော ဦးချိုကို ပါဠိဘာသာဖြင့် “သိင်္ဂ၊ သိင်္ဂီရ” ဟုခေါ်သည်။ ဦးချိုသည် ဝှေ့စရာ ခတ်စရာဖြစ်သည်။ စာကိုဖတ်ရှု၍ဖြစ်စေ၊ တစ်ခုခုကို ကြား၍မြင်၍ဖြစ်စေ၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော အချစ်စိတ်၊ ကြည်ညိုစိတ်၊ ကြောက်လန့်စိတ်စသည်တို့သည်လည်း လူ၏နှလုံးသားကို ဝှေ့တတ်ခတ်တတ်ဆွတ်တတ်သည်။ ကလိတတ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ချစ်စိတ် ကြည်ညိုစိတ် စသည်များဖြစ်ပေါ်ခံစားရမှုကို ချိုနှင့်ဝှေ့သည် ခတ်သည်ပမာတင်စားပြီး “သိင်္ဂီရရသ” ဟူ၍ အလင်္ကာအမည်ပေးထားကြသည်။ ထိုတွင် အချစ်ရသကို ထုတ်ဖော်ဖွင့်ဆိုသောကာမသိင်္ဂီရရသဟူ၍ ရှိသည်။

ကာမသိင်္ဂီရရသ (အချစ်အရသာ)

ကာမတည်းဟူသော ဦးချိုဖြင့်ဝှေ့၍ ဖြစ်ပေါ်လာသောခံစားမှုအရသာဖြစ်သည်။ မိန်းမနှင့်ယောက်ျား နှစ်ဦးသားတို့ ချစ်ကြိုက်ခန်းဖွင့်ကြပုံကို ဘေးကနေကြည့်ရှုနားထောင်ပြီး သာယာတပ်မက်သည့်စိတ် (အရသာ) မျိုး ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းကို အလင်္ကာကျမ်းက ကာမသိင်္ဂီရရသဟုခေါ်ဆိုသည်။ တစ်ထောင့်ငါးရာကိလေသာတဏှာဇောအရင်းခံသော အချစ်ဇောကပ်မှုဖြစ်လေသည်။

ဤနေရာ၌ သဘာဝတ္ထဓမ္မအနုပညာအမြင်ဖြင့်တင်ပြသော ကာမသိင်္ဂီရရသသုံးမျိုးရှိပုံကို အကျဉ်းအားဖြင့်ဖော်ပြလိုသည်။

အယောဂသိင်္ဂီရရသ (အဝေးချစ်အရသာ)

အယောဂ = မတွဲမယှဉ်ခြင်း၊ သိင်္ဂီရရသ = ဦးချိုဖြင့်အဝှေ့အခတ်ခံရခြင်းအရသာဖြစ်သည်။

(က) မိန်းမယောက်ျားနှစ်ဦးသားတို့ မျက်လုံးချင်းဆုံ၍ မျက်စိချင်းချစ်ကြိုက်ကြခြင်း။ မျက်စိခြင်းစကားပြော၍ သစ္စာထားကြခြင်း။ တစ်ဦး၏ သတင်းတစ်ဦးကကြား၍ အပြန်အလှန်မေတ္တာရှိကြခြင်း။ ချစ်သဝဏ်စာများ တုံ့လှယ်လှယ်သွယ်ပေးယူကြခြင်းစသဖြင့် ကိုယ်မပါပဲ စိတ်ချစ် (အဝေးချစ်) ဖြင့် ချစ်ကြိုက်ကြခြင်းသည်လည်းကောင်း၊

(ခ) ဤသို့အဝေးချစ် ချစ်ကြိုက်ကြပြီးမှ အကြောင်းမညီညွတ်သဖြင့် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မတွေ့ရ၊ မမြင်ရ၊ မကြားရ၊ ကွဲကွာနေကြရသဖြင့် ချစ်တသက်သက်ဖြစ်နေရခြင်းမျိုးသည်လည်းကောင်း၊ အယောဂသိင်္ဂီရရသ (မပေါင်းရသူတို့၏ချစ်အရသာ၊ တနည်းအဝေးချစ်အရသာမည်ပေသည်။ ဤအရသာရသမျိုးကို ခံစားရသူတို့လောက၌များစွာရှိကြသည်။

ဝိယောဂသိင်္ဂီရရသ (ကွဲချစ်အရသာ)

ဝိယောဂ= ကွေကွင်းခြင်း။ သမီးရည်းစားနှစ်ဦးသားတို့ စိတ်နှောက် ကိုယ်ပါ ကိုယ်ထိလက်ရောက်သုံးသပ်၊ ချစ်ကျူးကြပြီးမှ ရှင်ကွဲ၊ သေကွဲတစ်မျိုး မျိုးဖြင့် ကွဲကွာကြခြင်း။ အသိအမှတ်ပြုအကြင်လင်မယားဖြစ်ကြပြီးပါမှ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့်၊ ချစ်လျက်နှင့်ကွဲကြခြင်းမျိုးသည် ဝိယောဂသိင်္ဂီရ ရသ (ပေါင်းဆုံပြီးမှ ကွဲကြရရှာသူတို့၏ချစ်အရသာ) မည်ပေသည်။

သမ္ဘောဂသိင်္ဂီရရသ (အတူတကွချစ်အရသာ)

သမ္ဘောဂ= ပေါင်းသင်းခြင်း။ ချစ်သူနှစ်ဦးတို့ ကိုယ်ထိလက်ရောက် ချစ်ကြိုက်စွာယနေချိန်မျိုး၌ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသော ကာမသုခဝေဒနာမျိုးသည် သမ္ဘောဂသိင်္ဂီရရသ (ပေါင်းဆုံစွယ်ချစ်အရသာ) မည်ပေသည်။

ဤကာမသိင်္ဂီရရသသဘောများကို လူတို့၌သာမက၊ တိရစ္ဆာန်များနှင့် ဥယျာဉ်ပန်းမာလ်များ၌လည်း တင်စားရေးဖွဲ့ကြသည်။

ကာမသိင်္ဂီရ ရသလာ မာယာလေးဆယ်

ကာမသိင်္ဂီရ ရသ၏အကြောင်းပိုင်းတွင် မိန်းမတို့၏မူရာမာယာ အမျိုးမျိုးကို ဇာတကဝတ္ထု ၅၅၀ ဇာတ်၊ အသိတိနိပါတ်၊ မဟာကုဏာလဇာတ် တွင် ဤသို့ဖော်ပြသည်။

မိမိတိမ်းညွတ်ချစ်ကြိုက်သော ယောက်ျားများအား မိန်းမတို့သည် ဤသို့ပြုလုပ်၍ ပြတတ်ကြသည်။ ဤအပြုအမူကို မာယာလေးဆယ်ဟု ခေါ် သည်။

- ၁။ တင့်တယ်စပွယ်စွာ ပြုမူသွားလာပြတတ်၏။
- ၂။ နောက်ကျောကို မြင်အောင်ပြတတ်၏။
- ၃။ လှပအောင် ဝတ်စားပြ၏။ ရှက်စနိုးနေပြတတ်၏။
- ၄။ လက်သည်းချင်းပွတ်၍ ဟန်လုပ်ပြ၏။
- ၅။ ခြေထောက်ချင်း ပွတ်ပြ၏။
- ၆။ တစ်ခုခုပေါ်တွင် အရေးအသားခြစ်၏။ ဆွဲ၏။
- ၇။ ကလေးကိုတမင်လာ ချီပြ၏။
- ၈။ သူတစ်ပါးအား ပေး၍ ချီစေ၏။
- ၉။ ကလေးကို အားရပါးရနမ်းပြ၏။
- ၁၀။ ကလေးကို အနမ်းခိုင်း၏။
- ၁၁။ ကိုယ်တိုင် က၏။ ကလေးကိုလည်း ကခိုင်း၏။
- ၁၂။ ကလေးပါးကို ပါးစပ်ဖြင့်စုပ်ပြ၏။
- ၁၃။ ကလေးက မိမိကို စုပ်စေ၏။
- ၁၄။ မိမိကိုယ်တိုင် တစ်ခုခုကို စားဟန်ဆောင်၏။
- ၁၅။ ကလေးကို စားခိုင်း၏။
- ၁၆။ တစ်ခုခုကို ကလေးအား ပေး၏။
- ၁၇။ ကလေးထံမှ တစ်ခုခု တောင်းယူ၏။
- ၁၈။ ကလေးလုပ်သလို လိုက်လုပ်၏။
- ၁၉။ မိမိတိမ်းညွတ်နေသော ယောက်ျားကြားအောင် အသံကျယ် လောင်ကျယ်လောင် စကားပြော၏။
- ၂၀။ မြှောက်ပင့်ပြော၏။
- ၂၁။ လေသံသဲ့သဲ့ဖြင့် ယဲ့ယဲ့လေးစကားဆို၏။
- ၂၂။ ထိုယောက်ျားအား မုန်းသလိုလိုနှင့် ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချစကားဆို၏။
- ၂၃။ အချစ်ကိစ္စကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပြော၏။
- ၂၄။ ထိကပါး ရိကပါးပြော၏။
- ၂၅။ သီချင်းဆိုပြ၏။ ကပြ၏။
- ၂၆။ ငိုပြ၏။ မျက်ရည်ခံထိုးပြ၏။
- ၂၇။ ခွက်ထိုးခွက်လန် ဟက်ဟက်ပက်ပက်ရယ်ပြ၏။
- ၂၈။ မျက်လုံးချင်းဆုံအောင် ယောက်ျားအား စိုက်၍ကြည့်၏။
- ၂၉။ ခါးလှုပ်ပြ၏။ တင်သားလှုပ်၍ပြ၏။

- ၃၀။ ပေါင်ကို မပေါ့တပေါ်ဖော်ပြ၏။
- ၃၁။ မမြင်စေချင်သလိုနှင့် ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းကို မလုံလုံအောင် ဖုံးဖိထား၏။
- ၃၂။ ရင်သားကို မပေါ့တပေါ်ဟ၍ပြ၏။
- ၃၃။ ဂျိုင်းကြားကိုပြ၏။
- ၃၄။ ချက်ကို ဗိုက်ခေါက်ကိုပြ၏။
- ၃၅။ မျက်စိမှိတ်ပြ၏။ မျက်စပစ်ပြ၏။
- ၃၆။ နှုတ်ခမ်းကို သွားဖြင့်ခြစ်ပြ၏။
- ၃၇။ လျှာထုတ်ပြ၏။
- ၃၈။ ထဘီကျွတ်ဟန်ပြ၏။
- ၃၉။ ထဘီကို ခဏခဏပြင်ဝတ်ပြ၏။
- ၄၀။ ဆံထုံးကို ဖြေပြ၏။ ဆံတိုဂုတ်ဝဲကလေးကို ဆွဲ၍ ဆွဲ၍ သပ်ပြ၏။ ဆံထုံးကို ပြင်၍ထုံးပြ၏။

ဤသည်တို့ကား စာပေအလင်ကာလာ မာယာများပင်ဖြစ်သတည်း။ ပါဠိမြန်မာအင်္ဂလိပ်အဘိဓာန်လာ မာယာများ

ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာမြတ်ဗုဒ္ဓပါဝစနအဘိဓာန်တွင် မာယာ Māyā ပုဒ်ကို နာမ်ပုံစံဖြင့်၊ deception လှည့်ပတ်ဖြားယောင်းခြင်း။ feining ဟန်ဆောင်ခြင်း၊ acting အမူလုပ်ခြင်းဟူ၍ ဖွင့်ဆိုသည်။

၁၉၂၁- ၁၉၂၅ ခုနှစ်က လန်ဒန်ပါဠိဆရာကြီး ဒေါက်တာတီ ဒဗလျူ ရှိမ်းဒေဗစ် (Dr. T.W. Rhys Davids) ပြုစု၍ လန်ဒန်တွင်ထုတ်ဝေ သော ပါဠိ- အင်္ဂလိပ်အဘိဓာန်တွင် မာယာပုဒ်ကို ဤသို့ဖွင့်ဆိုရှင်းပြသည်။

Māyā (Vedic māyā) ., မာယာ (ဝေဒပုဒ်ရင်း မာယာဖြစ်သည်။) အနက်မှာ 1. deceptive appearance, (လှည့်စားထားသောအပြုအမူ။) Fraud, (လိမ်လည်လှည့်စားမှု။) deceit, လိမ်ညာခြင်း။ hypocrisy, ကြောင် သူတော်၊ လူလိမ်လူညာဟု ဖွင့်ဆိုသည်။

၁၉၈၁ ခုနှစ်က ထုတ်ဝေသော ဦးဟုတ်စိန်ပြုစုသည့် မြန်မာအင်္ဂလိပ် ပါဠိအဘိဓာန် The Universal Burmese- English-Pali Dictionary တွင် မာယာ (maja) ကို ဖွင့်ဆိုရာ၌ ဤမာယာဟူသောပုဒ်မှာ အိန္ဒိယတိုင်းရင်း ဝေါဟာရစကားလုံးဖြစ်ပြီး အနက်အဓိပ္ပာယ်မှာ 1. wiles, (မာယာ)။ guile, ပရိယာယ် မာယာဟန်ဆောင်ခြင်း။ artifice, လှည့်ဖြားခြင်း။ မာယာများခြင်း။ 2. pretence, ဟန်ဆောင်မှု။ deceit, လိမ်ညာမှု။ လှည့်ဖြားမှု။ illusion, စိတ်လှည့်စားမှု။ (as in အာရုံငါးပါးသည် မာယာများဖြစ်သည်။) [Pali= မာယာ]။

A conjurer, မျက်လှည့်ပြခြင်း။ magician, မျက်လှည့်ဆရာတို့ကို လည်း မာယာပုဒ်နှင့်စပ်လျက် မာယာကာရ (Māyā-kāra) ဟု အဘိဓာန်တို့၌ ဖော် ပြသည်။

လူတိုင်းမှာ မာယာသာဌေယျကိန်းသည်

မာယာသာဌေယျတရားတို့သည် တရားကိုယ်အားဖြင့် လောဘပြဋ္ဌာန်း သော အကုသိုလ်စိတ်များသာဖြစ်လေရာ၊ စဉ်းလဲကောက်ကျစ်ယုတ်မာသော အလိမ်၊ အဝါ၊ အညာ၊ အဖြန်းတည်းဟူသည့် မာယာသာဌေယျ ဤတရားနှစ်ပါး စလုံးတို့သည် အန္ဓေ, ကလျာဏပုထုဇဉ်မှန်သမျှအားလုံးတို့၌ အစဉ်အမြဲကိန်း အောင်းနေသည့် ကိလေသာတရားဆိုးများသာဖြစ်ပေသည်။

ထိုသို့သဘောရှိသော ဤတရားဆိုးနှစ်ပါး မိမိတို့ခန္ဓာတွင် မကိန်းအောင်းနိုင်အောင် ကြိုးစားထူထောင်ကြရင်းဖြင့် အခြားသူတစ်ပါးတို့၏ အလိမ်၊ အဝါ၊ အညာ၊ အဖြန်းများ မခံမိကြရစေရန် အထူးကြိုးပမ်းအားထုတ် ကြဖို့ လိုအပ်ပါကြောင်းဖြင့် အသိပေးတိုက်တွန်းနှိုးဆော်လိုက်ရပါသည် ဓမ္မ ချစ်ခင်သူတော်စင်အပေါင်းတို့ခင်ဗျား။

“လူနဲ့လူချင်း လှည့်ပတ်ခြင်း ကင်းရှင်းကြပါစေ”
တံသာဝတီ ဦးအုန်းကြိုင်

မြတ်သစ္စာရင်မှာ ပိုက်ပါလို့

မအို-မနာ-မသေခင် တရားဝင်ကြပါစို့

ရွှေညာသူ(ရွှေဘို)

၁၃၇၀ ပြည့် တန်ခူးလဆုတ် (၃) ရက် (၁၂. ၄. ၀၉) တနင်္ဂနွေနေ့ နံနက် ၉ နာရီတွင် မိမိသည် ရန်ကုန်တိုင်း မော်ဘီမြို့နယ် စက်မှုဇုန်အေး အမှတ် ၄ မိုးကုတ်ဓမ္မရိပ်သာ တတိယအကြိမ်မြောက်တရားစခန်းဝင်ရောက် ခဲ့ပါသည်။

“မအို၊ မနာ၊ မသေခင်တရားဝင်ကြပါစို့” ဟူသော စာတန်းကြီးကို ကျောင်းအဝင်မုခ်ဦးအတွင်း ရေးထိုးထားသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ တရား သဘောအရ သံဝေဂယူတတ်သူများအဖို့ သံဝေဂရစရာဖြစ်ပါသည်။

ထိုနေ့ညနေ ၆ နာရီတွင် ‘နမောတဿ’ သုံးကြိမ်ရွတ်ဆိုဘုရားကန် တော့ကြ၍ တရားစခန်းစတင်ဖွင့်လှစ်ကြောင်း ကြေငြာပါသည်။ တိုက်အုပ် ဆရာတော်က တရားစခန်းဝင် ပရိသတ်တို့အား ငါးပါးသီလချီးမြှင့်ဆောက် တည်စေပါသည်။

ထို့နောက် မိုးကုတ်ဓမ္မရိပ်သာဆရာတော်ဘုရားကြီး ဘဒ္ဒန္တအရှင် ကေတုကရိပ်သာစည်းကမ်း၊ ယောဂီကျင့်ဝတ်နှင့် ဩဝါဒများမိန့်ကြားပြီး မယ်တော်ကြီးဒေါ်ဝိမလစာရီက ဓမ္မာရုံစည်းကမ်း၊ ဘောဇနဆောင်စည်းကမ်း များကို ထပ်မံရှင်းလင်းပြောကြားပြီး ဆရာတော်ကြီးက သစ္စာလေးပါး တရား တော်တို့ကို ဟောကြားချီးမြှင့်တော်မူကာ တရားစခန်းဖွင့်ပွဲကို ရုပ်သိမ်းခဲ့ပါ သည်။

တရားမထိုင်မီပုဗ္ဗကိစ္စ(၅)ပါး

တန်ခူးလဆုတ် ၄ ရက် (၁၃. ၄. ၀၉) နေ့ နံနက် ၄နာရီတွင် နှိုးခွေ ဖွင့်လျှင် ယောဂီများ အိပ်ယာမှထကြ၍ ခန္ဓာကိစ္စဆောင်ရွက်ကြပြီး ဓမ္မာရုံ ပေါ်သို့ တက်ရောက်ကြရပါသည်။ တရားအားမထုတ်မီ ပုဗ္ဗကိစ္စ(၅)ပါးတို့ကို ဆောင်ရွက်ကြပြီး အချိန်တစ်နာရီကြာမျှ တရားထိုင်ကြရပါသည်။

တရားအားထုတ်ပုံ အားထုတ်နည်း

နံနက် ၇ နာရီတွင် ဆရာတော်ကြီးအရှင်ကေတုက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သင်တန်းတရားများကို နှစ်နာရီကြာစိတ်ရှည်စွာ ရှင်းလင်းပြသပေးတော်မူပါ သည်။ ထိုသို့ တရားဓမ္မများကို ရှင်းလင်းဟောပြောတော်မူရာတွင် ဆရာတော် ကြီးသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာတော်၏ တရားကိုယ်အနက်အဓိပ္ပါယ်များကို အခြေခံကျကျ စခန်းဝင်ယောဂီများအားလုံးနားလည်သဘောပေါက်ကြစေရန် ဒေသနာစဉ်အရသော်လည်းကောင်း၊ မိမိကိုယ်တိုင်ပွားများအားထုတ်ထားသမျှ အတွေ့အကြုံအတွေ့အမြင်များကိုပင် ဆရာစားမချန်၊ တရားပွားများအားထုတ် ပုံအားထုတ်နည်းများကို အသေးစိတ်ဟောကြားပြသတော်မူပါသည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားများ

နံနက် ၉ နာရီခွဲတွင် တိုက်အုပ်ဆရာတော်က သီလပေးတရား ချီးမြှင့်ပြီး ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားများကို သုတ္တန်နည်း၊ အဘိဓမ္မာနည်းများဖြင့် ရှင်းလင်းဟောကြားပြီး သစ္စာလေးပါးတရားတော်ကို ဟောကြားတော်မူပါ သည်။ ထိုရိပ်သာတရားစခန်းတွင် တစ်နေ့ (၂)ကြိမ် တရားထိုင်ကြရပါသည်။

ခန္ဓာအရို ဖြစ်ပျက်တရားများ

နေ့လည် ၁၂ နာရီခွဲမှ ၁ နာရီခွဲအထိ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ကေတု၏ တရားထိုင်ပုံထိုင်နည်း အဆင့်ဆင့် တရားတော်များကို နာယူ ပြီး တရားထိုင်ကြရသည်မှာ ယောဂီများအားလုံးလိုလို နည်းစနစ်မှန်ကန်စွာ ရရှိကြသည့်အလျောက် သမာဓိတရားများ ရလွယ်ကြပြီး ခန္ဓာအရို ဖြစ်ပျက် တရားများကို မြင်လွယ်သိလွယ်ကြသည်ဟု ခံစားရပါသည်။

တရားစထိုင်ခြင်း

မိမိသည် ဆရာတော်ဘုရားညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း တရားမထိုင်မီ မျက်နှာသစ် ခံတွင်းကိုသန့်ရှင်းပြီးနောက်မှ စထိုင်ပါသည်။ “တင်ပျဉ်ခွေကာ ထိုင်နေပါ။ ခါးမှာဖြောင့်စွာထား’ ဆိုသည့်အတိုင်း တင်ပျဉ်ခွေထိုင်၍ ခန္ဓာကိုယ် အနောက်ပိုင်း ကျောရိုးဆစ်များ (ခါးရိုးဆစ်များ၊ ရင်ရိုးဆစ်များ၊ လည်ဆစ် ရိုးများ)တည်နေသည့်ပုံဟန်သဏ္ဍန်အတိုင်း ဖြောင့်မတ်ဖြောင့်တန်းစွာထား၍ ဦးခေါင်းကို ရှေ့တူရှုသို့ရှေ့ရှုပြီး မော့ခြင်း၊ အောက်စိုက်ခြင်း၊ ဘေးဘယ်ညာ စောင်းခြင်း အလျဉ်းမရှိစေဘဲ မျက်စိကို အပြင်မှ မြင်ကွင်းနှင့် အလင်းရောင် ကာကွယ်နိုင်ရုံလောက်သာမှိုတ်ထားပြီး ဘယ်လက်ဖဝါးသည် တင်ပျဉ်ခွေ အနေအထား၏ အလယ်ချက်တည့်တည့်၌ လက်ချောင်းများထိကပ်စုစည်း လျက် ပက်လက်အနေအထားဖြန့်ချိ၍ လက်မထိပ်ချင်းထိကပ်လျက် ဆရာ တော်ကြီး၏ ထိုင်ပုံထိုင်နည်း အဆင့်ဆင့်အတိုင်း ထိုင်ပါသည်။ မိမိ၏ စိတ်ကို နှာသီးဖျားပေါ်တင်ထားပြီး အသက်မှန်မှန် ရှုသွင်းမှန်မှန်ရှုထုတ်ပါသည်။ နှာသီး ဖျားမှ လေကလေးဝင်လာလျှင် ဝင်လာသည်ဟုသိပြီး လေကလေးထွက်သွား လျှင် ထွက်သွားသည်ဟုသိပေးပြီး စတင်အားထုတ်ပါသည်။

သတိပြုစရာဝေဒနာ

တရားထိုင်၍ မိနစ် ၃၀ ခန့်အကြာလောက်တွင် ခြေသလုံးနှင့် ခူးဆစ်တစ်တိုက်တွင် ထုံကျင်သည့် ဝေဒနာများဖြစ်ပေါ်လာသည်ကို သတိထား မိလာပါသည်။

ရုပ်နစ်ခုပေါင်းဆုံမှုကြောင့် ဖြစ်ရသောဝေဒနာ

ဤသို့ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝေဒနာတရားသည် ငါခံစားတာမဟုတ်။ ကိုယ်အကြည်ရုပ်တရားနှင့် ကြမ်းအခင်းဟုခေါ်သော ထိတွေ့စရာ ရုပ်တရား နှစ်ခုတို့ ပေါင်းဆုံမှုကြောင့်၊ ခံစားမှုတည်းဟူသော ဝေဒနာတရားဖြစ်ပေါ်လာ ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆင်ခြင်လျက် ကြိုးစားပြီး ဆက်လက်ရှုမှတ်ရာ ၎င်းဝေဒနာ ၏ သဘောတရားများဖြစ်သော ဖြစ်မှုနှင့် ပျက်မှုတို့ကို နားလည်သိရှိခံစားခဲ့ ရပါသည်။

ထိုမှဆက်လက်၍ ဆင်ခြင်ပြန်ရာ ယင်းခံစားမှုဝေဒနာသဘော တရားသည်လည်း အကြောင်းမဲ့ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းမဟုတ်ဘဲ ရုပ်တရားနှစ်ခုတို့ အကြောင်းခံ၍ဖြစ်ပေါ်လာသော နာမ်အကျိုးတရားသာဖြစ်သည်ဟူ၍ အကြောင်းနှင့်အကျိုးတရားတို့ကိုလည်း ခွဲခြားစိတ်ဖြာ၍ နားလည်ခဲ့ရပါသည်။

ဝေဒနာနုပဿနာဆင်ခြင်ပွားများခြင်း

မိမိဆင်ခြင်ပွားများသော တရားမှာ ဝေဒနာနုပဿနာ ရှုပွားနည်း တရားဖြစ်ပါသည်။ ယင်းဝေဒနာနုပဿနာရှုပွားနည်းများကို ကျေးဇူးတော်ရှင် မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝေဒနာနုပဿနာ ရှုပွားနည်းအတိုင်း ဆင်ခြင် ပွားများမိခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ခံစားခြင်းသဘောအစုဖြစ်ပျက်မှု

အဆိုပါ ဝေဒနာတရားသည် ခံစားခြင်းသဘောမျှသာဖြစ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ၊ သူ၊ ငါ၊ ယောဂျီး၊ မိန်းမမဟုတ်။ ခံစားခြင်းသဘောအစုဖြစ်ပျက်မှု တဒင်္ဂသာဖြစ်ပါသည်။ ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဝေဒနာကို တွေ့လျှင် နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်၊ ဝေဒနာ၏ ဖြစ်မှုပျက်မှု သဘောကိုတွေ့မှ သာလျှင် ယထာဘူတဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသော ဉာဏ်ကို ရရှိမှာဖြစ်ပါတယ်ဟု ဟောဖော်ညွှန်ပြတော်မူပါတယ်။

မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်နိဗ္ဗာန်သို့

ယင်းယထာဘူတဉာဏ်ကိုရမှသာလျှင် သတိကို မလွတ်စေဘဲ ဆက်လက်၍ ရှုပွားနိုင်မှသာ မိမိတို့မျှော်မှန်းသော မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ပန်းတိုင်သို့ ဆိုက်ရောက်နိုင်ကြမည်ဖြစ်ပါတယ်။

သို့ပါသောကြောင့် မိမိသည်လည်း ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးကို အရှုခံထားလျက် သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ(ပညာမဂ္ဂင်နှစ်ပါး)၊ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိတည်းဟူသော (သမာဓိမဂ္ဂင် သုံးပါး)၊ ပေါင်းလောကီမဂ္ဂင်ငါးပါး ရှုဉာဏ်တရားကို လက်ကိုင်ထားမည်ဆိုပါလျှင်၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝဟုဆိုအပ်သော၊ (သီလမဂ္ဂင်သုံးပါး)တို့နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍၊ သစ္စာလေးပါးမြတ်တရားတည်းဟူသော ဒုက္ခသစ္စာကို ကိုယ်တိုင်ပိုင်းခြား၍ သိခြင်း၊ သမုဒယသစ္စာကို အကြွင်းမဲ့ပယ်နိုင်သတ်နိုင်ခြင်း နိရောဓသစ္စာသို့မျက်မှောက်ပြု၍ မဂ္ဂသစ္စာဘာဝနာပွားများအားထုတ်ခြင်းဖြင့် မိမိတို့ကိုယ်တိုင် သစ္စာလေးပါးမြတ်တရားကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် ထိုးထွင်းသိမြင်ပေါက်မြောက်နိုင်ကြမည်ဖြစ်ပါသည်။

ဓမ္မကို သိမြင်ပေါက်မြောက်နိုင်မှ

ထိုသို့ သိမြင်ပေါက်မြောက်နိုင်ကြမှသာ

“ဓမ္မောဟဝေ ရက္ခတိဓမ္မစာရီ”

တရားစောင့်သူကို တရားကပြန်၍ တကယ်စောင့်ရှောက်မည်ဖြစ်ပါသည်။

“ဓမ္မော သုစိန္တော သုခမာ ဝဟတိ”

မိမိတကယ် ကျင့်ကြံကြိုးကုတ်ပွားများအားထုတ်သည်တရားက ချမ်းသာသူခကို သယ်ဆောင်လာမည်အမှန်ဖြစ်ပါသည်။

“သောနိသံသော ဓမ္မေ သုစိန္တော၊

နဒ္ဒဂ္ဂတိ” ဝစ္ဆတိ ဓမ္မစာရီ”

တရားဓမ္မပွားများအားထုတ်သူမှန်သမျှ ဘယ်တော့မှ ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ မလားမရောက်နိုင်ကြရပေ။

“ဤသည်မှာ တရားပွားများကျင့်ကြံရကျိုးဖြစ်ပေသတည်း။”

ဤဓမ္မပူဇော်ယမင်္ဂလာဆောင်းပါးဖြင့် မှော်ဘီချမ်းအေးမိုးကုတ် ဓမ္မရိပ်သာကြီး၏ ပဓာနနာယကဆရာတော်အရှင်ကေတုနှင့် တကွ ကျောင်းတိုက်အတွင်းရှိ သံဃာတော်မြတ်အပေါင်းတို့နှင့် မယ်တော်ကြီး ဒေါ်ဝိမလစာရီတို့အား အစဉ်ဦးခိုက်လျက် ပူဇော်အပ်ပါသည်။

ရွှေညာသူ(ရွှေဘို)

စာမျက်နှာ ၁၉ မှ

တစ်နှစ်ပတ်လုံး လေ့လာသင်ကြားထားတဲ့ ဂါထာတစ်ပုဒ်ကိုပင် မှန်ကန် အောင် မရွတ်ဆိုနိုင်ဘူးတဲ့။ ဥဒါယိမထေရ်လို့ ဆိုသဖြင့် ဦးပဉ္စင်းတို့ ဗုဒ္ဓ သာသနာဝင်မှာ ၁။ လာဠုဒါယိမထေရ်။

၂။ ကာဠုဒါယိမထေရ်။

၃။ မဟာဥဒါယိမထေရ်ဟူ၍ သုံးပါးရှိတယ်။

ဒီဝတ္ထုမှာ ဥဒါယိမထေရ်ဆိုတာ လာဠုဒါယိမထေရ်ကို ဆိုလိုပါတယ်။

လာဠု= လျှပ်ပေါ်သော ဥဒါယိ။ ဥဒါယိထေရ်= လာဠုဒါယိ။ လျှပ်ပေါ်သော ဥဒါယိမထေရ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်များမှာလဲ မကြာခဏ တွေ့ရတဲ့ မထေရ်ပါပဲတဲ့။

ကာဠုဒါယိမထေရ်= မြတ်ဘုရား၏ ဖွားဖက်တော် ဥဒါယိမထေရ် ဒီမထေရ်ကတော့ အသားအရေ မည်းနက်နေတဲ့အတွက်ကြောင့် ကာဠုဒါယိ ထေရ်လို့ ခေါ်သတဲ့။ ဧတဒဂ်ရ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကြီးပင်ဖြစ်တယ်။

မဟာဥဒါယိမထေရ်ကတော့ ရှေးမထေရ်နှစ်ပါးလို မကျော်ကြားလှ ပေမယ့် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးပဲဖြစ်တယ်။

ဉာဏ်ထိုင်းသော လာဠုဒါယိဝတ္ထု

လာဠုဒါယိအလောင်း ပုဏ္ဏားကြီး အဘယ်မျှ မောဟကြီးပြီး အသိဉာဏ်နည်းသလဲဆိုတော့။

ရှေးလွန်လေပြီးသောအခါက ဗာရာဏသီရွှေနန်း၌ ပြုဖွဲ့ဒတ်မင်းကြီး ထီးနန်းအုပ်ချုပ်တော်မူစဉ် ဦးပဉ္စင်းတို့ ဘုရားအလောင်းတော်သည် ကာသီတိုင်း၌ မထင်ရှားသောပုဏ္ဏားမျိုးမှာ ဖြစ်ရသတဲ့။ ဘုရားအလောင်းသည် အရွယ်သို့ရောက်လျှင် တက္ကသိုလ်ပြည်သို့သွား၍ အတတ်ပညာကို သင်ယူပြီး မိမိအရပ်ထံ ပြန်လည်ရောက်လျှင် မိမိရဲ့ မိဘများ ဆင်းရဲသည်အဖြစ် သိရှိ၍-

“သူဆင်းရဲမျိုးမှ သူဌေးမျိုးဖြစ်အောင် အားထုတ်ပေအံ့” ဟု မိဘတို့ကို ပန်ကြားပြီးနောက် ဗာရာဏသီပြည်သို့ သွားကာ မင်းကြီးအား ခစားလေသတဲ့။ တက္ကသိုလ်ပြည်ပြန် ပညာတတ်တစ်ဦးဖြစ်လေတော့ ဘုရင်မင်းမြတ်ကလဲ ချစ်ခင်နှစ်သက်တော်မူပေတယ်။ ပညာတတ်လျှင် ဘယ်အရပ်သို့သွားသွား ရောက်ရာအရပ်မှာ ထင်ရှားတာ ဓမ္မတာပဲနော်။ ယခု ဘုရားအလောင်း ပုဏ္ဏားလုလင်သည် ဘုရင်ထံ ခစား၍ မကြာမြင့်မီပင် ချစ်ခင်နှစ်သက်ပြီး ရင်းနှီးသူတစ်ယောက်ဖြစ်နေပြီမဟုတ်လား။

ထိုအခါ အလောင်းတော်၏ ဖခင် ပုဏ္ဏားကြီးသည် နွားတစ်ရှဉ်းဖြင့် လယ်ထွန်စိုက်ပျိုး၍ အသက်မွေးစဉ် နွားတစ်ကောင်က သေသွားသတဲ့။ နွားတစ်ရှဉ်းသာရှိတဲ့ ပုဏ္ဏားကြီးမှာ နွားတစ်ကောင် သေဆုံးသွားတော့ လယ်လုပ်ငန်းကိစ္စများ ဘာမှမလုပ်နိုင်တော့ဘူးပေါ့။ သို့အတွက်ကြောင့် ပုဏ္ဏားကြီးက ဘုရင်မင်းမြတ် အနား၌ ခစားနေသော မိမိသားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီး လျှင်-

“ချစ်သား ငါတို့မှာ နွားတစ်ရှဉ်းရှိရာ ယခု နွားတစ်ကောင်က သေသွားပေပြီ။ တစ်ကောင်တည်းနဲ့လဲ လယ်ထွန်၍ မဖြစ်တော့ဘူး။ ဒါကြောင့် မင်းကြီးထံ နွားတစ်ကောင်တောင်းပါလေ” ဟု ပြောဆိုလေတယ်။

ဖခင်ပုဏ္ဏားကြီးက ဤသို့ နွားတစ်ကောင်တောင်းရန် စေခိုင်းတိုက်တွန်းသောအခါ အလောင်းတော်ကလဲ “အိုခင် ကျွန်တော်သည် မင်းကြီးနှင့်တွေ့ရတာ မကြာလှသေးပါ။ ဆည်းကပ်ခစား၍ မကြာမီမှာ နွားကို တောင်း၍ သင့်လျော်မည်မထင်ပါ။ ဖခင်တို့ ကိုယ်တိုင်တောင်းသင့်ပါတယ်” ဟု ပြန်ပြောဆိုလိုက်တယ်။ အတောင်းအရမ်းသန်ရင်လဲ မိတ်ပျက်တဲ့ လက္ခဏာတစ်ပါးဖြစ်တယ်နော်။ ဒါကြောင့်မို့အလောင်းတော် ပုဏ္ဏားလုလင်က သူမတောင်းလိုကြောင်း ငြင်းဆိုခြင်းဖြစ်မယ်ပေါ့။

ပုဏ္ဏားကြီးကလဲ “ချစ်သား သင်သည် ငါ၏ ရွံရှာခြင်းများသည် အဖြစ်ကိုသိသည်မဟုတ်လား။ ငါသည် လူနှစ်ယောက် သုံးယောက်ရှေ့မှာဆိုလျှင် စကားကို ပြည့်စုံအောင် မပြောဆိုတတ်တော့ဘူး။ ငါသည် မင်းကြီးထံ နွားတောင်းရန် အကယ်၍ သွားခဲ့လျှင် ဤကျန်တဲ့နွားကိုပင် ပေးပြီး ပြန်လာခဲ့မိမည်” ဟု ပြောဆိုတယ်။

ဖခင်မည်သို့ဖြစ်စေ၊ ကျွန်တော်တော့ မင်းကြီးကို မတောင်းပဲပါ။ သို့သော်လဲ သင်ဖခင်တို့ကို သင့်လျော်သော နည်းလမ်းကိုတော့ ပြုလုပ်ပေးပါမည်ဟု ဘုရားအလောင်းက ပြောတဲ့အခါ-

‘ကဲ ဒါဖြင့်လဲ ကောင်းပြီ။ ငါ့ကို သင့်လျော်သော နည်းလမ်းကိုသာ ပြုပေးပေတော့’ လို့ ဆိုသတဲ့။

သားကိုခိုင်း၍ မရသဖြင့် ကိုယ်တိုင်ကျဲရန် ဆုံးဖြတ်ရရှာတော့တာကိုး။

ထိုအခါ အလောင်းတော် ပုဏ္ဏားလုလင်က ဖခင်ပုဏ္ဏားကြီးကို ခေါ်၍ လူသူတိတ်ရာ ဝိဇ္ဇာထွန်က သုသာန်အရပ်သို့ သွားပြီးလျှင် ထိုထိုအရပ်၌ မြက်စည်းတွေကိုဖွဲ့၍ “ဖခင် ဟောဒါက ဘုရင်မင်းမြတ်၊ ဟောဒါက အိမ်ရှေ့မင်း ဟောဒါက စစ်သူကြီး” ဟု အမည်ပေးကာ အစဉ်အတိုင်း ဖခင်ပုဏ္ဏားကြီးအား ပြုပြီးလျှင် ဖခင် သင်ဖခင်သည် မင်းကြီးထံသို့ သွား၍ “ဇယတု

မဟာရာဇ်” -တိုင်းကြီးဖခင် ဘုရင်မင်းမြတ် အောင်မြင်ပါစေသတည်းဟု ကောင်းချီးမင်္ဂလာ ပြုပြီးလျှင်-

ဒွေမေ ဂေါဏာ မဟာရာဇာ ယေတိ ခေတ္တံ ကသာမသေ။
တေသု ဧကော မတော ဒေဝါ ဒုတိယံ ဒေဟိ ခတ္တိယံ (ဇာတကပါဠိ)
ဟူသော ဂါထာကို ရွတ်ဆို၍ နွားကိုတောင်းပါဟု နွားတောင်း

ဂါထာ (ဝါ) နွားတောင်းရန် စကားကို သင်ပေးသတဲ့။ (ဒကာကြီးဦးစိန်ရဲ့)

မဟာရာဇာ တိုင်းပြည်သခင်၊ ဘုရင်မင်းမြတ်။ မေ၊ ကိုင်းကျွန်း လယ်ယာ မှန်စွာပြုလုပ် အကျွန်ုပ်အား။ ဒွေ ဂေါဏာ၊ သရုပ်ပိုင်းခြား၊ နှစ်ကောင်ကုန်သော နွားတို့သည်။ ။ သန္တိ အမှန်အားဖြင့် ထင်ရှားရှိခဲ့ပါကုန်၏။ ယေတိ ဂေါဏေဟိ၊ အသက်သခင် ကျေးဇူးရှင် အကြင်နွားတို့ဖြင့်။ ခေတ္တံ၊ စိုက်ပျိုးကြရာ လယ်မြေယာကို၊ ကသာမသေ၊ နှစ်စဉ်မပျက် ထွန်ယက်ကြပါ ကုန်၏။ ဒေဝါ၊ လူတို့ထိပ်ထား တရားသခင် မြတ်အရှင်၊ တေသု၊ အလုပ်ကိစ္စမှန်သမျှကို တကွလုပ်ဆောင် ထိုနွားနှစ်ကောင်တို့တွင်။ ဧကော၊ တစ်ကောင်သောနွားသည်။ မတော၊ ဇီဝိန်ပျက်ပြီး အသက်သေဆုံးခဲ့ပါပြီ။ ခတ္တိယံ၊ လယ်ယာပိုင်စိုး တန်ခိုးလွန်ကြီး မြတ်စေထီး၊ ဒုတိယံ၊ အဖော်ဖြစ်ငြား တစ်ကောင်သောနွားကို။ မေ၊ ကျွန်ုပ်အား။ (ဝါ) ရွှံ့ညှပ်ဗွတ်မှာ လယ်ယာလုပ် ငန်း ကြိုးပမ်းပြုလုပ် အကျွန်ုပ်ဦးကြီးအား။ ဒေဟိ၊ ကရုဏာရှေ့ထား သနား ရှုမျှော် ပေးသနားတော်မူပါလော့။

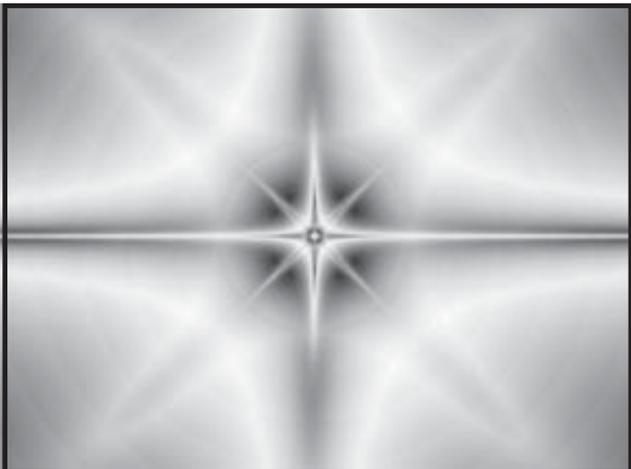
ဒီဂါထာကို သားဖြစ်သူ ပုဏ္ဏားလုလင်က ဖခင်ပုဏ္ဏားကြီးအား သုသာန်အရပ်သို့ ခေါ်သွားပြီး မြတ်စည်းတွေကို မင်းရုပ်ပုံသဏ္ဍန်စသည်ပြု လုပ်ကာ အနီးအနားမှာ ချထားပြီး သင်ကြားပေးလေသတဲ့။

ရှေးတုန်းက ဒကာ၊ ဒကာမတွေရှေ့ တရားဟောရမှာ ကြောက်ရွံ့ တတ်တဲ့ ဘုန်းကြီး တရားဟောလေ့ကျင့်သလို ဖြစ်နေပါပေါ့လား (ဒကာကြီး ဦးစိန်ရဲ့)။ ကြားကြဖူးပါရဲ့လား ကဲ၊ မကြားဘူးသေးရင်လဲ ခပ်တိုတို ပြောပြရ သေးတာပေါ့။

ရှေးအခါက ရွာတစ်ရွာမှာ ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီး တစ်ပါးရှိလေ သတဲ့။ ဒီဘုန်းကြီး ကျောင်းထိုင်စခါလဲဖြစ် တရားဟောရမှာကလဲ ကြောက်နှင့် စိတ်ဒုက္ခရောက်နေရရှာသတဲ့။ “ကြောက်ပါတယ်ဆို ကြောက်ကလေးနဲ့တို့” ဆိုတာလို တရားဟောရမှာ ကြောက်တဲ့ ထိုဘုန်းကြီး သီတင်းသုံးရာ ရွာတွင်း မှာ ဆွမ်းကျွေးကိစ္စတစ်ခုက ကြုံလာပါရတော့တဲ့။ ဆွမ်းကျွေးကိစ္စရှိလျှင် ဆွမ်း အနုမောဒနာ ဆွမ်းတရားဟောဖို့ရန် ဘုန်းကြီးမှာ တာဝန်ရှိတယ် မဟုတ်လား။ ကဲ မဖြစ်တော့ဘူး ဆွမ်းအနုမောဒနာ တရားတော့ ဟောရတော့မယ်။ “ပွဲမဝင် မိ ပြင်ပက ကျင်းပ” ဆိုတာလို ယခုကတည်းက လေ့ကျင့်ထားမှပဲဆိုပြီး ကျောင်းအလယ်မှာ ရေအိုးဆယ်လုံးယူပြီး ၅ လုံးစီ ရှေ့နောက်စီတန်း ချထား လိုက်သတဲ့။

ရှေ့က ၅ လုံးကတော့ ဒါယကာကြီးတွေ၊ နောက်က ရေအိုး ၅ လုံးကိုတော့ ဒါယိကာမကြီးတွေဟု ဆိုကာ မှတ်ထားလိုက်သတဲ့။ ရေအိုးတွေ ကို စီပြီးလျှင် သင်္ကန်းကို ကောင်းမွန်စွာရုံ၍ ဓမ္မာသန တရားပလ္လင်ထက်ထိုင် ပြီး ထန်းရွက်ရပ်ကြီးကို မြဲမြံစွာကိုင်ကာ တရားစတင် ဟောဖို့အတွက် ‘ပုဗ္ဗေ ဝ သုမနော ဒါနံ’ ဟူသော ဂါထာကို ရွတ်ဆိုရန် အားထုတ်တော်မူသတဲ့။ ပုဗ္ဗေဝ-ပုဗ္ဗေဝ-ပုဗ္ဗေဝဟုဆိုပြီးရှေ့မဆက်နိုင်ဘဲ ရပ်တန့်ပြီး နေရတော့။ စဉ်းစား လို့လဲမရ ချွေးများပင် တစ်ဒီးဒီးကျလာတယ်ဆိုပဲ။ ဒါနဲ့ ကိုယ်တော်လဲ လက်လျော့ပြီး ပလ္လင်ပေါ်မှဆင်းကာ အိုးတွေနားသွား အိုးတွေကို သေချာကြည့် ပြီးတော့ “ဟဲ၊ အဲ နှင့်အတ ဝါယကာတွေ မဟုတ်ဘူး၊ နှင့်အမေ ဒါယိကာမ တွေ မဟုတ်ဘူး အိုးတွေဟု အိုးတွေ” ဟုဆိုကာ မိမိကိုယ်ကို ရေရွတ်တော်မူ ရှာလေသတဲ့။ (ဒကာကြီးဦးစိန်ရဲ့)

(ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်)

တံလျှင်

- * မည်သည့် အခါကမှ အမှန်တကယ် မဖြစ်လာနိုင် သော အိပ်မက်လှလှကလေးတစ်ခုထက် မပိုခဲ့
- * မည်သည့်အခါကမှ အိပ်မက်တစ်ခုထက် မပို လိုက်လျှင် အရူးဖြစ်မည့် အိပ်မက်ပမာ။
- * မြင်ကွင်းတစ်ခုကို ပြောင်းလဲစေသည့် ရုတ်တ ရုတ် လင်းလာသည့်နေရောင်ခြည်။
- * ကျွန်ုပ်အားဖြစ်လာနိုင်သည့် တောက်ပသော ဘဝတစ်ခုကို အရိပ်အမြှက်ခန့်သာပြခဲ့သည်။
- * အင်မတန်အံ့ဖွယ်ကောင်းပြီး သာယာချိုမြိန်သော ကမ္ဘာတစ်ခု၊ အကျွန်ုပ်က တကယ်ပင်ရှိမည်ဟု ထင်မှတ်ခဲ့သည်။
- * အလွန်လှပသော အမြင်မှားသောမြင်ကွင်းတစ်ခု သာ။
- * မည်သည့်အခါမှာမှ မဖြစ်နိုင်သော စံတစ်ခုသာ
- * ပျော်ရွှင်မှုက ကျွန်ုပ်၏ ပျော်ရွှင်သော စိတ်ကူး ယဉ်မှ နိုးထစေသည်။
- * ထိုစိတ်ကူးယဉ်မှုတို့သည်လည်း ပေါ်လာပြီး ပျောက်ကွယ်သွားခဲ့သည်။

Mirage

It was never more than a lovely dream that couldn't have come true
 Never more than a dream that it was madness to pursue
 Like the sudden burst of sunlight that transforms a scene-
 showing me a dazzling glimpse of things that might have been..
 The strange sweet world of wonder land that I believe was real;
 The beautiful illusion the impossible ideal. The happiness that woke me from my carefree reveries that came and went and left me nothing but the memories.
 The fairy stroy castle was built and fell apart was never more than a mirage in the desert of my heart.
 written by the English Poet-Patience Strong.

အောက်ဖော်ပြပါ Patience Strong ရဲ့ ကဗျာကို ခံစားပြီး မြန်မာ ဘာသာပြန်ဆို အပ်ပါသည်။
 တက္ကသိုလ်မြဲသွေး(စိန်နုဖြူ)

သုတေသနကောင်းတို့၏လှပေးနည်း (၆)

အရှင်သီလာစာရ(ပိဋက)၊ မြို့ဦးတောရတသင်တိုက်(ဖားကန့်)

ဒါနပါရမီသုံးမျိုး

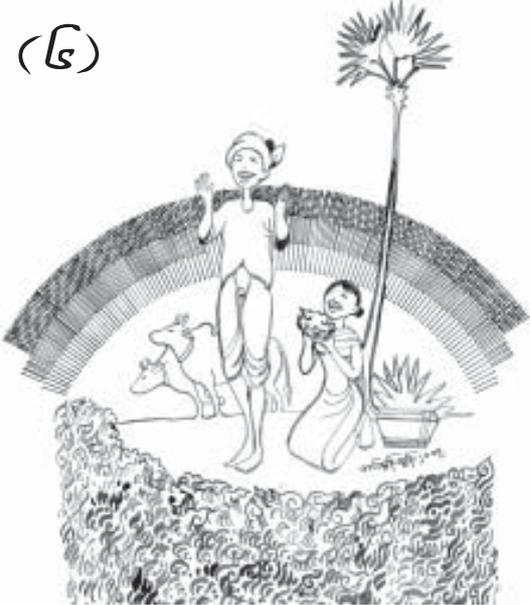
အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အလှူပေးခြင်း (ဒါနအလုပ်)ကို အပိုအလုပ်မှတ်ထင်နေကြသည်။ ဒါန- ဟူသည် ဘုရားအစရှိသော အရိယာသူတော်စင်ကြီးတို့ သွားရာလမ်းကြောင်းကြီးဖြစ်ပေသည်။ (ဒါနမေတ် မယာ ဂတမဂ္ဂေါ)။ ထိုမျှသာမကသေး၊ ဘုရားရှင်အဆူဆူ တို့သည် ဘုရားဖြစ်အောင် ပါရမီဖြည့်ကျင့်ကြရာ၌- စွန့်ကြပေးကမ်း လှူဒါန်းခြင်း-ဟူသော ဒါနပါရမီကစကြပေသည်။ ဒါနပါရမီ၊ ဒါနဥပ ပါရမီ၊ ဒါနပရမတ္ထပါရမီ- ဟုပင် သုံးမျိုးခွဲပြီး ဖြည့်ကျင့်တော်မူကြပေသည်။ ရွှေ ငွေ ကျောက်သံ ပတ္တမြား၊ စားသောက်ဖွယ်ရာအဖြစ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ဘုရားတန်ဆောင်း၊ ဂူကျောင်းဇရပ် ပြာသာဒ် စသည် အလီလီတို့ကိုလည်းကောင်း လှူဒါန်းမှု ကို ရိုးရိုးဒါနပါရမီဟုခေါ်ပေသည်။ မျက်စိ၊ နား အင်္ဂါ ခြေလက် စသော ခန္ဓာကိုယ်အစိတ်အပိုင်းတို့ကို ပေးလှူ ခြင်းသည် အလယ်အလတ် ဒါနဥပပါရမီဖြစ်ပေသည်။ မိမိ၏ အသက်ကိုပင် ပဓာနမထားဘဲ(အသက်စွန့်) လှူဒါန်းမှုမျိုး မြင့်မြတ်သော ဒါနပရမတ္ထပါရမီ ဖြစ်ပေသည်။

ဘုရားဖြစ်ခြင်းအစ ဒါနပါရမီက

ဂေါတမဘုရားအလောင်း သုမေဓာသူဌေးသားသည် ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားထံမှ “နောင်သောအခါ ဂေါတမ ဟူသော အမည်ဖြင့် (သဗ္ဗညုတ) ရွှေဉာဏ်သခင် ဘုရားရှင်စစ်စစ်ကေနိဖြစ်ပေ လိမ့်မည်ဟု နိယတ ဗျာဒိတ်ရပြီးသည့်နောက် တစ်ခုသောနေရာ၌ ထက်ဝယ် ဖွဲ့ခွေထိုင်ပြီးလျှင် “ဘုရားဖြစ်ကြောင်း ကောင်းမှုပါရမီ အလီလီတို့ကားအဘယ်နည်း”ဟု စဉ်းစားဆင်ခြင်လိုက်သောအခါ ရှေးရှေးကပွင့်တော်မူသွားသော ဘုရားရှင် အဆူဆူတို့ အစဉ်လေ့ကျက် အပ်သဖြင့် လမ်းကြောင်းကြီး သဖွယ်ဖြစ်နေသော ဒါနပါရမီကို ဦးစွာ ပထမမြင်တော် မူရပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဒါနပါရမီကစတင်ကာ ဖြည့်ကျင့်တော်မူသောကြောင့် (သဗ္ဗညုတ) ရွှေဉာဏ် သခင်ဖြစ်တော် မူရပေသည်။ “ဘုရားဖြစ်ခြင်းအစ ဒါနပါရမီက”ဟု ဆိုလျှင်လည်း မမှားနိုင်ပါ။ မှန်သော စကားသာဖြစ်ပေတော့သည်။ (နိယတ- မြသော၊ ဗျာဒိတ- မိန့်မြှောက်တော်မူခြင်းမှ၊ နိယတဗျာဒိတ်ဟူသော ပါဠိ သက်ဝေါဟာရဖြစ်လာရပေသည်။ သဗ္ဗ- အလုံးစုံသော တရားတို့ကို၊ ညုတ- ဆရာမကူ သယမ္ဘုဉာဏ်ဖြင့် မဖောက်မပြန်၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ကိုယ်တော်တိုင်သိမြင် တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားဟု အဓိပ္ပာယ်သိပါ။ သယမ္ဘူ ဟူသည် သယံ- မိမိကိုယ်တိုင်(မိမိဘာသာ) ဘူ- သိတော် မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ ဟု အဓိပ္ပာယ်ပြန်ဆိုရပေသည်။

စွန့်ကြဲခြင်း၊ နှမြောတွန့်တိုခြင်း

စွန့်ကြဲပေးကမ်းလှူဒါန်းမှုဟူသော ဒါနပြုခြင်းသည် တစ်ဖက် သား ချမ်းသာအောင်ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်ရ ကား မိမိစိတ်ချမ်းသာအောင်လည်း တစ်ဖက်သားက မေတ္တာ တုံ့ပြန်ကြပေသည်။ တစ်ဦးကစေတနာ၊ တစ်ဦး က မေတ္တာဆို သကဲ့ သို့ အပြန် အလှန် ကျေးဇူးပြုကြပေသည်။

“မေတ္တာဟူသည် အလှူအနံ့မရှိသော်လည်း အသွားအပြန်ရှိသည်” ဟူသော စကားများလည်း ဤအဓိပ္ပာယ်ပင်တည်း။ “သူပါလျှင်ကြည်မြ အေးတာမို့ ဝီယဆေးလို့လည်းဆို ကြပြန်တယ်” ဟု ဒါနကုသိုလ် ကောင်းမှုကို ဝီယဆေးဟုလည်း ခိုင်းနှိုင်းပြောဆို ကြပြန်သည်။ ဒါနဟူသည် လူနတ်ချစ်ဆေး၊ နှမြော တွန့်တိုခြင်း(မစ္ဆရိယ)သည် လူနတ်မုန်းဆေး၊ ဒါနဟူသည် အခြေအရံများကြောင်း၊ နှမြော တွန့်တိုခြင်း (မစ္ဆရိယ)သည် အခြေအရံနည်း၍ အထီးကျန် တတ်ကြောင်း ဆေးဟုလည်း လောကနီတိ ဆရာက ဆိုထားပြန် သည်။ ဒါနပြုပေးခြင်းဖြင့် မိမိအပေါ် မေတ္တာသက်ဝင်မှု မရှိသေး သောသူများကိုလည်း မေတ္တာသက်ဝင်စေနိုင်၏။ မေတ္တာသက်ဝင် ပြီးသူများကိုလည်းပို၍ မေတ္တာသက်ဝင် လာစေနိုင်၏။ တစ်နည်း ဆိုရသော် မိမိအပေါ် မညွတ်သေးသူများ ညွတ်စေ၍ ညွတ်ပြီး သူများပို၍ ညွတ်လာကြပေလိမ့်မည်။ (လောကနီတိ)။

ချီးမွမ်းနှစ်သက်အပ်သောတရား

စွန့်ကြဲပေးကမ်းလှူဒါန်းခြင်းဟူသော အလှူဒါနနှင့် ပတ်သက်၍ ယုံကြည်မှု (သဒ္ဓါ)တရား အလွန်အရေးကြီးလှပေသည်။ ကံ၊ ကံ၏ အကျိုးနှင့် ရတနာ သုံးပါးအပေါ် သက်ဝင်ယုံကြည်မှုကို သဒ္ဓါဟုခေါ် ပေသည်။ လူ့လောကတွင် ချီးမွမ်းမြတ်နိုးအပ်သော၊ နှစ်သက်အပ်သော တရားကား ရတနာသုံးတန်၊ ကံ၊ ကံအကျိုး မြတ်နိုးယုံကြည်၊ ဂုဏ်ရည် ထင်ရှား၊ သဒ္ဓါတရားပင်တည်း။ လှူဒါန်းပေးကမ်းလေ့ရှိသောသူကို “သိပ်သဒ္ဓါတရားကောင်းတာပဲ၊ သိပ်စေတနာကောင်းတာပဲ၊ အလှူရေစက် လက်နဲ့မကွာ လွန်စွာရက်ရော ကြတာပဲ” စသည်ဖြင့် ချီးမွမ်းကြသည်။ သဒ္ဓါတရားသာ မရှိခဲ့လျှင် မည်သူမျှ ချီးမွမ်းကြမည်မဟုတ်ပေ။ “အတော် နှမြောတဲ့ ကပ်စေးနဲ ကော်တရာ တစ်ပြားနှစ်ပြားမှတ်ပြီး ခွာနေတဲ့သူပဲ” ဟု ကဲ့ရဲ့ကြပေလိမ့်မည်။

သဒ္ဓါစ ဝိတ္တံ ပုရိသဿ သေဋ္ဌံ၊ ဣဓ- လူ့ပြည် လောက၊ လူဌာန၌၊ ပုရိသဿ- အသိဉာဏ်ရှိငြား ယောက်ျားအတွက်၊ သေဋ္ဌံ- ချီးမွမ်းအပ်သော၊ ဝိတ္တံ- နှစ်သက်စရာ ဥစ္စာကား၊ သဒ္ဓါ- ရတနာသုံးတန်၊ ကံ၊ ကံအကျိုးမြတ်နိုးယုံကြည်၊ ဂုဏ်ရည်ထင်ရှား၊ သဒ္ဓါတရား ပင်တည်း။

တကယ်အရေး၊ တကယ်သောကျလျှင်

လောက၌ လူသားတို့ပိုင်ဆိုင်ထားသည့် ရွှေ ငွေ ကျောက်သံ ပတ္တမြား စသော ပစ္စည်းဥစ္စာအဖြစ်အဖြစ်တို့သည် ယခုဘဝတွင် ကျန်းမာ ရေး၊ ချမ်းသာရေး၊ လူတစ်လုံး သူတစ်လုံးနေနိုင်ရေးအတွက် များစွာကျေးဇူး ပြုနိုင်သည်ကားမှန်ပေ၏။ မိမိမှာ ပိုက်ဆံရှိလျှင်ပင် ရောဂါဖြစ်လာ သည့်အခါ ထိပ်တန်းဆေးခန်းတွေ၌ အကောင်းဆုံး ဆရာဝန်တွေနှင့် ကုသရလျှင် ရောဂါ မြန်မြန်ပျောက်ကင်းနိုင်ပေသည်။ ပိုက်ဆံရှိလျှင် စားချင် တာစား၊ သွားချင်တာသွား၊ နေချင်သလိုနေ အဆင်ပြေ နေပါတော့သည်။ ငွေကိုသာ ရေလိုသုံးလျှင် တစ်ပြည်လုံး လုပ်သမျှ တင့်တယ်ပြီး၊ အဟုတ်ပင်ဝင့်ထယ်နေပေတော့သည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ ကာမု အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း တရားတွေနှင့် တကယ်တမ်းရင်ဆိုင်တွေ့ လာသောအခါ ထိုလောကီဥစ္စာ ရတနာတို့သည် ဘာမှမတတ်နိုင်တော့ ပေ။ တကယ်အရေး၊ တကယ်သော၊ ဘယ်သွေးဘယ်သားမကယ်ပြီ၊ တကယ်အရေး၊ တကယ်သော၊ ဘယ်ဆေး ဘယ်ဝါး မကယ်နိုင်တော့ ပြီတည်း။

သဒ္ဓါ ပညာ တွဲမှသာ

သဒ္ဓါတရားလက်ကိုင်ထားသော ပညာရှိသူတော်ကောင်း အတွက် အို နာ သေတို့နှင့် ရင်ဆိုင်တွေ့လာသည့်အခါ တုန်လှုပ် ကြောက်ရွံ့စရာမလိုတော့ပေ။ ထိုယုံကြည်သဒ္ဓါတရားကပင် ဒါန စသော ကုသိုလ် ဖြစ်အောင်ဆောင်ရွက်ပေးပြီး ကုသိုလ်ရှင်အား ဘဝတိုင်း၊ ဘဝတိုင်း၊ မဆင်းရဲရအောင် ထောက်ပံ့ကူညီပေးပေးလိမ့်မည်။ လူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာများရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးသည့်အပြင်၊ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ရရေးကိုပါ အားဖြည့်ပေးနိုင်ပေသည်။ မဂ် ဖိုလ်ရရေး၌ သဒ္ဓါနှင့် ပညာတွဲမှ ရနိုင်ပေသည်။ သဒ္ဓါမပါဘဲ ပညာသက်သက် ဖြင့် မဂ် ဖိုလ်မရနိုင်ပေ။ သဒ္ဓါနှင့် ပညာတွဲပြီး အလုပ် လုပ်မှ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်(တရားထူး တရားမြတ်) ရနိုင်ပေသည်။ သဒ္ဓါတရားသည် ယခုဘဝတွင်လည်းကောင်း၊ နောက်နောင်ဘဝများစွာ၌လည်းကောင်း မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ရကြောင်းမှန်သဖြင့် လက်နက်ကောင်းသဖွယ် သဘောထားကိုင်ဆွဲလျက် အခက်အခဲဟူသမျှ ကျော်လွှားနိုင်အောင် ကြိုးစားသင့်ပေသည်။

ရေသေးအန္တရာယ်

ကိုယ်အားဉာဏ်အား ဝီရိယအားတို့ဖြင့် ရှာဖွေစုဆောင်း ထားသော ပစ္စည်းဥစ္စာအဖြစ်အဖြစ်တို့သည် ရန်သူမျိုးငါးပါးနှင့် အမြဲမပြတ် ဆက်ဆံ နေသောကြောင့် အနှစ်သာရမရှိ၊ အကာအတိသာ ဖြစ်ပေတော့သည်။ ရန်သူမျိုးငါးပါးကား ရေ၊ မီး၊ သူခိုး၊ အမွေခံသားဆိုး သမီးဆိုး၊ မင်းဆိုးတို့ဖြစ်ပေသည်။ ရေနှင့်နီးစပ်သော အရပ်ဒေသတို့တွင် နေထိုင်ကြသောသူတို့သည်၊ အထူး သဖြင့် မြစ်ချောင်းအင်းအိုင်၊ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာနှင့် နီးသောနေရာဌာန၌ နေထိုင်သူတို့သည် အမြဲတမ်း ရေအန္တရာယ်ကို ကြောက်ကြရသည်။ ရေလွှမ်းမှု ဖျက်ဆီးမှုကြောင့် လယ်ယာခြံမြေ၊ ရွှေငွေစပါး၊ ကျွဲနွားဥစ္စာ မြောက်မြားစွာ ပျက်စီးကြရသည်။ အချို့အသက်လွတ် အောင်ပင် တိမ်းရှောင်ထွက်ပြေးကြရသည်။ ရေကြောင့် ပျက်စီးရသော ဆုံးရှုံးနစ်နာမှုများကား နှစ်စဉ်လိုလို တွေ့မြင်နေရ၊ ကြားသိနေရသည်မှာ စိတ်မကောင်းစရာ များဖြစ်ပေသည်။

မီးဘေးအန္တရာယ်

မီးသည် လူတို့တွင် မရှိမဖြစ်သော အရာဝတ္ထု ဖြစ်ပေသည်။

သုံးတတ်လျှင် မိတ်ဆွေ၊ မသုံးတတ်လျှင် ရန်သူဖြစ်ပေသည်။ မီးပေါ်ဆသူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကြောင့် ပျက်စီးသွားရသော ပစ္စည်းဥစ္စာ များကား မရေ တွက်နိုင်အောင်ပင် များမြောက်လှပေသည်။ အထူးသဖြင့် နွေရာသီရောက်လျှင် ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုလုံး ပူပြင်းခြောက်သွေ့နေ သောကြောင့် မီးလောင်ရန်ပို၍လွယ်ကူသဖြင့် မီးကိုအထူးသတိထား ကြရပေသည်။ ပေါ့ဆမီး၊ မီးကြွင်းမီးကျန်၊ ရှို့မီး စသည်ဖြင့်အသီးသီးရှိရာ များသောအားဖြင့် ပေါ့ဆမီး၊ မီးကြွင်းမီးကျန်ကြောင့် လောင်သောမီးက ပိုများပေသည်။ မီးမရှိသောသူတစ်ဦးကြောင့် လူပေါင်းများစွာ ဒုက္ခရောက် နိုင်သည်။ မီးဘေး ရှောင်မလောင်ခင်တားနိုင်မှ တော်ကာကျပေလိမ့်မည်။

သူခိုးဘေးအန္တရာယ်

မိမိ၌စီးပွားဥစ္စာများ ဖြစ်ထွန်းတိုးတက်လာအောင် ဘက်ပေါင်းစုံမှ အကြောင်းညီညွတ်ရန် လိုအပ်လှပေသည်။ အားမျိုးစုံ ရင်းပြီး ရှာဖွေစုဆောင်းနိုင်မှ၊ အပင်အထွက်မျှအောင် သုံးစွဲနိုင်မှ စီးပွားဖြစ်နိုင်ပေသည်။ ထို့အပြင် မှီရာမိတ်ဆွေကောင်းရှိခြင်း၊ ဉာဏ်ပညာရှိခြင်း စသောအကြောင်းများလည်း လိုအပ်ပေသည်။ လောက၌အန္တရာယ်ဟူသမျှ သူတော်ကောင်းကြောင့်မဖြစ်၊ သူမိုက် ကြောင့်သာ ဖြစ်ရသည်။ သို့ဖြစ်၍မည်မျှပင် အရှာဖွေကောင်းလို မိမိမှာ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေရှိနေစေကာမူ သူခိုးဓားပြ အန္တရာယ်ကြောင့်လည်း ကုန်သွားနိုင်ပေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ပစ္စည်းဥစ္စာက သူခိုးဓားပြကို ဖိတ်ခေါ်သလို ဖြစ်နေတတ်ပြန်သည်။ ကိုယ်ရှာထားသမျှ သူများဖို့ ဖြစ်သွားပေတော့သည်။ ပစ္စည်းဥစ္စာတို့သည် မိမိထံ ဧည့်သည်သဘောမျိုး ခေတ္တလာရောက်နားခိုကြ ပေသည်။ တကယ်တွေးကြည့်လျှင် ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာအစစ် မဟုတ်ကြ၊ သူခိုးဓားပြတို့က လုယူသွားလျှင် အချိန်မရွေး ကုန်သွားနိုင်ပေသည်။

အမွေခံဆိုးအန္တရာယ်

မိဘတို့၏ ရင်မှပေါက်ဖွားသားသမီးများ အနက် သားယောက်ျား လေးဖြစ်မှု လိမ္မာလျှင် မိဘအတွက် “အား”၊ မလိမ္မာလျှင်မိဘအတွက် (အန္တရာယ်များ လှသောကြောင့်) “ကျား”ဟုလည်းကောင်း၊ သမီး မိန်း ကလေး ဖြစ်မှု လိမ္မာလျှင် မိဘအတွက်(အရိပ်သဖွယ် တစ်ဘက် တစ်လမ်းမှ အားကိုးရသောကြောင့်) “ထီး”၊ မလိမ္မာလျှင် မိဘအတွက် (ပူပင်သောက ရောက်စရာ ဖြစ်နေသောကြောင့်) “မီး”ဟုလည်းကောင်း တင်စား ပြောဆိုကြသည်။ လိမ္မာလျှင် မိဘများအတွက် နှစ်သက်စရာ ရတနာလေးများဖြစ်ကြပြီး၊ “မလိမ္မာလျှင် ရတနာမဟုတ်ဘဲ၊ ရတာ၊နာလေးတွေ” ဖြစ်နိုင်ကြပေ သည်။ ရှေ့နောက်စဉ်းစားဉာဏ်မရှိ၊ အကျင့်စာရိတ္တ ပျက်ပြားသော သားဆိုး သမီးဆိုးလေးများဖြစ်လျှင် မိဘများအတွက် ရန်သူစစ်စစ်ဖြစ်ပေတော့သည်။ သိအောင်တစ်မျိုး၊ မသိအောင်တစ်မျိုး မိဘပိုင်ဆိုင် ထားသော ပစ္စည်းဥစ္စာတွေကို (အတိုင်းအတာမရှိ၊ ရှေ့နောက်မဆင်ခြင်) ယူငင်သုံးစွဲပစ်လိုက်လျှင် ကုန်ခန်း သွားနိုင်သည်။ အသားထဲကလောက်ထွက် ဖြစ်နေ သောကြောင့် ပစ်လိုက်လို့လည်း(သားသမီးအရင်း ဖြစ်နေ၍) မသင့်တော်၊ ဆက်လက် ထိန်းသိမ်းထားလျှင်လည်း မြွေပွေးခါးပိုက်ပိုက်၊ အဆိပ်ပင် ရေလောင်း သလို ဖြစ်နေသည့်အတွက်၊ ရတက်မအေး ပူဆွေး သောက ဖြစ်နေကြ ရသည်။ ပခိုင်းသီးစားရသလို ဆွတ်လည်းစူး၊ စားလည်းရူးဖြစ်နေပေ တော့သည်။ အတွင်း ရန်သူစစ်စစ်ပေတည်း။

(ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်။)

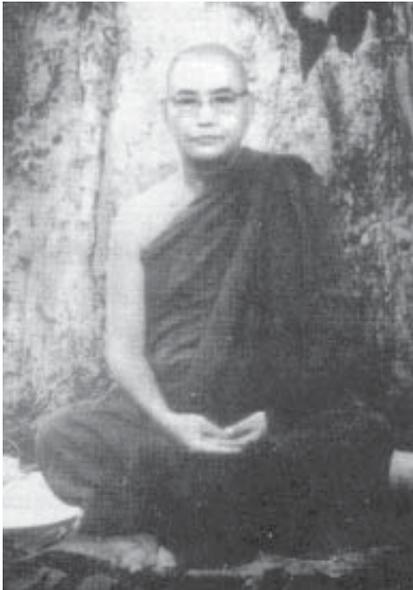

၁၃၁၅ ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ဗုဒ္ဓဘာသာကဏ္ဍဗဟိုအသင်း(Y.M.B.A)အသင်းကြီးမှ ကြီးပျားကျင်းပသော

ဗုဒ္ဓဘာသာသင်ခန်းစာဖွင့်ပွဲကြီးအတွက် မြို့မ အမျိုးသမီးကျောင်းတွင်

ဆရာတော် “အရှင်ဇနကာဂါဝံသ”

ဟောကြား ဆုံးမဩဝါဒပေးတော်မူသော တရားတော်

(ယခင် အပတ်မှ အဆက်)

ကံအကြောင်းတရားတော်

ဆောင်ရွက်ရန်တို့စွာအလိုက်ကံအမျိုးမျိုး ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေသောကံနှင့် အထောက်အပံ့ ပေးသောကံ

ဒီပြင် ကံအမျိုးအစားတွေရှိသေးတယ်။ ဘုန်းကြီးက နည်းနည်းပြောဦးမယ်။ အဲဒီကံတွေထဲ က တစ်ချို့ကံတွေဟာ ဇနကာကံတဲ့။ သူကိုယ်တိုင် အကျိုးပေးတယ်။ တစ်ချို့ကံက ဒီဘဝမှာဖြစ်ဖြစ် နောက်ဘဝမှာဖြစ်ဖြစ် သူကိုယ်တိုင်တော့ အကျိုး မပေးဘူး။ ဒီပြင်အကျိုးပေးတဲ့နေရာမှာ အထောက် အကူပေးတယ်။ ကုသိုလ်ကံတစ်ခုအကျိုးပေးနေတယ် ဆိုလို့ရှိရင် ဒီပြင် ကုသိုလ်ကံတွေက အထောက် အကူလုပ်ပေးတယ်။

ဆိုပါတော့-ဘုန်းကြီးတို့ ဘုရားလောင်း ပဋိသန္ဓေတည်နေတော့ဟာ ပဋိသန္ဓေနေဖို့ရန် ပဋိသန္ဓေအကျိုးပေးတဲ့ကံက တစ်ကံ။

နောက်တော့ အမိဝမ်းထဲမှာ ချမ်းချမ်း သာသာနေရအောင် ဆိုတဲ့ကံတွေက ဒီပြင်ကံ။ ပြီး တော့ အမိဝမ်းထဲမှာ ပဋိသန္ဓေနေတုန်းမှာပဲ လက်ကလေးတွေ လှလှပပ၊ မျက်လုံးလေးတွေ လှလှ ပပ၊ အသားအရေလေးတွေ လှလှပပဖြစ်အောင် အကျိုးပေးတဲ့ ကံက ဒီပြင်ကံ။ ဘေးက အသိုင်းအဝိုင်း ကံတွေကတော့ ဥပတ္တမ္မကံ။ ထောက်ပံ့တဲ့ ကံ

တွေချည်းပဲ။ သူကိုယ်တိုင် ဖြစ်စေတဲ့ကံတွေက ဇနကာကံ လို့ခေါ်တယ်။

ဘေးက အသိုင်းအဝိုင်းအထောက်အပံ့ ကုသိုလ်ကံတွေက ဥပတ္တမ္မကံ လို့ခေါ်တယ်။ အကုသိုလ်မှာလည်း ဒီလိုပဲ။ အကုသိုလ်ကံတစ်ခု က မကောင်းကျိုးပေးပြီဆိုမှ လူကွက် အရပ်ကဆိုး ဆိုး၊ အကျည်းတန်တာ၊ ဒါက အကုသိုလ်ကံတစ်ခု က အကျိုးပေးလိမ့်မယ်။ နောက်တော့ ဟိုနားဒီနား လူဖြစ်လာလို့ရှိရင် အမေကတောင် မလွဲသာလို့ သူထိန်းရတယ်။ ဘိုးတွေဘွားတွေက သိပ်အရေး မစိုက်ဘူး။ ဟောဘေးအကုသိုလ်ကံက ဝင်အကျိုး ပေးနေတယ်။ သူက အဲဒီလို ဘေးက အရေးမစိုက် တင်မကဘူး။ သူ့ဖွားလာမှပဲ ဟောဒီအိမ်တစ်ခုက စီးပွားချမ်းသာမကဘူး။ ဆုတ်ယုတ်သွားတယ်။ အကုသိုလ်ကံ ဥပတ္တမ္မကံ မကောင်းတဲ့ အကုသိုလ် ကံတွေက ဝင်ထောက်ပံ့နေတာ။ သူ့ကို နှိပ်စက်ချင် တိုင်း နှိပ်စက်နေတယ်။ တော်တော်ဆန်းတယ်နော်။

တစ်ခါတစ်ချို့ကြတော့ကတော့၊ အကုသိုလ် ကံက အကျိုးပေးနေပေမယ့်လို့ ကုသိုလ်ကံဝင်ပြီး အကျိုးပေးလိုက်ပြန်ရော။ ဆိုပါတော့ ခွေးဘဝ ဖြစ် သွားတယ်။ သူမှာ အကုသိုလ်ကံကြောင့် ခွေးဘဝ ဖြစ်သွားတယ်။ ဒါပေမယ့်ကုသိုလ်ကံက လိုက်လာ တယ်။ “လှလိုက်တာ ခွေးလေးက” “လှလိုက်တာ ခွေးလေးက” နဲ့ ဟိုကတွေ့လည်း မွေးချင်တယ်။ ဒီကတွေ့လည်း မွေးချင်တယ်။ ခွေးလေးက လှလိုက် တာ ခွေးကမျိုးကောင်း။ အံ့မယ် လူစားသလို စား တာ။ ဟိုတည်းကပါလာတာ အကုသိုလ်ကံက ခွေး။ မကောင်းတဲ့ ကံ။ အိမ်ရှင်ကောင်းတွေက သူတို့စား သလို ကျွေးနေတာ။ ကုသိုလ်ကံက ဝင်ပြီး ထောက် ပံ့တယ်။ အင်မတန် ကံကဆန်းကြယ်လွန်းလို့ ဘုန်းကြီးကလေ သိစေချင်လိုက်တာ။ ကိုင်း သိစေ ချင်တိုင်း ဆက်ပြောရင် ပြီးမယ်မဟုတ်ဘူး။ ဘုန်းကြီး ကို အပြစ်ပြောဦးမယ်နော်။

ကံကိုမူလပထမဟု ဆိုသော်ငြားလည်း

“ကံဟူမူလ၊ သမ္ပဒ္ဒတို့ ဟောပြည်မှာ အရင်းသာတည်း” ကိုင်း တစ်ဘဝရောက်ကြစို့- ကံတစ်ခုကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့တစ်ဘဝ ရောက်ကြ ပြီ ဆိုပါတော့။ လူဘဝရောက်ကြပြီ။ ကံဟူမူလ သမ္ပဒ္ဒတို့၊ ဟောပြည်မှာ အရင်းသာတည်း။ ဥစ္စာဘောဂ၊ ဇီဝိတနှင့် သုခပွားရန်၊ ဤလူထံ ဌှို ဉာဏ်ဝီရိယ၊ ပယောဂတည်း။ ကံ ရောက်ပြီ။

လူဘဝရောက်ပြီ မှန်မှန်ပါပဲ။ အညံ့စားလည်း မဟုတ်ဘူး။ အထက်တန်းစားလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ မှန်မှန်ပဲ ဘုန်းကြီးတို့ လူဘဝရောက်ကြပါပြီ။ ဥစ္စာ ပေါအောင် စည်းစိမ်ချမ်းသာအောင် ကျန်းမာရေးနဲ့ တကွ အသက်ရှည်အောင်လည်း ဘာလုပ်ရမလဲ။ ကံတစ်ခုတည်း ပစ်ထားလိုက်မလား။ ပြီးတော့ ကံက အကုန်လုံးစီမံလိမ့်မပေါ့။ ဥစ္စာပေါအောင် လည်း စီမံမှာပေါ့။ အသက်ရှည်အောင်လည်း စီမံ မှာပေါ့။ ကျန်းမာအောင်လည်း စီမံမှာပေါ့။ ဒီလိုဘဲ ကံတစ်ခုတည်းပဲ စီမံလိုက်တော့မလား။ ကံတစ်ခု တည်းပုံပြီး ယုံကြတော့မလား။

သက်ရှည်ချမ်းသာ၊ ကြီးပွားရန်မှာ

ဥစ္စာဘောဂ၊ ဇီဝိတနှင့် သုခပွားရန် ဤလူထံ၌ ဉာဏ်ဝီရိယ ပယောဂတည်း တဲ့။ လူ့လောကကြီးက နတ်လောကကို တောင်းတယ်။ နတ်လောက ကတော့ ကံတစ်ကံအကျိုးပေးထားလို့ ရှိရင် ဘုံဗိမာန်စားဖို့သောက်ဖို့နဲ့ အခြေအရံက တော့ ပြီးရော။ လူ့လောက က ဒီလိုမဟုတ်ပါဘူး။ ဤလူထံ၌ဆိုတဲ့ဥစ္စာနဲ့ နတ်လောကကို ကောင်း တယ်။ နတ်လောကက လူလိုမဟုတ်ပါဘူး။ ဒီတော့ ဉာဏ်ရှိရတယ်။ ဉာဏ်ကို ဘုန်းကြီးပြောတယ် မဟုတ်လား။ လိမ္မာရတယ်။ အမြော်အမြင်ရှိရတယ်။ အဆင်ခြင်ရှိရတယ်။ သင်ကြားထားတဲ့ပညာတွေ ကြောင့် အသိဉာဏ် ကျယ်ဝန်းလာရတယ်။ အခု ဗုဒ္ဓမြတ်စွာရဲ့ စာတွေကြောင့်ပဲဖြစ်ဖြစ် လောက ဓာတ် စာပေတွေကြောင့်ပဲဖြစ်ဖြစ် အသိဉာဏ်တွေ ကြွယ်လို့။ အဲဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်က ဥစ္စာရဖို့ရယ် ဆိုပါတော့ ရာထူးတို့ ဂုဏ်သိန်တို့ ရဖို့ရယ်၊ စီးပွားရှာဖို့ရန် အတော်လေးကို အမြော်အမြင်ကြီးလာတယ်။ ဒီပြင် လိမ္မာဖို့က တစ်မျိုးရှိသေးတယ်။ အမြော်အမြင်ကြီး လို့ ပညာတွေဘာတွေတတ်တော့မှ မာနတွေကြီးပြီး တော့ ဘယ်သူငါ အရေးစိုက်ရမှာတုန်းဟ ဆိုတဲ့ အစွဲက မလိမ္မာဘူး။ အဲဒါညံ့လွန်းနေပြီ။

လူကောင်း၊ လူတော်ဖြစ်ဖို့ ကံချည်းမတတ်နိုင်၊ ဉာဏ်၊ ဝီရိယနှင့်ကူ

ဒါကိုယ်ကိုကိုယ်ဖော်တာတော့ မဟုတ်ဘူး။ ဘုန်းကြီးပြောပြမယ်။ ဘုန်းကြီးက တစ်ခါ ဘုန်းကြီး ပညာသင်ကတည်းကိုက ပညာကနည်းနည်းအထ မြောက်တယ်။ နည်းနည်းတော့မဟုတ်ဘူး။ ဘုန်းကြီး တွေထဲမှာ ထိပ်တန်းက အထမြောက်တယ်။ ဆရာ သမားတွေက သိပ်ကောင်းတယ်။ ဘုန်းကြီးကလည်း

ဆရာသမားတွေရဲ့ အလိုကျနေတယ်။ ကြိုးစားတယ်။ ဒီတော့ ဘုန်းကြီးက အထက်တန်းကျတယ်။ မနာလိုကြဘူး။ စာမေးပွဲတွေ အကုန်လုံးပြီးသွားရော။ ပြီးတော့ ဘုန်းကြီးက ဘာစဉ်းစားသလဲ ဆိုတော့ ငါက သာသနာ့ဝန်ကို စာပေနဲ့ဘာနဲ့ ရွက်ဆောင်ချင်လို့ စာပေတွေကို သင်လာတယ်။ ငါ့ကို မနာလိုလို့ ဘေးကအပြစ်တွေပြောနေကြလို့ရင် ငါ့လုပ်ငန်းဘာမှ အထမြောက်မှာမဟုတ်ဘူး။ ပြီးတော့ မျက်နှာထားကလည်း တင်းတင်းနဲ့ သူတို့ပြောကြတာ ဟုတ်မှာဘဲ။ မျက်နှာထားကလည်း ခပ်တင်းတင်း။ ဒီတော့ မာနကြီးတယ်။ စာတော့ တော်ပါတယ်။ မာနကြီးတယ်ပြောကြတယ်။ ဟုတ်မှာဘဲနဲ့ တူပါတယ်။ စိတ်ကလည်း အခုထိ ခပ်ထက်ထက်ကို။ ဒါနဲ့ ဒီလိုဆိုတော့ ငါမဖြစ်သေးဘူး။ ငါတော့ မေတ္တာဘာဝနာတော့ ကြိုးစားဦးမှဆိုပြီးတော့ စိတ်ပါပါ။ မပါပါ အဝေရာဟောနဲ့ ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်မျိုးနဲ့ပေါ့လေ။ မေတ္တာပို့တိုင်း သိပ်ပို့တာပဲ။ သိပ်ပို့လို့ တစ်နှစ်လောက် နှစ်နှစ်လောက် သုံးနှစ်လောက်ကြတော့ မျက်နှာအနေအထား ပြောင်းသွားတယ်တဲ့။ သူတို့ဘေးက ပြောကြတယ်။ စကားအပြောအဆိုလည်း ပြောင်းသွားတယ်တဲ့။ ပြောကြတယ်။ အဲဒီနောက်တော့ ဆက်ဆံလို့ အတော်ရကုန်တယ်။ တစ်ချို့တစ်လေလောက်သာ ကျန်တယ်။ အများပိုင်းကတော့ ဘုန်းကြီးကို လက်ခံလာတယ်။ ကျေနပ်လာတယ်။ ဒီတော့ ဒါဘာလဲ အလိမ္မာသုံးလိုက်တာ။ အလိမ္မာဘယ်ကရလဲ? စာထဲကရတယ်။ မျက်နှာထားတင်းတယ်ဆိုတာ ဒေါသ မာနကြောင့် မျက်နှာထားတင်းတာ၊ ဒေါသ မာနကို မေတ္တာနဲ့ပြန်ပြီးတော့ ဖြိုမယ်ဆိုပြီးတော့ မေတ္တာဘာဝနာနဲ့ ပြန်ပြီးဖြိုလိုက်တယ်။ ဒေါသလည်း လျော့သွားတယ်။ မာနလည်း အင်မတန်နည်းသွားတယ်။

ဒါတွေ ဘုန်းကြီးကပြောလိုရင်းက အခု ခေတ်ပညာရှိတွေက အမှတ်တမဲ့နဲ့ အလိမ္မာမပါမှာ စိုးရတယ်။ ခေတ်ပညာရှိတွေက ပညာရှိတယ်။ ပညာတတ်တယ်။ အမျှော်အမြင်ရှိတယ်။ နားလည်တယ်။ မာနကြီးနေလို့ရင် ဘယ်နှယ့်လုပ်မလဲ။ အခုခုစာဘယ်နှယ့်လုပ်မလဲ။ အဲဒီလိုစသည်အားဖြင့် ပေါ့လေ။ အလိမ္မာလည်းရှိမှ အလိမ္မာရော၊ အမျှော်အမြင်ရော၊ သင်ထားတဲ့ပညာရော။ အဲဒီလိုစုံမှ ဒီဉာဏ်လုံလောက်ပါတယ်နော်။ ငါပညာတတ်တယ်။ ငါသင်ထားတဲ့ပညာဟာ ထိပ်တန်းရောက်နေတယ် ဆိုတာတစ်ခုနဲ့ မလုံလောက်ပါဘူး။ ဟုတ်ပါတယ်။ တစ်ချို့ဉာဏ်လည်းကောင်းသားနဲ့ မှတ်ဉာဏ်လည်း တော်ရဲ့။ ရဉာဏ်လည်းတော်ရဲ့။ လုံ့လဝီရိယမရှိတာနဲ့ စာမေးပွဲကျလို့။ စာမေးပွဲမကျသည့်တိုင် နောက်ဆုံးကအောင်လို့။ လုံ့လဝီရိယဟာ သိပ်အရေးကြီးတာပဲ။

တစ်ချို့စီးပွားရှာတော့လည်း အမြော်

အမြင်တော့ ရှိပါတယ်။ လုံ့လဝီရိယမရှိတော့ သူများက ရောင်းလို့ဝယ်လို့ပြီးပြီ။ နောက်မှသူက ယူသွားတယ်။ ဈေးကောင်းကလည်း မရ။ ဒီတော့ ဟာ လုံ့လဝီရိယရယ် ကတိရယ် ဉာဏ်ရယ်။ အဲဒီဟာတွေ အကူအညီပါမှ ကံကအကျိုးပေးပါတယ်တဲ့။ (အရှေ့ဘုန်းကြီးသွားစရာရှိသေးတယ်နော်၊ ကြိုပြောရဦးမယ်။)

အသက်ဉာဏ်စေတနာ

ကံဟူမူလ၊ သမ္ပဒ္ဓတို့ ဟောကြားသည် မှာ၊ အရင်းသာတည့်။ ဥစ္စာဘောဂ ဇီဝိတနှင့် တဲ့။ အသက်ရှည်ရာရှည်ကြောင်းက မြန်မာတွေက အသက်ဉာဏ်စေတနာတယ်တဲ့။ ဒါပေမယ့် အသက်ဉာဏ်မစောင့်လိုက်ကြတာ-ဘုန်းကြီးတို့ ဗမာတွေကလေ၊ ဘာတွေဉာဏ်မစောင့်လဲ။ အသွားအလာလည်း ဉာဏ်မရှိပါဘူး။ သွားချင်တဲ့နေရာ လျှောက်သွားတာပဲ။ ဉာဉ်နက်ထိလည်း လျှောက်သွားတာပဲ။ ပွဲလည်း ကြည့်လိုက်ကြတာ တကတည်း။ လင်းသည့်တိုင်အောင်၊ ဘုန်းကြီးတို့ ဉာဏ်က မရှိလို့လား မသိဘူး။ တခါတည်း မိုးကိုအလင်းကြည့်တာ။ မိုးအလင်းသာကြည့်တယ်။ အပေါ်က နှင်းတွေကျလို့ လှည်းပေါ်မှာထိုင်လို့ ဘယ်ကလာ ဉာဏ်ရှိကြလို့လဲ။ ပြီးတော့ နှာစေးတယ်တဲ့ ချောင်းဆိုးတယ်တဲ့။ ဖျားတယ်တဲ့။ သေတယ်တဲ့။ ပြီးတော့ သူတို့ကလေ ကံမကောင်းလို့သေတာတဲ့။ ပတ်ဝန်းကျင်ကလေ ဘယ်ဟုတ်ပါလိမ့်မလဲ။ ကံမကောင်းလို့ ဘယ်ဟုတ်ပါလိမ့်မလဲ။ ဉာဏ်မရှိလို့ အဲဒီလိုသေကြတာ၊ ဉာဏ်မရှိလို့ ဖျားကြနာကြတာ။ သနားစရာ အင်မတန် ကောင်းပါတယ်။ ဉာဏ်ရှိရပါတယ်။ အသက်ဉာဏ်

စောင့်ရပါတယ်။ အစားအသောက်ကိုလည်း ဆင်ခြင်ရပါတယ်။ သတိထားရပါတယ်။ တည့်တာစားမှ ဆေးဖြစ်မှာ မတော်တာတွေကို မစားရပါဘူး။ အခုတော့ ဘုန်းကြီးကလေ လူများစွာနဲ့ ဆက်ဆံရတယ်။ တပည့်တပန်း ရင်းရင်းနှီးနှီးတွေပါတယ်။ ကျောင်းသူတွေ စားလိုက်ကြပြီ။ ဟိုနားဈေးဆိုင်တွေကို ဘုန်းကြီးမြင်တယ်လေ။ ဟိုနားစင်္ကြံလျှောက်ရင်း ဆရာမကြီးတို့ တစ်ချက်သတိထားဖို့ ပြောတယ်နော်။ ဈေးဆိုင်တွေထဲမှာ မတည့်တဲ့ ဈေးဆိုင်တွေကို မရောင်းစေရန် မေတ္တာရပ်ခံပါ။ အာဏာနဲ့ မပြောပါနဲ့။ တည့်တဲ့အစာတွေကို ရောင်းကြပါကွယ်။ မတည့်တာတွေ ကလေးနဲ့ မတည့်တာတွေ ဖုန်တွေ ဘာတွေနဲ့ မရောင်းကြပါနဲ့။ ကလေးတွေကိုလည်း အသီးအနှံတွေ တော်တာကိုသာ စားကြပါတယ်။ အဲဒီလို စသည်အားဖြင့်။ ဈေးဆိုင်ကလေးကိုက သိပ်မသပ်ရပ်ဖူး။ ဖြစ်လာရင် ဈေးဆိုင်ကလေးတွေ သပ်သပ်ရပ်ရပ်နဲ့ ကလေးတွေ အကျင့်ရသွားအောင်လေ။ ဈေးဆိုင်ကလေးတွေ သပ်သပ်ရပ်ရပ်နဲ့ ပူပူနွေးနွေးစားရတဲ့ဟာ ပူပူနွေးနွေးနဲ့ သင့်တော်တဲ့ အစာကို စားလို့။ အများအားဖြင့် ကလေးတွေဟာလေ မတော်တာချည်းဘဲ စားတတ်တယ်။ ဆိုပါတော့ ရေခဲသုတ်တို့ ရေခဲပလတ်တုတ်တို့။ ကလေးတွေ စားကြလို့ အင်း... ဇီးသီးလက်သုတ်တို့ဘာတို့ မိန်းကလေးတွေစားကြလို့ ပြီးတော့ ဘာဖြစ်တယ် ညာဖြစ်တယ်။ အဲဒီအသိလိမ္မာ ဉာဏ်တွေဟာတွေ သိပ်အရေးကြီးပါတယ်။

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

- စာမျက်နှာ ၃၂ မှ**
- ပင့်သွားလေသည်။ နတ်ပြည်သို့ ရောက်မှ ဘီလူးမဟုတ်၊ သိကြားမင်းဖြစ်မှန်းသိတော်မူ၏။
- ငါတို့ ဘုရားအလောင်းသည် လူသား ဖြစ်လျက် နတ်ပြည်သို့ ရောက်လေသည်ကား သုံးဘဝတိုင်ရှိ ခဲ့ပါ၏။ ထိုသုံးဘဝ ဟူသည်ကား-
- ၁။ နေမိမင်းကြီး ဖြစ်သောအခါ ကိုယ်တော် တိုင်ရောက်လေ၏။
- ၂။ မန္တာတ်မင်းကြီးဖြစ်သော အခါလည်း ရောက်လေသည်။ တာဝတိံသာကို တစ်ဝက်ပေးလေသည်။ သိကြားမင်း သုံးကျိပ် ခြောက်ယောက်တို့၏ အသက်ကို လွန်၍ နေရ၏။ စုတေသောအခါ လူပြည်၌ ရွှေနန်းတော်ဝယ် အနိစ္စသဘောတို့ရောက်၏။
- ၃။ ဤဓမ္မသုန္ဒရမင်းအဖြစ်၌လည်း နတ်ပြည်သို့ရောက်၏။ ဘုရားလောင်းက နတ်ပြည်သို့ရောက်၍ သိကြားမင်းမှန်းသိလျှင် 'သိကြားမင်း ငါ့အား ကဿပဘုရား ဟောတော်

မူသော တရားတော်ကို ဟောကြားပါလော့' ဟု တောင်းပန်၏။ သိကြားမင်းလည်း ကောင်းပါပြီဟု တရားဟော ပလ္လင်ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေနေပြီးလျှင် 'အနိစ္စဝတသင်္ခါရာ၊ ဥပ္ပါဒေဝယ ဓမ္မိနော ဥပ္ပါဒေတွာ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ တေသံပုဿမော သုခေါ' ဟု ဟောတော်မူလေ၏။

'မင်းကြီး ပြုပြင်တတ်သောအကြောင်း တရား အကျိုးတရားတို့သည် အမြဲမရှိကုန်၊ စင်စစ်ကား ဖြစ်တတ်ယျက်တတ်သော သဘောရှိကုန်၏။ ဖြစ်ပြီး၍ ချုပ်တတ်ကုန်၏။ ထိုသင်္ခါရတရားတို့၏ ငြိမ်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည် ချမ်းသာလှပါပေ၏' ဟု ဟောကြားတော်မူလေသည်။

'ကုသိုလ်ကောင်းမှုနေ့စဉ်ပြု၊ အကုသိုလ် ဖယ်ရှား စိတ်ကောင်းထား၊ ကြီးပွားချမ်းသာမည်'

* ကျမ်းကိုး
လင်းမယ် ပဏ္ဏာသ

ဒဂုံဆရာထွန်း

လက်မတင်ကလေး

နန္ဒာမိုးကြယ်

ဒမိဋ္ဌတစ်ယောက် အိပ်ရာထဲ ဘိုးဘိုးလဲ ခဲ့ပေပြီ။ မိသားစုမှာတော့ ခြေမကိုင်မိ လက်မကိုင် မိ။ ပင့်လာခဲ့သော ဆေးဆရာကလည်း ဒမိဋ္ဌ၏ ပြကတေအခြေအနေကို လေ့လာစစ်ဆေးပြီး သော် ဦးခေါင်းကို လေးပင်စွာခါးရမ်းလိုက်သည်။ မကောင်းတတ်၍သာ သောက်စရာဆေးဝါးအချို့ ကိုပေးပြီး ခြေကြွခကိုပင် မယူတော့ဘဲ ဆေးလွယ် အိတ်ကိုကောက်လွယ်ကာ ဒမိဋ္ဌ၏အိမ်ဂေဟာမှ ဆင်းသက်လာခဲ့သည်။

“အင်း.. အနှစ်ငါးဆယ်လုံးလုံး.. ဆင်းရဲ ပင်ပန်းကြီးစွာ အလုပ်တွေလုပ်ခဲ့တော့ အလုပ်ဒဏ် ပိပြီး.. ဘဝနိဂုံးချုပ်တော့မယ်ထင်ပါရဲ့..”

မှန်ပေစွ။

ဒမိဋ္ဌသည် အနှစ်ငါးဆယ်လုံးလုံး တံငါ အလုပ်ဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုခဲ့သည်။ သူ့ အလုပ်.. သူ့အသက်မွေးမှုကား.. အကုသိုလ်တည်း။ သူ့နှင့်တကွ၊ သူ၏မိသားစု၏ဝမ်းရေအတွက် ရုန်းကန်လှုပ်ရှားခဲ့၍လည်း အူမတောင့်ခွဲခြင်းဖြစ် သည်။

သို့သော် အကုသိုလ်ဖြင့် မည်သို့ပင် အူမ တောင့်သည်ဆိုစေဦးတော့..။ သူသည် တစ်ခါ တစ်ရံမျှ သီလမစောင့်စဖူး။

သူ့လုပ်ငန်းက ကာလသက်တမ်းရင့်လေ လေ.. အကုသိုလ်အမှုတွေက တိုးပွားလာလေ သည်။ ကိုယ်ပြုသော ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံတို့ မည်သည် ပြုသူထံ တန်ပြန်စမြဲဖြစ်လေရာ ထို အကျိုးဆက်သည် အိပ်ရာထက်၌ သေကောင်ပေါင်း လဲ ဖြစ်နေသော ဒမိဋ္ဌထံသို့ ရိုက်ခတ်လာခဲ့ပါချေ ပြီ။

“ဟာ.. မီးတောက်မီးလျှံကြီးတွေ.. ပူ တယ်.. ပူတယ်ဗျား.. အား.. လုပ်ကြပါဦး.. ကယ် ကြပါဦး.. ခွေးနက်ကြီးတွေ ကျုပ်နောက်လိုက်နေ တယ်.. အား.. အမလေး..”

ကယောင်ကတမ်းဖြင့် အသံကိုခြစ်ကာ

စူးစူးဝါးဝါးအော်ဟစ်လိုက်သံက အပါးတွင်သာမက မနီးမဝေးပတ်ဝန်းကျင်ကပင် ကြားရသဖြင့် တုန်လှုပ်သွားခဲ့ရသည်။ ဒမိဋ္ဌ.. မြင်တွေ့နေရသော ကြုံတွေ့နေရသော ပုံရိပ်တွေကား အပါယ်ငရဲ၏ ပုံရိပ်များ ပေတည်း။

သည်အသံကို ကြားလိုက်ရသော ဆွမ်း ခံ ကိုယ်တော်လေးတစ်ပါးက ဆင်ခြင်လိုက်မိသည်။

“ဒီပုံ အတိုင်းဆို ရင်ဖြင့် ဒမိဋ္ဌရဲ့ လားရာဟာ လုံးဝဥသံ မကောင်းဘူး။ အသက်ခန္ဓာစတော့ ငရဲကို တန်းကျမှာပဲ။ ဒီတော့ တတ်နိုင်သလောက် ဒမိဋ္ဌကို ကယ်တင်ရမယ်..”

ဘုရားရှင်၏သားတော်ပီပီ ဆွမ်းခံကိုယ် တော်လေးသည် ဒမိဋ္ဌ၏အိပ်ရှေ့၌ ရပ်ခဲ့သည်။

“ကန်တော့ဆွမ်းပါဘုရား”

အိမ်သားတစ်ဦးက လျှောက်တင်သည်။

“ကိစ္စမရှိပါဘူး.. ဒကာ။ ခု.. ငါရပ်နေ တာ.. ဆွမ်းကို မျှော်လင့်လို့ မဟုတ်ပါဘူး။ သင်တို့ အိမ်က လူမမာရဲ့ နောက်ဆုံးအခြေအနေအပေါ် ကယ်တင်ကြည့်ရှုလိုလို့ပါ..”

“ဟာ.. ဒါဖြင့် အိမ်ပေါ်ကို ကြွတော်မူပါ ဘုရား.. လူမမာကတော့ လုံးဝကို မဟုတ်တော့ပါ ဘူး ဘုရား..”

အိမ်သားဒကာက ကိုယ်တော်လေးကို ပင့်ဖိတ်သည်။ ကိုယ်တော်လေးလည်း အိမ်ပေါ်သို့ ကြွလှမ်းလျက် လဲလျောင်းနေသော ဒမိဋ္ဌ၏ ခေါင်း ရင်းထက်၌ ကပ်ထိုင်လိုက်သည်။

“ကိုင်း.. ဒါယကာ.. သရဏဂုံနဲ့ ငါးပါး သီလ ဆောက်တည်ရအောင်။

ကိုယ်တော်ရှေ့ဆုံးပေးမယ်။ ရတနာ သုံးပါးကို အာရုံပြုပြီး လိုက်ဆို..”

“... ..”

“အသံထွက်မဆိုနိုင်ဘူးတဲ့လား.. ရတယ်။ စိတ်ထဲက လိုက်ဆိုချေ.. ဟုတ်ပလား..”

“... ..”

“ဗုဒ္ဓ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ..”
“... ..”
“ဓမ္မ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ..”
“... ..”
“သံယံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ..”
“... ..”
“ဒုတိယဗ္ဗိ.. ဟာ..”

ဒမိဋ္ဌသည် ဇက်လည်ကာ ကွေးညွတ်ကျ သွားလေတော့၏။ ထိုခဏ.. ထိုအိမ်ကဝယ်.. အော်ဟစ်ငိုကြွေးသံတို့ ဆူဝေညံ့ပွက်သွားရပါလေ တော့သတည်း။

စတုမဟာရာဇ်မည်သော.. နတ်ဘုံ။ ဒမိဋ္ဌအဖို့ သူ့ရောက်ရှိနေသောနေရာကို ကြည့်လျက် အံအားတသင့်ဖြစ်ရ၏။

“ငါ ဘာကြောင့် နတ်ပြည်ကို ရောက်ရ တာပါလိမ့်..။ ဒီလောက်.. ရေသတ္တဝါတွေ ထောင်သောင်းသိန်းသန်းမကကို သတ်ဖြတ် လာခဲ့တဲ့ ငါဟာ ငရဲကိုကျရမှာ ငရဲမကျဘဲ.. ဘာကြောင့် ဟောဒီနတ်ပြည်ကို ရောက်လာရပါ လိမ့်..”

ဒမိဋ္ဌသည် မယုံရဲယုံရဲဖြင့် စူးစမ်းလိုက်ပြီး သူ့အဖြစ်ကို သူ့စဉ်းစားဆင်ခြင်ကြည့် လိုက်သည်။

“ဟာ.. ငါ.. ငရဲကိုမကျဘဲ နတ်ပြည် ရောက်ရတာဟာ သရဏဂုံဆောက်တည်လိုက်ရတဲ့ အကျိုးကြောင့်ပါပဲလား။ ဒါတောင် ငါးပါးသီလကို ဆောက်တည်ခွင့်မရလိုက်ဘူး။ ရများသာရခဲ့လို့က တော့ အထက် အထက်နတ်ဘုံတွေထိ အောင် ရောက်မှာကျိုးနီးသေးတယ်..။

အင်း.. သရဏဂုံဆောက်တည်လိုက် ရခြင်းရဲ့အကျိုးဟာ အင်မတန်မှ ကြီးမားလှပါက လား။ ငါ.. ငရဲကျတော့မယ်ဆိုတာသိနေတဲ့ ဆွမ်းခံသံဃာတော်ဟာ ငါ့ကိုအပါယ်ငရဲက ဆွဲထုတ် ကယ်တင်ခဲ့တယ်။ သူ့ကျေးဇူးဟာ ကြီးမားတယ်။ သူ့ကျေးဇူးဆိုတော့.. သံဃာ့ကျေးဇူးပေါ့။

ဒီတော့.. ငါ.. လူ့ပြည်ကို ခဏဆင်း မယ်။ ငါ့ဘဝကို ကယ်တင်ခဲ့တဲ့ သံဃာကို သွားရောက် ဖူးမြော်မယ်..”

သည်သို့ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီးသကာလ တံငါသည် မဟုတ်တော့ဘဲ.. နတ်သားတဖြစ်လဲ ဒမိဋ္ဌသည် နတ်ဒေဝတာတို့၏တန်ခိုးဖြင့် လူ့ပြည်လောကသို့ သက်ဆင်းခဲ့ပါလေတော့သတည်း။

နန္ဒာမိုးကြယ်

မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ အလုပ်အကျွေး အရှင်အာနန္ဒာ မြင့်သိန်း(မော်ကျွန်း)

ဘုရားရှင်၏ အလုပ်အကျွေး အဖြစ် ခန့်အပ် ခံတော်မူရခြင်း

မြတ်ဗုဒ္ဓနှင့် အရှင်အာနန္ဒာတို့နှစ်ပါးလုံး သက်တော် ၅၅ နှစ်စီရှိတော်မူကြသောအခါ သံဃာ့ အစည်းအဝေးတစ်ခု၌ ဘုရားရှင်က သက်တော်ကြီးရင့်လာပြီဖြစ်၍ ယခုအခါ ဘုရားရှင်အတွက် အမြဲတမ်းအလုပ်အကျွေးတစ်ဦး လိုအပ်လာပြီဖြစ်ကြောင်း မိန့်ကြားကြေငြာတော်မူပါသည်။ သာဝကအရှင်မြတ်ကြီးများ အားလုံးက တာဝန် ထမ်းဆောင်ရန် ခွင့်ပန်လျှောက်ထားကြပါ သော်လည်း ဘုရားရှင်က တစ်ပါးတစ်လေကိုမျှ လက်ခံ တော်မမူပါချေ။

When the Buddha and Ven. Ananda were both fifty five years of age, at an assembly of bhikkhus the Buddha declared that as he was grown old, now a permanent personal attendant was necessary for him. All the great noble disciples offered their services, but the Buddha did not accept any of them.

အရှင် အာနန္ဒာတစ်ပါးတည်းသာ ငြိမ်ချက်သားကောင်းပြီး ကျန်ပေသည်။ သီတင်းသုံးဖော်များက တာဝန်ထမ်းဆောင်ရန် ဘာကြောင့် မလျှောက်ထားကြောင်း မေးလာကြ၍ ဤရာထူးတာဝန်မှာ တောင်းဆိုရယူရမည့်အရာမဟုတ်ဘဲ မြတ်ဗုဒ္ဓကိုယ်တော်တိုင်က အလုပ်အကျွေးပြုရန် အသင့်တော်ဆုံးဖြစ်သူကို ကောင်းစွာသိတော်မူပြီး ဖြစ်ကြောင်း ပြန်လည်ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။ ထို့နောက်တွင် မြတ်ဗုဒ္ဓက အာနန္ဒာသည် မိမိကို အားရကျေနပ်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်လိမ့်မည်ဖြစ်ပြီး ထိုရာထူးတာဝန်အတွက် အသင့်တော်ဆုံးအဖြစ် ရွေးချယ်လိုက်ကြောင်း မိန့်ကြားကြေငြာတော်မူပါသည်။ အရှင်အာနန္ဒာက အခြေအနေတစ်ချို့ပေါ်မူတည်၍ ထိုတာဝန်ကို လက်ခံရန် သဘောတူလိုက်ပါ၏။ သူတောင်းဆိုသော ပယ်ဆုလေးသွယ် ပန်ဆုလေးပါးတို့မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

Ven Ananda alone was left, he kept silent when his college asked him why he did not offer himself, he replied that the post was not something to be asked for, and the Buddha knew best who was suitable to be his attendant. Then the Buddha declared that Ananda would please him and would be the best choice for the

post. Ananda agree to accept the post on certain conditions. His requests on four refraining conditions and on four special privileges were as follows.

၃။ ဘုရားဆုလေးသွယ်အဖြစ် တောင်းဆိုချက် အကယ်၍သာ ဘုန်းတော်ခြောက်ပါး သခင် ဘုရားရှင်သည် ဤပယ်ဆုလေးသွယ်ကို သဘောတူတော်မူပါလျှင် ထိုတာဝန်ကို ခံယူဆောင်ရွက်ပါမည်။

- (၁) ရွှေဘုန်းတော်သခင် ဘုရားရှင် သည် အလှူခံ ရရှိတော်မူသော အကောင်းစား သက်နိုးတို့ကို မိမိအား မပေးပဲ နေတော်မူပါလျှင်
- (၂) ရွှေဘုန်းတော်သခင် ဘုရားရှင်သည် မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို မိမိအား ပေးတော်မူပါလျှင်

(၃) ရွှေဘုန်းတော်သခင် ဘုရားရှင်အတွက် သီးသန့်သတ်မှတ်ထားသော ကျောင်းတော်အတွင်း၌ မိမိအား အတူနေခွင့်ပြုတော်မမူပါလျှင်

(၄) ရွှေဘုန်းတော်သခင် ဘုရားရှင်အား ပင့်ဖိတ်သော ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမတို့အိမ်သို့ မိမိအား ခေါ်ဆောင်သွားခြင်းပြုတော်မမူပါလျှင်

ရွှေဘုန်းတော်သခင် ဘုရားရှင်သည် အကယ်၍ ဤလေးချက်မှ တစ်ခုခုကို ပြုလုပ်တော်မူပါလျှင် အချို့သော သူတို့က အထင်အမြင်လွဲပြီး ဒီအခွင့်အရေးတွေကို မျှော်ကိုးကာ ဘုရားရှင်ကို ပြုစုလုပ်ကျွေးနေတာပါလို့ ပြောဆိုနေကြလိမ့်မည် ဟု အရှင်အာနန္ဒာက ရှင်းပြပါသည်။

3. His request for four refraining conditions
If the Bhagava would agree to these four refraining conditions he would accept the post:

- (1) That the Bhagava refrained from giving him fine robes which he had received;
- (2) That the Bhagava refrained from giving him fine food;
- (3) That the Bhagava refrained from letting him stay in the same dwelling place reserved for him;
- (4) That the Bhagava refrained from taking him to lay supporters house when they invited him.

Ananda explained, if the Bhagava did any of these four, some, through misunderstanding, would say that he served the Bhagava in order to get these privileges.

၄။ အရှင်အာနန္ဒာ၏ ပန်ဆုလေးပါး အရှင်အာနန္ဒာသည် ပန်ဆုလေးပါးတို့ကို ရွှေဘုန်းတော်သခင် ဘုရားရှင်အား ထပ်မံ၍ လျှောက်ထားတောင်းဆိုခဲ့ပါသည်။

(၁) ဘုန်းတော်ကြီးမြတ်တော်မူသော ဘုရားရှင်သည် မိမိက ပင့်ဖိတ်သော နေရာဒေသများသို့ ကြွတော်မူရန် သဘောတူတော်မူပါလျှင်

(၂) ဘုန်းတော်ကြီးမြတ်တော်မူသော ဘုရားရှင်သည် ဝေးမြေရပ်ခြားမှ လာရောက်ကြသူများအား ရောက်ရှိပြီး မကြာမီဖူးမြော်ကန်တော့ခွင့်ပေးတော်မူပါလျှင်

(၃) ဘုန်းတော်ကြီးမြတ်တော်မူသော ဘုရားရှင်သည် တရားတော်၏ မြည်သည့်အချက်ကို မဆိုမိမိအတွက် အကျယ်တဝင့်ရှင်းလင်းပေးရန် လိုအပ်လျှင် ရှင်းလင်းပေးတော်မူပါလျှင်

(၄) ဘုန်းတော်ကြီးမြတ်တော်မူသော ဘုရားရှင်သည် မိမိကွယ်ရာ၌ ဟောကြားတော်မူခဲ့သော တရားဒေသနာတော်အားလုံးကို မိမိအား ပြန်လည်၍ ဟောကြားပေးတော်မူပါလျှင်

4. His request for four special privilege
The Ven. Ananda further requested the Bhagava four special privileges.

- (1) That the Bhagava would agree to go to the places he would invite;
- (2) That the Bhagava would give audience to alien visitors immediately after their arrival;
- (3) That the Bhagava explained to him any points on the Teachings that need elucidation for him;
- (4) That the Bhagava recounted to him all the discourses he made out of his presence.

အရှင်အာနန္ဒာက ရှင်းလင်းလျှောက်ထားပါ၏။ မိမိလျှောက်ထားတောင်းပန်ချက်အမှတ်(၁)၊ (၂) နှင့် (၃) တို့ကို အကယ်၍သာ ဘုန်းတော်ကြီးမြတ်တော်မူသော ဘုရားရှင်က သဘောတူတော်မမူခဲ့ပါလျှင် “ဒီလောက်ကိစ္စလေးတွေလောက်မှ မဖြစ်မြောက်လျှင် အရှင်အာနန္ဒာ ဘုရားရှင်ကို လုပ်ကျွေးပြုစုနေခြင်းဟာ ဘာများ

စာမျက်နှာ ၃၇ သို့

ဆရာတော်ကြီး၏ ဥပမာဗြဟ္မာသရသပုံဖြင့်များ

ကျွန်တော်ကိုတော့ ရိုးရိုးပဲ ကုပေးပါဆရာ

ခင်သူဇာမြင့်

ကမ္ဘာအေး ရေကူးဘူတာရုံလမ်းရှိ သံသတက္ကသိုလ်ဝယ် ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း သန္နိမ္မု လာရောက်နေသော ကိုရင်ဇောတိကကို အသက်ကလည်းပြည့်ပစ္စည်းလေးပါးဒကာကလည်း ရလာ၍ ဆရာတော်ကြီး ဦးအာဒိစ္စပိယကို ဥပစာပွယ် ပြု၍ သိမ်ဝင်ရဟန်းခံပေးကြသည်။

သိမ်အတွက် သိမ်ဆင်းလောင်းပြီး သောအခါ ဆရာတော်ကြီးက ဟဲ့ မောင်ပဉ္စင်း ရဟန်းသစ်ဆိုတာ အကျင့်သီလစင်ကြယ်ပြီး မွန်မြတ်လှတယ်။ အဲဒီလို သန်ရှင်းစင်ကြယ် မွန်မြတ်တဲ့ သီလရှိနေချိန်မှာ ကိုယ့်ပစ္စည်းလေးပါး ဒကာ ဒကာမတွေ အကျိုးတရားရရှိအောင် အထူးတရား ကလေးခပ်တိုဟောပြလိုက်ပါ ကွယ် ဟု မိန့်ကြားသည်။

ရဟန်းသစ် ဦးပဉ္စင်းငယ် ဦးတေဇိန္ဒ သည် ဆရာတော်ကြီး၏ အလှူတရားကလေး ဆိုတာကို နားမလည်သဖြင့် ထိတ်ထိတ်ပြာပြာ ဖြင့် “တပည့်တော်က စာတွေ ပေတွေ အထက်တန်းရောက်အောင်မသင်ရသေးတော့ အထူးတရားကို မပေးတတ်သေးပါဘုရား၊ သာမန် ရိုးရိုးတရားလေးဘဲ ဟောကြားပါရစေဘုရား နေ့လယ် အလှူမင်္ဂလာ ရေစက်ချ တရားပွဲကျမှ ဆရာတော်ဘုရားက အလှူတရား ဟောကြား ပေးစေလိုပါတယ်ဘုရား”

ဟု ပြန်လည်လျှောက်ထားရာ ဆရာတော်နှင့် ဒကာ ဒကာမများမှာ ကိုရင်တေဇိန္ဒလျှောက်ထားချက် စကားကြောင့် ပြုံးတုံးတုံးဖြစ်ကုန်ကြပြီး ဆရာ တော်က...

“အင်း ရှမ်းပဉ္စင်း မောင်တေဇိန္ဒ ကတော့ တရုတ်ခြံ ရပ်ကွက်က မောင်စန်းမြင့် အထူးကု ဆရာဝန်ထံသို့ ဆေးခန်းဆေးသွားကုတော့ ကျွန်တော့်ကိုတော့ ရိုးရိုးဘဲ ကုပေးပါ ဆရာလို့ ပြောသလိုဖြစ်နေပြီ ကိုးကွဲ့” ဟုမိန့် ကြားသည်။

အဲဒီအကြောင်းကလေးအကျယ် မိန့် ကြား ပါဦးဘုရား ဟု ရဟန်းဒါယကာ ဦးစောလှိုင် က လျှောက်ထားသည်။

“အေးတရုတ်ခြံထဲမှာနေတဲ့ ဘုန်းကြီး တို့ရဲ့ ဒကာ မောင်စန်းမြင့်ဆိုတာ ရိုးကလဲရိုး ငွေရေး ကြေးရေးကလဲ သိပ်မပြည့် စုံဘူးကွဲ့ တစ်နေ့သူ့မှာ ချောင်းဆိုးရောဂါဖြစ် လေတော့ ဘေးကလူတွေက

မင်းချောင်းဆိုးတာက ခဏခဏဖြစ်နေတယ်။ ရိုးရိုးချောင်း ဆိုးတာမဖြစ်နိုင်ဘူး အဆုပ်ရောဂါ များ ဖြစ်နေသလားမသိဘူး။ အဲဒါအထူးကု ဆရာဝန်နှင့် သွားရောက်စစ်ဆေးကြည့်ဦးလို့ တိုက်တွန်းကြတော့ မြောက်ဥက္ကလပမှာ ဖွင့်ထား တဲ့ အထူးကုဆေးခန်းသွားပြသတဲ့။

မောင်စန်းမြင့်က လူကလဲရိုး ငွေက လဲသိပ်မတတ်နိုင်လေတော့ အထူးကု ဆေးခန်း အထူးကုဆရာဝန်ဆိုလျှင် ဆေးကုခ စမ်းသပ်ခ အထူးတောင်းသည်ဟုထင်မှတ်ပြီး ဆရာဝန်ကြီးကို “ဆရာကြီးရယ် ကျွန်တော်က ဆင်းရဲပါတယ်။

ကျွန်တော့်ကိုတော့ အထူးကုနှင့်တော့မကုပါနှင့် ရိုးရိုးဘဲကုပေးပါ ဒီပြင် ပိုက်ဆံပေါသော သူတွေ ကိုသာ အထူးကုနှင့် ကုပေးပါလို့ တောင်းပန် ပြောကြားသတဲ့ကွဲ့” အခုလဲဘဲ မောင်တေဇိန္ဒက သူ့မှာအထက်တန်းစာတွေ မသင်ရသေးလို့ အထူးတရား မဟောပါရစေနဲ့ ရိုးရိုးတရားပဲ ဟောပါရစေ လို့လျှောက်ထားလာတာပေါ့ကွယ် ဟု မိန့်ကြား တော်မူရာ ရဟန်းဒကာ ဒကာမများနှင့် ဆွေမျိုး ပရိသတ်တို့ ရယ်ရွှင်ပြုံးတုံ့ မပြုံးတုံ့နှင့် ရယ်မော ကြ လေတော့သည်။

ခင်သူဇာမြင့်

စာမျက်နှာ ၃၆ မှ အဓိပ္ပါယ်ရှိသလဲ’ ဟု လူတို့က ပြောဆိုကြပါလိမ့် မည်။ စတုတ္ထအချက်အတွက်မူ ဘုရားရှင်ရှိတော် မမူခိုက်တွင် အခြားရဟန်းတော်များက ဒေသနာ တစ်ရပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ တစ်ခုခုကို မေးမြန်းလာပါ က သူတို့သိလိုသမျှကို ပြန်လည်မဖြေကြားနိုင်ပါ လျှင် ‘သူက ဘုရားရှင်၏ အရိပ်သဖွယ် အပါးတော် ဌ် နီးကပ်စွာရှိနေပါလျက် ဒါလေးတောင်မှ မသိ ရန်ကော’ ဟု ပြောကြပါလိမ့်မည်ဘုရားဟူ၍။ ဘုန်းတော်ကြီးမြတ်သော ဘုရားရှင်က ပယ်ဆုလေး သွယ်ပန်ဆုလေးပါး ပါဝင်သော ရှစ်ချက်လုံးကိုပင် အရှင်အာနန္ဒာအား ခွင့်ပြုတော်မူပါသည်။

Ven. Ananda explained if the

Bhagava were not to agree with his request number (1), (2) and (3) then people would say 'what is the meaning in Ananda's personal attendance on the Bhagava if he is devoid of even these things?' As regards the fourth one if other bhikkhus were to ask him something concerning a discourse out of the Bhagava's presence and if he should be unable to answer their query, they would say that he had been so close to the Bhagava as his very shadow and yet he did not know even this much. The Bhagava granted the Ven. Ananda all these eight comprising the four restraints and the four favours.

(To be continue)

ရွှေလက်နဲ့ခေါ်-သူမပျော်

ဇော်နောင်

- * တစ်ရံရောအခါ၊ပြည်ဗာရာ၊
မြဟွဒတ်မင်း မင်းပြုခါ။
ဗုဒ္ဓလောင်းလျာ ထိုစဉ်က၊
သန္ဓေတည်ရပုဏ္ဏားမ။
- * မွေးဖွားကာလ နေ့ရက်မှာ၊
ဘုရင့်သားနှင့် အတူတူပါ။
မင်းမြတ်ရာဇာ အမတ်တို့အား၊
မြွက်ဟဉ်သို့ အမေးစကား။
- * ငါ့သားတော်နဲ့ အတူတူရယ်၊
တစ်နေ့ထဲဖွား ရှိသလားကွယ်။
ထိုသူငယ်ရှိပါဘုရား-
အမတ်တို့က တင်လျှောက်ထား
ပုရောဟိတ်ရဲ့သား။
- * မင်းကြီးမိန့်ကြား သူခိုင်းပေ၊
ပုရောဟိတ်သားကို ခေါ်ယူစေ။
အတူနေ အတူစား၊
မင်းသားနဲ့တစား။
- * ထိုနှစ်ယောက်သား အတူနေ၊
ရရှိခံစား အခွင့်အရေးတူ၊
အားလုံးအကုန်တန်းတူ။
အရွယ်ရောက်မှု နှစ်ယောက်သား၊
တက္ကသိုလ်ပြည်ကိုသွား။
- * ပညာသင်ကြား တတ်မြောက်ခါ
ရွှေပြည်တော်သို့ ပြန်ရောက်လာ။
ဘုရင်ကြီးမှာသူ၏သား၊
အိမ်ရှေ့မင်းအရာထား။
- * သို့ပါသော်ငြားထိုနှစ်ယောက်မှာ၊
ချစ်ခင်ရင်းစွဲ မပျက်ပါ။
သွားသွားလာလာ ဘယ်မခွဲ၊
ယခင်အတိုင်း မပြောင်းလွဲ။
- * မမြဲအနိစ္စ တရားအမှန်
ဘုရင်မင်းမြတ် ကုန်ပေါ့ကံ။
အိမ်ရှေ့စံ သူငယ်ချင်း၊
နန်းတက်ဘုရင်မင်း။

- * စဉ်းစားမိပေါ့ ထိုအခါ၊
ဘုရားအလောင်းရဲ့အတွေးမှာ၊
“မင်း”ဖြစ်လာတဲ့ သူငယ်ချင်း
သူ့ကိုချီးမြှောက် ဘယ်မယွင်း၊
ပုရောဟိတ်အရာနှင့်။
- * လောကီဘောင်တွင်းဆက်လက်နေ၊
အကျိုးမဲ့ပြီး မဲ့လိုက်လေ။
ရဟန်းပြုချေ ကောင်းပေစွ၊
ကောင်းသောအကြံကိုရ။
- * မိဘနှစ်ပါးကို ရှိဦးတင်၊
တောထွက်ခဲ့ပေါ့ချက်ချင်းပင်။
စွန့်ကြဉ်ဖယ်ရှား-သူလျှင်သွား၊
ရာထူးစည်းစိမ် အလကား။
- * အခါတစ်ပါး မင်းကြီးမှာ။
သူငယ်ချင်းကို အောက်မေ့ပါ။
သူဘယ်မှာလဲ ခုချက်ချင်း၊
အမြန်ခေါ်ခဲ့ ရှေ့တော်သွင်း
ပုရောဟိတ်အရာ သူ့ကိုနှင့်။
- * ဘုရင်မင်းက ခိုင်းစေရာ၊
သေယျအမတ်လိုက်၍ရှာ၊
ပစ္စန္ဒရာဇ်အရပ်မှာ၊
တွေ့သောအခါ တင်လျှောက်ကြား
ဘုရင်မြွက်စကား။
- * ဘုရားအလောင်းက မိန့်သည်မှာ၊
“မင်း”ချီးမြှောက်မည့် ပုရောဟိတ်အရာ။
အဲသဟာကို အသာထား၊
စကြဝတေး စည်းစိမ်ပင် မလိုလား။
- * ပညာရှိများ မည်သည်မှာ၊
စွန့်လွှတ်ခဲ့ပြီး ကိလေသာ။
ဘယ်သောအခါမှ ပြန်မကောက်၊
ထွေးခဲ့ပြီးသော တံတွေးပေါက်။
- * အခေါက်ခေါက်တည့် အခါခါ၊
မည်သို့တောင်းပန် မရပါ။
ရာထူးစည်းစိမ် ဘယ်မမက်၊

ဘယ်သို့ဖျက်ဖျက် သူမပျက်
မြတ်ဓမ္မတွင် မွေ့ပျော်လျက်
သေယျအမတ် အပြန်ခက်။

အတိတ်၏ပုံရိပ်

ယခုဤသေယျဇာတ်ကို အခါတစ်ပါး မြတ်စွာဘုရားရှင် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးတော်မူနေစဉ်- သာသနာတော်၌ ငြီးငွေ့သော ရဟန်းကို အကြောင်းပြုပြီး- ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သာဝတ္ထိပြည်၌ ဆွမ်းခံသွားသောရဟန်းသည် ချောမောလှပ သည့် မိန်းမပျိုတစ်ယောက်ကို တွေ့မြင်ပြီး ငြိတွယ်ခြင်း ဖြစ်၍ သာသနာတော်၌ မပျော်မွေ့ တော့ဘဲ ငြီးငွေ့ခြင်း ဖြစ်ပေါ်၍လာလေသည်။ ထိုအကြောင်း ကို ရဟန်းတို့က မြတ်စွာဘုရား ကို လျှောက်ထား ၏။ မြတ်စွာဘုရားက ထိုရဟန်းကို “အမှန်ပင်လော” ဟုခေါ်၍မေး၏။ ထိုရဟန်းကလည်း ဟုတ်မှန် ကြောင်း ဝန်ခံ၏။ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားရှင်က၊ သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်စေရာ အမှန် သာသနာတော်၌ အဘယ်ကြောင့် ငြီးငွေ့ ရသနည်း။ ရှေးပညာရှိတို့သည် ပုရောဟိတ် အရာကို ရပါ လျက် ထိုရာထူးစည်းစိမ်ကို ငြင်းပယ်ကာ ရဟန်း ပြု၏ ဟုမိန့်ကြားကာ၊ အတိတ်ကို ဆောင်တော် မူခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဗာရာဏသီပြည်၌ ဗြဟ္မဒတ်မင်း မင်းပြုသောအခါတွင် ဗုဒ္ဓအလောင်းတော်သည်၊ ပုရောဟိတ်၏ ပုဏ္ဏားမဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေ တည်ကာ ဘုရင်မင်းမြတ်၏ သားတော်နှင့်တစ် နေ့တည်းဖွား ၏။ မင်းမြတ်သည် ငါ၏ သားတော်နှင့် တစ်နေ့ တည်းဖွားသောသူငယ် ရှိသလောဟု အမတ်တို့ကို မေး၏။ အမတ်တို့ က ပုရောဟိတ်ကြီး၏ သားရှိပါ သည်ဟု လျှောက်တင်၏။ မင်းကြီးက ပုရောဟိတ် ၏ သားကိုခေါ်ယူစေ၍ မင်းသားနှင့် အတူ ထိန်းကျောင်းမွေးမြူရန် အထိန်းတော်တို့အား အပ်၏။ထို့ကြောင့် ပုရောဟိတ်၏သားနှင့် မင်းသား သည် အတူနေ အတူစား အတူသွား အတူလာ ဖြင့် အလွန်ချစ်ခင်ရင်းနှီးသော သူများဖြစ်လာ ကြသည်။ စာသင်ရွယ်ရောက်လျှင် တက္ကသိုလ် ပြည်၌ အတူတကွသွားရောက်၍ ပညာသင်၏။

ပညာတတ်မြောက်၍ တက္ကသိုလ်ပြည်မှ ပြန်လာကြသော် မင်းကြီးက ၎င်း၏ သားတော်ကို အိမ်ရှေ့မင်းအရာပေး၏။ မင်းသားသည်အိမ်ရှေ့မင်းဖြစ်လာသော်လည်း ၎င်း၏ သူငယ်ချင်း ပုရောဟိတ်၏သားနှင့် ယခင်အတိုင်း အတူစားအတူသွား ချစ်ခင်ရင်းနှီးမြဲ ဖြစ်၏။

ဤသို့နေလာကြရာမှ ဘုရင်မင်း မြတ်နတ်ရွာလားသော် အိမ်ရှေ့မင်းနန်းတက်လေ သည်။ ထိုအခါ ပုရောဟိတ်၏သား ဘုရားလောင်းက ဤသို့တွေးမိ၏။ ငါ့သူငယ်ချင်း ဘုရင်ဖြစ်သော် ငါ့ကို မုချ ပုရောဟိတ် အရာခန့်မည် အမှန်။ ဤရာထူး စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ထက် ငါ့အား အမှန်တကယ် အကျိုးရှိစေမည့် အရာမှာ- ရသေ့ရဟန်း ပြု၍ တရားအားထုတ်ခြင်းအလုပ်သာ ဖြစ်၏ ဟု ဆုံးဖြတ်၍ မိဘတို့အား ရှိခိုးဦးချခွင့်ပန်သကာ၊ တောသို့ဝင်၏။ ပုရောဟိတ်၏သား ဘုရားအလောင်းသည် တောသားကြီးဘဝဖြင့် ဈာန်အဘိညာဉ်တို့၌သာ ပျော်မွေ့၍ နေလေသည်။

တစ်နေ့သော် ဘုရင်မင်းမြတ်သည် သူသူငယ်ချင်း ပုရောဟိတ်၏သားကို အောက်မေ့သတိရတော်မူသည်။ အမတ်တို့ကို မေးမြန်း၍ တောရပ်မှ နေကြောင်းသိသော် သေယျအမတ်ကို အထူးတာဝန်ပေးကာ အခေါ်လွှတ်သည်။ သေယျအမတ်လည်း ထိုရဟန်းထံ အရောက်သွား၍ မင်းကြီးမှာကြား သည့်အတိုင်းတင်ပြကာ မင်းနေပြည်သို့ လိုက်ပါရန် ပင့်လျှောက်သည်။

ထိုအခါ ပုရောဟိတ်၏သား ဘုရားအလောင်းက သေယျအမတ်ကို ဤသို့ ပြန်ကြား၏။ မင်းတို့ဘုရင်မင်းမြတ်က ငါ့အားပေးမည့် ပုရောဟိတ်ရာထူးကို ထား၍ ငါ့အားစကြဝတေးမင်း၏ စည်းစိမ်ကို ပေးမည်ဆိုလည်း ငါမလိုက်ပြီ။ ပညာရှိများသည် စွန့်ပြီးသော ကိလေသာကို တဖန်ပြန်မယူ ထွေးပြီးသော တံတွေးပေါက်ပမာဖြစ်ချေ၏ ဟူ၍ဖြစ်လေသည်။

ဇာတ်ပေါင်းက- သာသနာတော်ကို ပြီးငွေ့သည်ဆိုသော ထိုရဟန်းသည် သောတာပတ္တိဖိုလ်၌ တည်၍ အခြားသော ရဟန်းအများအပြားလည်း ၎င်းကဲ့သို့ပင် သောတာပတ္တိဖိုလ်၌ တည်ကြသည်။

ထိုစဉ်အခါက မင်းကားယခု ရှင်အာနန္ဒာ ဟိုစဉ်က သေယျအမတ်မှာ ယခု ရှင်သာရိပုတ္တရာ ဟိုစဉ်က ပုရောဟိတ်၏ သားတော်မှာ ယခု ငါဘုရားဖြစ်သတည်း။

ကျမ်းကိုး
သေယျဇာတ်
ငါးရာငါးဆယ်ဝတ္ထု
ညောင်ကန်ဆရာတော်။

ဇော်နောင်

ဗုဒ္ဓဘာသာကျင့်စဉ် (၂)

ဟိတေသီနာဂသိန်

မိမိတို့သည် ရတနာမြတ်သုံးပါးကို နှစ်နှစ်ကာကာ ယုံကြည်သက်ဝင်မိပြီဆိုပါက ဆက်လက်၍ ကျင့်သုံးရမည့်နိပါတ်(၂) ကျင့်စဉ်ကို လည်း သိသင့်ကြပေသည်။ ဤသို့သိသင့်သည်နှင့်အညီ မဟာနမ်မင်းသည် ဘုရားရှင်အား ထပ်မံ၍ လျှောက်ထားခဲ့ပြန်သည်။

မြတ်စွာဘုရား- ရတနာသုံးပါးကို မှီဝဲဆည်းကပ်တဲ့ ဥပါသကာဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဟာ ဘယ်လိုအချက်အလက်တွေနဲ့ ပြည့်စုံရင် သီလနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ သူလို့ ခေါ်နိုင်ပါသလဲ ဘုရား

မဟာနာမ်မင်း- ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တစ်ဦးဟာ-

- (၁) သူ့အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း
- (၂) သူ့တစ်ပါးဥစ္စာခိုးခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း
- (၃) သူ့တစ်ပါး သားမယားကို ပြစ်မှားခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း
- (၄) လိမ်လည်ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း
- (၅) အရက်မူးယစ်ဆေးဝါးတို့ကို သုံးစွဲခြင်းတို့မှ ရှောင်ကြဉ်ရမယ်။ အဲဒီ ငါးပါးသီလနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို သီလရှိတဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာလို့ခေါ်နိုင်ပါတယ်။

အထက်ပါဘုရားရှင်၏ မိန့်တော်မူချက်အရ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မှန်သမျှ ငါးပါးသီလနှင့် ပြည့်စုံအောင် ကျင့်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားပြီးဖြစ်သည်။ ဤငါးပါးသီလသည် ဂရုဓမ္မနိစ္စသီလမျိုးပင်ဖြစ်သည်။ ငါးပါးသီလကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မဟုတ်သည့် သူများလည်း ကျင့်သုံးရမည်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံထဲပင်မက ထေရဝါဒနိုင်ငံအပါအဝင် တစ်ကမ္ဘာလုံး ကျင့်သုံးရမည့် ကျင့်စဉ်ပင်ဖြစ်သည်။ ဤငါးပါးသီလကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းနိုင်လျှင် ကောင်းကျိုးကို ခံစား၍ မလုံခြုံပါမူ ဆန့်ကျင်ဖက်အကျိုးကို ရရှိမည်ဖြစ်သည်။

ဤတွင် သီလနှင့်ပတ်သက်သည့် အဆိုအမိန့်များထဲမှ အနည်းငယ်တင်ပြပါဦးမည်။ (ထေရဝါထာ၊ (ဝါ) ၃၀၉)-

- =သီလသည် ကုသိုလ်ကောင်း မှုအားလုံး၏ အစဟူ၍လည်းကောင်း၊
- =ဈာန်မဂ်ဖိုလ်တရားတို့၏ တည်ရာမှီရာဟူ၍လည်းကောင်း၊
- =သမထဝိပဿနာတရားနှစ်ပါး၏ မိခင်သဖွယ်ဖြစ်သည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊
- =အလုံးစုံသော ကုသိုလ် တရားတို့၏ အကြီးအကဲခေါင်းဆောင်ဟူ၍လည်းကောင်း၊

မိန့်ဆိုထားသည်။ ထို့အပြင် သီလကို အကုသိုလ်များ မဝင် နိုင် စေရန် တားဆီးထားသည့် ကမ်းပါးကြီးနှင့်လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ကူးရန် ဆိပ်ကမ်းနှင့်လည်းကောင်း၊ ကျမ်းဂန်များ၌ ဥပမာပေးထားကြသည်။ 'ဝိသုဒ္ဓိမဂ်(၅)'၌မူ သီလနှင့်ပတ်သက်၍ အောက်ပါအတိုင်းမိန့်ဆိုထားသည်။

မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ အင်္ဂါခြေလက်တို့၌ ဝေဒနာစွဲကပ်လာပါက ငွေကြေးအကုန်ကျခံ၍ ကုသရ၏။ လက်ဖြတ်ပစ်မှ အသက်ရှင်မည်ဆိုပါက လက်ဖြတ်တန်ဖြစ်ရ၏။ သီလခေါ် ကိုယ်ကျင့်တရားကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းမည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား စည်းစိမ်ဥစ္စာအင်္ဂါခြေလက်အသက်တို့ ကိုပါစွန့်၍ သီလမပျက်အောင် စောင့်ထိန်းရမည်ဟူ၍ပင် ဖြစ်သည်။

ဤကဲ့သို့ သီလကို လုံခြုံအောင်စောင့်ထိန်းနိုင်သည့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ ရရှိမည့် အကျိုးတရားတို့ကို ဘုရားရှင်သည် 'မဟာပရိနိဗ္ဗာန် သုတ္တံ' ၌ 'ပါဋလိ' ရွာသူ ရွာသားတို့အား အောက်ပါအတိုင်း ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။ သီလနှင့် ပြည့်စုံ သည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည် မမေ့မလျော့ ခြင်းကြောင့် -

- (၁) စည်းစိမ်ချမ်းသာများကို ရရှိခြင်း၊
- (၂) ကောင်းသတင်းကျော်စောခြင်း
- (၃) ပရိသတ်ထံသို့ ကေသရာဇာခြင်သော်မင်းအသွင် ရဲရဲတင်းတင်း ရွှင်ရွှင်ပျံ့ပျံ့နှင့် ဝင်ရောက်နိုင်ခြင်း
- (၄) မတွေ့ဝေပဲ သတိကောင်းကောင်းနှင့်သေရခြင်း
- (၅) သေသည့်အခါ သုဂတိဘုံသို့ ရောက်ရှိရခြင်းတို့ပင်ဖြစ်ပါသည်။

ဤသည်မှာ သီလလုံခြုံသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက် တူသောအကျိုးပေးခြင်းကမ္မ နိယာမသဘောပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသုတ္တန်၌ပင် သီလကြောင့် သမာဓိဖြစ်၍ သမာဓိကြောင့် ကိလေသာကို ဖောက်ခွဲနိုင်သည့် ပညာအမြင်နှင့် ပြည့်စုံသည်။ ပညာနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ကာမာသဝ၊ ဘဝါသဝ၊ ဒိဋ္ဌာ သဝ၊ အဝိဇ္ဇာသဝ အာသဝေါတရားလေးပါးတို့မှ လွတ်မြောက်ပြီး နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်နိုင်ကြောင်း ဟောကြားတော်မူခဲ့ပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် ငါးပါး သီလနှင့် ပြည့်စုံအောင် ကျင့်ရမည့်တာဝန်မှာ မိမိ တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များအနေနှင့် ပြည့်စုံအောင် ကျင့်သုံးရမည့် နိပါတ်(၂) ကျင့်စဉ်ပင်ဖြစ်ကြောင်း နှိုးဆော်ရေးသားလိုက်ရပါသည်။

ဟိတေသီနာဂသိန်

ဓမ္မဝီရသည် ဗုဒ္ဓ၏ ထေရဝါဒဓမ္မ တရားစစ် တရားမှန် ထွန်းကားရန်ဖြစ်သည်

ဓမ္မဝီရဂျာနယ်

DhammaVira Journal

ဓမ္မဝီရ
ဓမ္မဝီရသည် တရားမှန်သာ အားခွန်ပြည့်စုံ နှလုံးလှည့် သာဝအနေး အလှဝေလျက် အနေလည်းတတ် အသေမြတ်အောင် မချွတ်ထောက်ပုံ၊ ကူညီတုံ့၊
စော်နောင်

International Religious network media NEWS

မာယာ-သာဓဋ္ဌေယျ

ဟိဘာဝတီ-ဦးအုန်းကြိုင်

မာယာနှင့် သာဓဋ္ဌေယျ

သန္တဒေါသ ပဋိစ္စာဒန လက္ခဏာ မာယာ။

မိမိ၌ရှိသော အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းသည် မာယာမည်၏။

အသန္တဂုဏ သမ္ဘာဝန လက္ခဏံ သာဓဋ္ဌေယျ။

မိမိ၌ ထင်ရှားမရှိသော ဂုဏ်ကို ထင်ရှားပြုခြင်းသည် သာဓဋ္ဌေယျ မည်၏။

မာယာကား ကြောင်သူတော်အကျင့်တည်း။ သာဓဋ္ဌေယျကား ဝကြား ဝါအကျင့်တည်း ဟု မဟာဋီကာ ပထမတွဲတွင် ဖော်ပြသည်။

တေစ ဥဒ္ဓစ္စာဒိ၊ ထိနမိဒ္ဓါဒိ၊ ဒိဋ္ဌိမာနာဒိ၊ ကာမစ္ဆန္ဒာဒိ

အဿဒ္ဓိယာဒိ၊ မာယာ သာဓဋ္ဌေယျာဒယောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

စစ်ကိုင်းတောင် ပုညရှင်စေတီတော်မြောက်ဖက် ရေငုံဆရာတော် နှင့် အင်းဝပရိုင်းကျော် ရှင်မဟာအရိယဝံသတို့ စီရင်တော်မူသော “မဏိ သာရ မဂ္ဂုသာဋီကာ” ကျမ်းတွင် ကိလေသာတရားများကို ဖော်ပြရင်း မာယာ သာဓဋ္ဌေယျ၏ သဘောကိုဖော်ပြလေသည်။

မာယာသည် မိမိ၌ရှိသော အပြစ်ကို ဖုံးအုပ်ကာကွယ်၍ လှည့်ပတ် ခြင်းသဘောရှိ၏။ သာဓဋ္ဌေယျကား မိမိ၌မရှိသော ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ရှိလေသ ယောင်ဟန်ဆောင်ပြောဆိုကောက်ကျစ်ခြင်းသဘောရှိသည်။

ဤတရားနှစ်ပါးစလုံးပင် စဉ်းလဲကောက်ကျစ်သော အလိမ်၊ အဝါ၊ အညာ၊ အဖြန်းများချည်းသာဖြစ်၏။ တရားကိုယ်အားဖြင့်ကား လောဘ ပြဋ္ဌာန်းသော အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သာဖြစ်လေသည်။

● စာမျက်နှာ ၂၄ သို့

အုတ်ကျစ်ကျော်အေး ပန္နလေး

(၁၂၂၁ ခုနှစ်၊ ကဆုန်လဆန်း၊ (၁၄) ရက် တနင်္ဂနွေနေ့ တည်သည်)

မြို့မန္တလေး... ရှုခင်းသာသည်... မြန်မာရွှေပြည်... ဒို့ဌာနီကား... ရှည်လျားသက်မှာ... တစ်ရာငါးဆယ်... ပြည့်စုံကြွယ်ခဲ့... ကျုံးပတ်လည်ဝိုင်း... ရှုတိုင်းလှပ... သာစွမြို့ရိုး... ပြအိုးပစ္စင်... ဗဟိုစင်နှင့်... ရှေ့ပြင်နောက်ပြင်... တောင်ပြင်သုံးရပ်... ပြည့်ညည်စည်ကား... တစ်ခါးဆယ်နှစ်ခန့်... နိုင်ငံတုမမြင်... ရပ်မြောက်ပြင်ဝယ်... မြတ်ရှင်တရား... ပွားများဖွယ်ရာ... သုဗ္ဗောဇရပ်... သပ်ရပ်တင့်တယ်... စုံပြည့်ကြွယ်တိ... ဘုန်းရှိသခင်... ဘဝရှင်မင်းတုန်း... ဘုန်းမီးနေလ... တောက်ပနေချိန်... ဂုဏ်သိရ်မြင့်မား... စည်ကားစေရေး... မြို့မန္တလေးကို... အေးချမ်းသီတာ... မြန်နွာကန်... ပတ်လည်ရံလျက်... မြန်ပြည်သူများ... ဗိုလ်ချေများတို့... စိတ်အားတက်ကြွ... လှပဝေဆာ... သာသနာရေး... ဘာသာရေးအတွက်... မနေ့စဉ်ဆက်... တိုးတက်ဝေဖြာ... ရောင်ဝါထွန်းလင်း... ပွင့်လင်းစေရေး... ကြံဆတွေး၍... ဘိုးဘေးစဉ်ဆက်... မပျက်မယွင်း... ကျောက်ထွင်းပိဋကတ်... သပ်ရပ်တင့်တယ်... ဘုရားတည်လျက်... နန်းဆက်တည်သ၍... ပြကတေ့ခိုင်မာ... ကျောင်းကန်သာတို့... ပတ်ကာဝိုင်းဝန်း... အမွန်းအပြောက်... အံ့လောက်မခန်း... အဆန်းတကြယ်... မြို့နယ်တည်ခဲ့... ပြည်သားပြည်သူ... စိတ်မပူရန်... ကန်အောင်ပင်လယ်... ရေသွယ်ဖောက်ထား... ကျုံးများရေဖြည့်(ဖြေ) လွန်ချမ်းမြေ့ကြ... ပဉ္စမသံဂါယနာ... ပွဲမဟာလည်း... သံယာအများ စွမ်းအားအပြည့်... လုပ်ဆောင်ဘိရင့်... ဝိနည်းသုတ္တန်... ဓမ္မခန်တို့... မှန်ကန်သန်ရှင်း... တည်းဖြတ်ခြင်းနှင့်... ရှင်းလင်းသုတ်သင်... ပြင်ဆင်နိုင်သမျှ... ဗုဒ္ဓအာဘော်... ယွင်းမချော်အောင်... လုပ်ဆောင်အံ့ခိုး ပွဲကြီးဆင်ယင်... သံဂါယနာတင်ကြ... ဗုဒ္ဓသာသနာ... ရောင်ဝါထိန်လင်း ပပဝင်းခဲ့... အခြင်းရောဆင်းပါ... ပြည့်စုံပါပြား... ရတနာပုံ မြို့တော်ဂုဏ်ကား... ရှည်ငြားအသက်... တည်နေလျက်တည်... အားတက်မိပါ... သာသနာနှင့် မြန်မာပြည်သား... ပြည့်ငြားမော်လာ အဖြာဖြာတို့... ရှည်ကြာမြင့်တက်... သည့်ထက်ဝေဆာ... လက်ဖြာစေကြောင်း... အောင်စေကြောင်းကို... ဆုတောင်းပန်ထွာ လက်ဆယ်ဖြာဖြင့်... မိုးကာဦးတင်... ထူးပန်ဆင်သည်... ကြည်ရွှင်ချမ်းမြေ့ရပါကြောင်း။ ။

ယုဝတီရွှေဝါစိန်